ستبران ۱۷

(۱۳۸)
نشـــریه سـراسـری سـندیکای صنعت برق ایـران
تابستان۱۴۰۳، دوره جدید، شماره هفدهم (۱۳۸از سری متوالی)
قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

- قانون؛ گره‌گشای صنعت برق
- صنعت برق گرفتارِ محدودیت‌های سه‌گانه
- ضرورت سرمایه‌گذاری در توسعه صنعت برق
- پیش‌شرط‌های بازگشت سرمایه به صنعت برق
- قیمت‌گذاری دستوری؛ اصلی‌ترین چالش بورس انرژی

شرکت تولیدی رعد
RAAD
40 years Confidence in Connection
www.raadconnections.ir

مثلث امید

بخش خصوصی؛ سرمایه‌گذاری؛ توسعه

ارائـه راهکارهـای جامع
سـرویـس نیروگـاهـی

تجمیع تمامی ظرفیت‌ها، تجارب و دانش گروه مپنا در حوزه سرویس نیروگاهی در

شرکت بهره برداری و پشتیبانی فنی نیروگاهی مپنا

- نگهداری
- تعمیرات
- بهره‌برداری
- بهینه‌سازی و ارتقاء
- هوشمندسازی کسب و کار
- مدیریت و تامین قطعات یدکی

گروه مپنا
سرویس نیروگاهی

تهران، بلوار میرداماد، خیابان مصدق (نفت شمالی)، خیابان یکم، شماره ٤، کدپستی: ۱۹۱۹۶۱۳۸۷۱ صندوق پستی: ۱۶۷۷-۱۹۳۹۵
تلفن: ٤٠٠٠ ٧٩٥٩ (٠٢١) | فکس: ٢٦ ٥٥ ٩٢ ٢٢ (٠٢١)
ایمیل: info@mapnaom.com | وبسایت: www.mapnaom.com

PARSIAN GROUP

گـروه پارسیان

فعالیت گروه پارسیان در بهمن ماه سال ۱۳۷۱ با تاسیس شرکت توسعه پست‌های فشارقوی پارسیان بعنوان اولین شرکت پیشگام ایرانی با هدف بومی سازی مهندسی و زمینه سازی برای انتقال دانش فنی و استفاده تجهیزات ساخت داخل، بعنوان پیمانکار عمومی در زمینه نیروگاه‌ها، پست های فشارقوی، حمل و نقل درون شهری، قطارهای سریع السیر و پروژه های خطوط انتقال انرژی، مخابرات، اسکادا و اتوماسیون، حفاظت و کنترل نیومتریک پست های فشارقوی با بیشترین سابقه در رشته انتقال و توزیع نیرو، دیسپاچینگ و مخابرات در صنعت برق می‌باشد.
گروه پارسیان در زمینه های پروژه های انتقال نیرو، اولین و بزرگترین صادر کننده خدمات فنی-مهندسی و به عنوان اولین تولید کننده کلیدخانه های گازی فشار قوی(GIS) در کشور است که پروژه های متعددی در کشور سوریه، امارات متحده عربی، بنگلادش، افغانستان، بنین، یمن و نیجر را انجام داده یا در دست اجرا دارد و در سه دوره عنوان صادر کننده نمونه خدمات فنی و مهندسی را که افتخاری برای این مجموعه بوده را به دست آورده است.

PARSIAN GROUP

PARSIAN GROUP is a group of companies which are well known as general contractors in the field of power plant, transmission and distribution of electric energy, supplying & execution of gas insulated substation and electrical and control panels, communication & scada systems, DCS of power plant, substation, industrial systems(oil, gas, petrochemical, cement, steel), electrical transport system & utility.
Our performance has been proven in than 300 EPC project in mentioned fields. Today Parsian is renowned for having an outstanding record of execution of AIS/GIS high voltage substations ranging from 63 to 400KV, Transmission lines, BOP of power plants, power supply of metro lines, railway electrification and a lot of other electrical projects in local and overseas.
Our business is not only restricted in Iran's market but also in countries Syria, UAE, Bangladesh, Afghanistan, Yemen, Benin and Niger.

PARSIAN HV SUBSTATIONS DEVELOPMENT CO.

شرکت پارسیان توسعه پست های فشارقوی(PSS):
پیمانکار عمومی(EPC) پروژه های انتقال برق و پست های فشارقوی در منطقه تاسیس شده است که علاوه بر پروژه های متعدد پست های ۴۰۰، ۲۳۰، ۱۳۲ و ۶۳ کیلوولت در داخل کشور، پروژه های متعددی در کشورهای سوریه، امارات متحده عربی، بنگلادش، افغانستان بنین، یمن و نیجر را اجرا یا در دست اجرا دارد و سه دوره عنوان صادر کننده نمونه خدمات فنی – مهندسی را که افتخاری برای این گروه می باشد به دست آورده است.

PARSIAN POWER & INDUSTRY DEVELOPMENT CO.

شرکت پارسیان توسعه نیروگاه‌ها و صنایع پارسیان(PPI):
پیمانکار عمومی(EPC) در پروژه های تولید انرژی و صنایع نیروگاهی شامل نیروگاه های گازی، حرارتی، ژنوترمال، ابی، بادی، خورشیدی همچنین پیمانکار عمومی بخش پوتیلیتی صنایع فولاد، سیمان، نفت – گاز – پتروشیمی، مس و ...

PARSIAN RAIL POWER SUPPLY DEV. CO.

شرکت توسعه ریل نیروی پارسیان(PRP):
پیمانکار عمومی (EPC)جهت برق رسانی صنایع در پروژه های نوسازی و ارتقاء سیستم موجود الکتریکی قطارهای برقی، در بخش حمل و نقل درون شهری، در قطارهای سریع السیر و برقی کردن خطوط راه آهن موجود، اتوبوس برقی، مونوریل

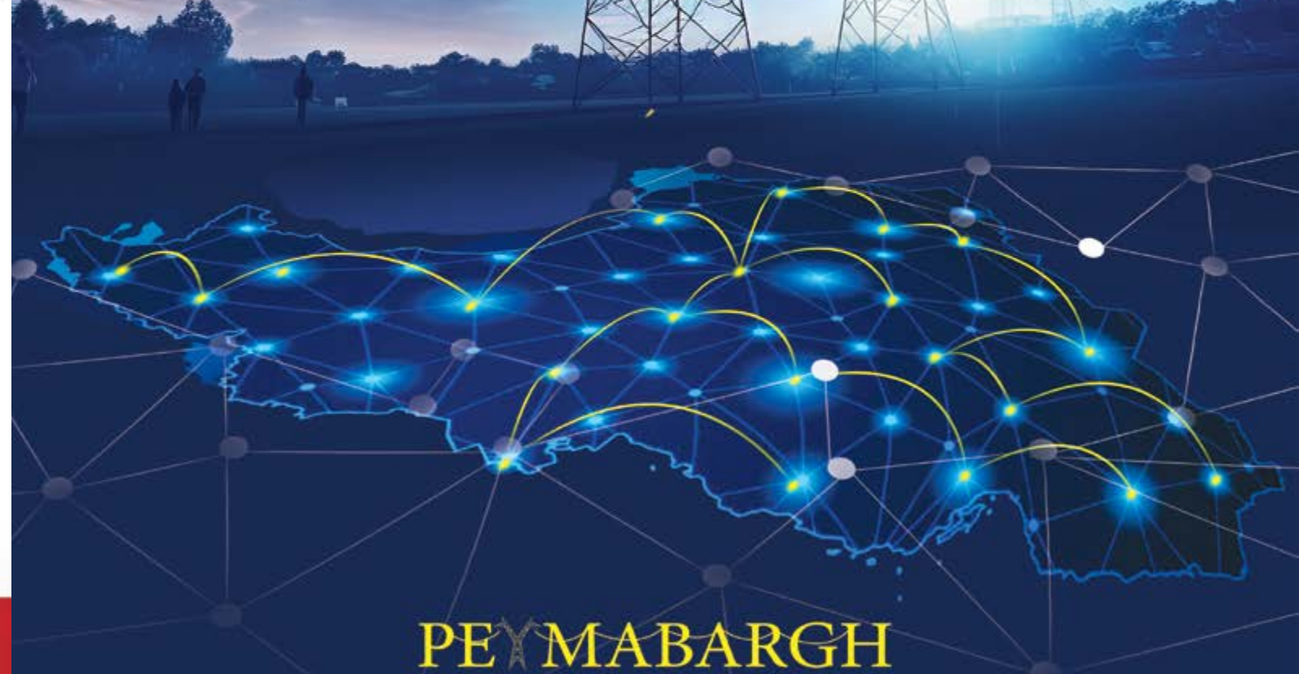
PEIMANN KHOTOOT GOSTAR

شرکت پیمان خطوط گستر (PKG):
پیمانکار عمومی در پروژه های خطوط انتقال انرژی و سیستم های حفاظت و کنترل نیومریک و طراحی و اجرای سیستم های اتوماسیون و ابزار دقیق، طراحی و ساخت و اجرای پست های فشار قوی، طراحی و ساخت و اجرای سیستم های مخابراتی، طراحی و اجرای مراکز دیسپاچینگ و اسکادا با توافقنامه همکاری با شرکت های زیمنس، ABB، GE، NR، AREVA برای اجرای پروژه در ایران و خاورمیانه

تهران، بزرگراه همت، شهرک گلستان، تقاطع بلوار امیرکبیر
و کاج، پلاک ۵، ساختمان کاج صندوق پستی: ۱۴۹۳۶۳۷۱۳۵
تلفن: ۰۲۱-۴۸۰۷۶۰۰۰ نمابر: ۰۲۱-۴۸۰۷۶۰۰۱
www.parsian.com
info@parsian.com
tendering@parsian.com

PEYMABARGH
EPC Contractor In Power Sector

Excellence in Electricity Transmission & Distribution.

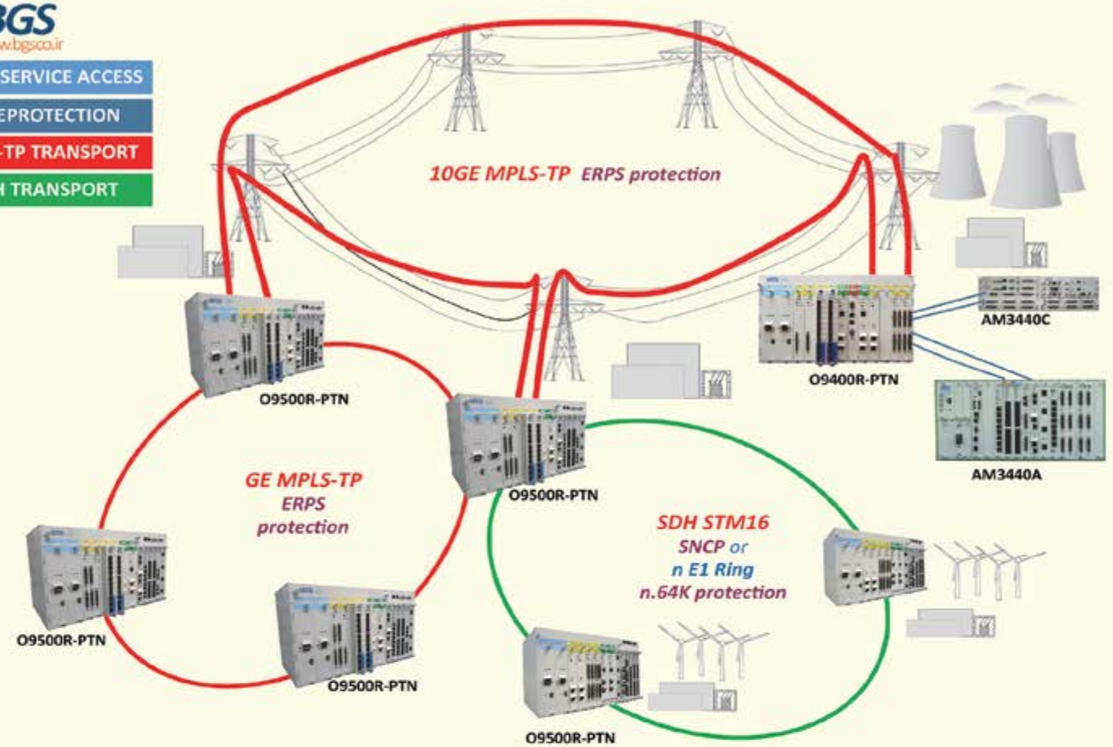
PEYMABARGH

Add: No.1657, shariati Ave., Tehran 1939614135 IRAN - **Tel:** (+9821) 22619350-53
www.peymabargh.com - **info@peymabargh.com** - **Post Box:** 19395 -1985

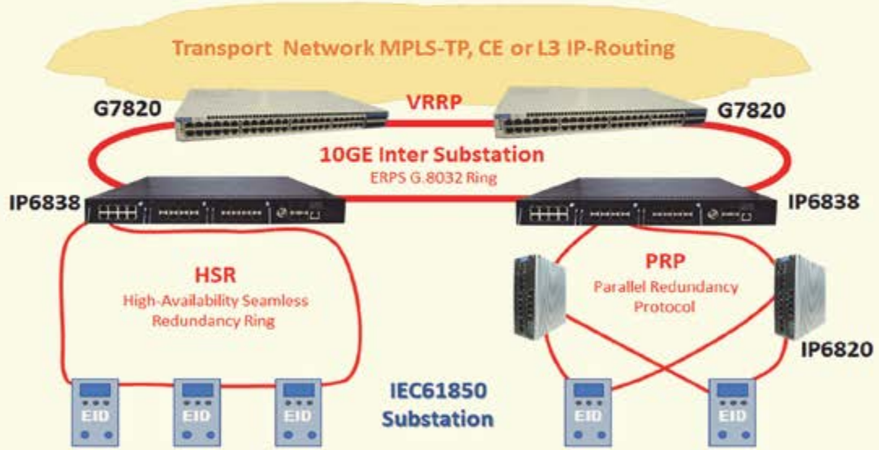
BGS
www.bgsco.ir

MULTISERVICE ACCESS
TELEPROTECTION
MPLS-TP TRANSPORT
SDH TRANSPORT

ارائه راهکارهای مخابراتی و ارتباطی در حوزه شبکه نیرو

IEC-61850 SUB-STATION
ETHERNET FE/GE/10GE
SWITCH L2, L2.5, L3
TELEPROTECTION

Loop Telecom
www.LoopTelecom.com

www.bgsco.ir

شرکت اندیشه های فرانگر برسام
نماینده شرکت Loop Telecom در ایران

شماره تماس : ۰۲۱ ۴۶۱۱۸۰۰۶
شماره فکس : ۰۲۱ ۴۶۱۱۸۰۰۷
آدرس ایمیل : info@bgsco.ir

EPIL

شرکت دانش بنیان آزمایشگاه های صنایع انرژی (اپیل)

- آزمایشگاه آکرودیته دارای گواهینامه ISO/IEC 17025 ملی (مرکز ملی تایید صلاحیت ایران)
- آزمایشگاه آکرودیته دارای گواهینامه ISO/IEC 17025 بین المللی (قابل ردیابی از ILAC)
- نهاد صدور گواهینامه انطباق دارای گواهینامه ISO/IEC 17065 ملی (مرکز ملی تایید صلاحیت ایران)
- نهاد صدور گواهینامه انطباق دارای گواهینامه ISO/IEC 17065 بین المللی (قابل ردیابی از IAF)
- آزمایشگاه (ExTL) و نهاد صدور گواهینامه انطباق (ExCB) مورد تأیید IECEx

IEC IECEx

NACI/LAB/208 PC028 AAC.T.00289 NACI/PC204

"شرکت های دانش بنیانی که از طریق شرکت اپیل اقدام به انجام آزمون و اخذ گواهینامه های CE، ATEX، IECEx و SIL نمایند، میتوانند تا ۷۰٪ هزینه ها و مجموعاً تا سقف ۷ میلیارد ریال، سالیانه و بصورت بلاعوض از صندوق نوآوری و شکوفائی دریافت نمایند"

021-61971 Info@eepil.com @epil_co www.epil.ir 09109104342 09109105352 09109104636 epil-ir

PARS SWITCH CO.

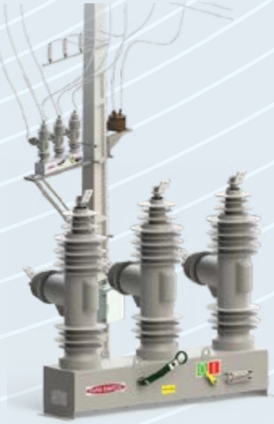
شرکت پارس سویچ
(سهامی عام)

Manufacturer of Medium & High Voltage
Circuit Breakers and Disconnecting Switches

سازنده کلید و سکسیونر فشار متوسط و قوی

PGL 24kV
سکسیونر هوایی گازی SF6
دستی/موتوری/اتوماسیون

Auto Recloser 24kV -630A
اتوریکلوزر خلاء

VP4E 36kV

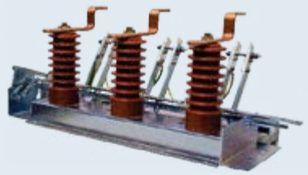

VP4E 24kV
فرمان از پهلو

جدید

سکسیونر گازی تابلویی مدل LBS -P
24kV موتوری/دستی

ESP 20kA
ارت سویچ ۲۴کیلوولت، ۲۰ کیلو آمپر

VP4E 24kV
7.2 - 36 kV

ISO 9001 SGS
OHSAS 18001 SGS
ISO 14001 SGS

عضو سازندگان داخلی در فهرست بلند منابع دستگاه مرکزی وزارت نفت (AVL)

اخذ گواهینامه تایید صلاحیت ISO17025:2017

گواهی احراز حصول استانداردهای تولید از شرکت توانیر

sales@parsswitch.com

www.parsswitch.com

تلفن فروش: ۰۲۴-۳۳۷۹۰۷۱۲-۱۶
فکس: ۰۲۴-۳۳۷۹۰۷۱۱

Andia Solar Industry

شرکت تولیدی مهندسی **سولار صنعت آندیا**
مستقر در پارک علم و فن آوری استان زنجان

مودم LTE
مدل: ASI-N4201

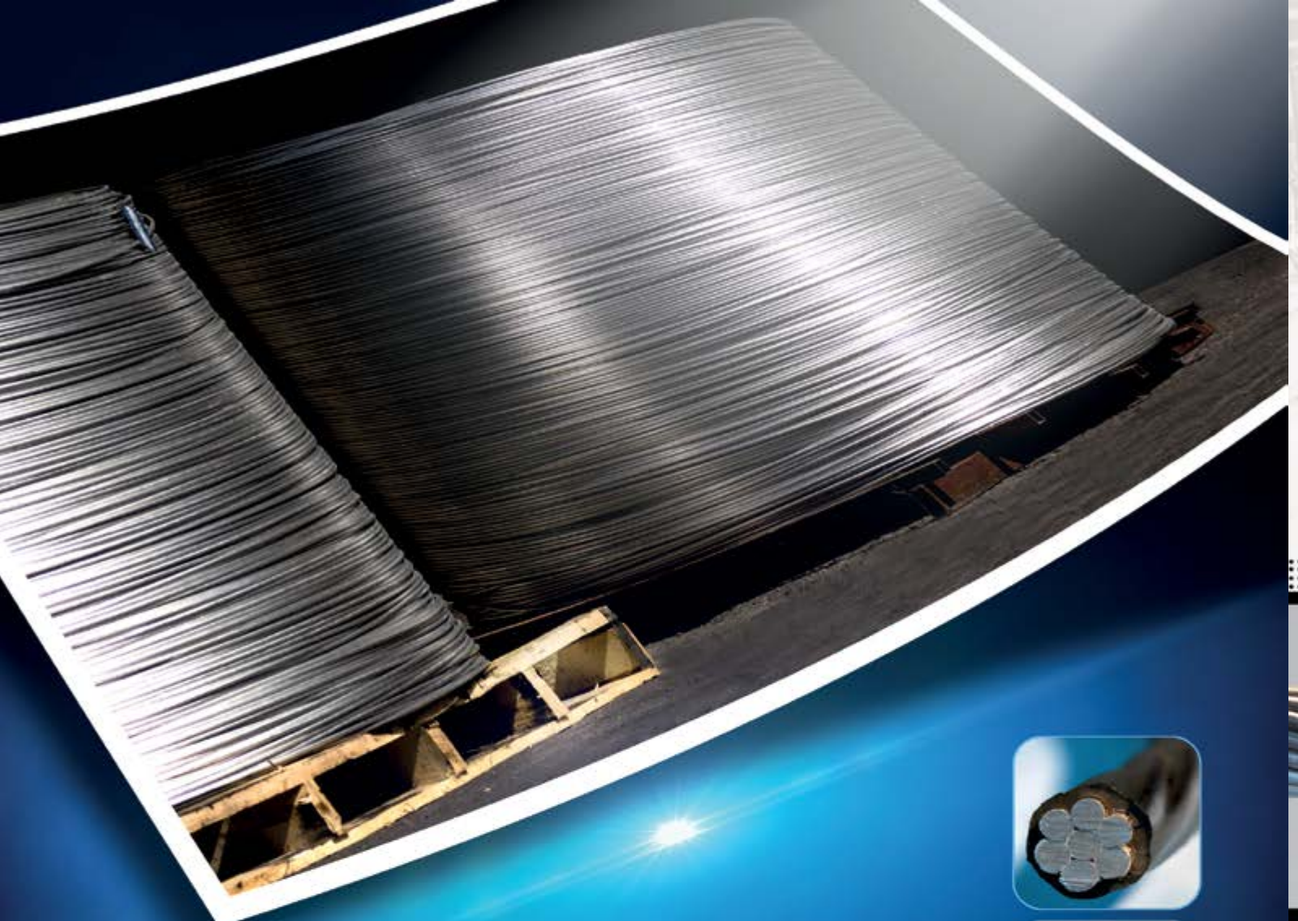
تابلو کنترلر
اتوریکلوزر ۲۰کیلو ولت
مدل: BR-10RN

تابلو کنترلر
سکسیونر گازی ۲۰کیلو ولت
مدل: BR-10S

www.andiasi.com
info@andiasi.com

آدرس: زنجان، دروازه رشت، خیابان صفا، بن بست ثمین تاب، پلاک ۱۷
تلفن: ۰۲۴-۳۳۴۵۳۳۲۲ فکس: ۰۲۴-۳۳۴۷۸۵۹۱

Qom Alliage | قم آلیاژ

تولید کننده آلیاژ فلزات غیرآهنی

Non-Ferrous Alloys Manufacturing

- مفتول آلومینیوم خالص EC و مفتول آلومینیوم آلیاژی ۶۱۰۱ و هادی های آلیاژی AAAC
- سیم آلومینیوم و هادی های هوایی بدون روکش و کابل
- آلیاژهای آلومینیوم ، آلیاژهای سرب ، آلیاژ های روی (زاماک) و سرب خالص
- نیمکره آلومینیومی بمنظور مصرف در صنایع فولاد
- انجام خدمات آزمایشگاهی

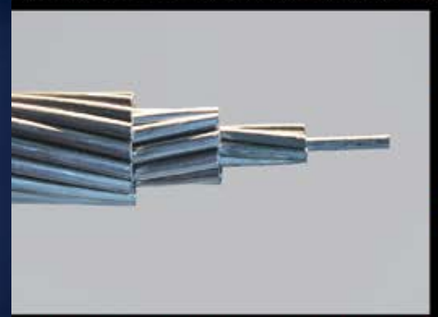
دفتر تهران: خ. آفریقا، بالاتر از خ .دستجردی، ک.بابک مرکزی، پلاک ۶
تلفن: ۸۸۷۷۰۹۶۷-۷۰ و ۸۸۲۰۰۴۱۲-۱۳ نمابر: ۸۸۷۹۸۲۹۰
سامانه ارتباط پیامکی با مشتریان: ۳۰۰۰۷۲۲۷۰۰۸۸۷۷

NACI ISO 10002 IMQ ISO 10004 IMQ TÜV NORD

KAJ

Cable & Conductor

کابل و هادی کاج

تولید کننده انواع:

- هادی های تمام آلومینیومی ،فشرده وسکتور ، گریس دار و پرظرفیت
- هادی های آلومینیومی با مغزی فولاد ، ACSR و AW (روکشدار و بدون روکش)
- سیم و هادی مسی در سایزها و ساختارهای مختلف
- کابل‌های هوایی آلومینیومی (خودنگهدار)
- کابل های زمینی آلومینیومی

دفتر تهران : خیابان آفریقا (نلسون ماندلا)، کوچه بابک مرکزی، پلاک ۶
تلفن : ۶-۸۸۷۹۸۲۲۴-۰۲۱ فکس : ۰۲۱-۸۸۱۹۵۱۳۲

آدرس کارخانه : سلفچگان ، شهرک صنعتی سلفچگان ، خیابان کاج ،
پلاک ۱۲۴ الی ۱۲۸ تماس کارخانه : ۹- ۳۵ ۰۰ ۳۳ ۶۷ - ۰۲۵

www.kajcable.com

تماس با ما:
۰۲۳-۳۳۲۷۹۴۲۱-۸
پست‌الکترونیکی:
info@arya-transfo.com
sales@arya-transfo.com
وب‌سایت:
www.arya-transfo.com

گروه صنعتی آریا ترانسفو
ARYA TRANSFO INDUSTRIAL GROUP

ترانسفورماتورهای قدرت

گـروه صـنعتی آریا ترانسـفو تولیدکننده انواع ترانسـفورماتورهای نیروگاهـی، انتقال، فـوق توزیع، اتو ترانسـفورماتـور، راکتور و تغییردهنده فـاز تا ولتاژ ۴۲۰ کیلوولت و تا توان ۵۵۰ مگاولت آمپر سه فاز و ۳۰۰ مگاولت آمپر تک‌فاز می‌باشد.

ترانسفورماتورهای نیروگاهی

ترانسفورماتورهای انتقال و فوق‌توزیع

اتو ترانسفورماتور

راکتور

ترانسفورماتور تغییر دهنده‌فاز

ترانسفورماتورهای توزیع

انـواع ترانسـفورماتورهای اسـتاندارد شبکه توزیع، ویژه روغـنی و خشـک‌رزینی تک‌فاز و سه‌فاز، زمین، یک‌سـوساز و با امکان نصب کلید تنظیم ولتاژ تحت‌بار تا ولتاژ تا ۳۶ کیلـوولت و تا توان ۴۰۰۰ کیلوولت‌آمپر در این مجموعه ساخته می‌شود.

ترانسفورماتورهای استاندارد وزارت نیرو

ترانسفورماتورهای ویژه روغنی سه‌فاز
تا توان ۴۰۰۰ کیلوولت‌آمپر

ترانسفورماتور خشک‌رزینی

ترانسفورماتورهای روغنی تک‌فاز

ترانسفورماتور یک‌سوساز

ترانسفورماتور زمین

ترانسفورماتور نیروگاه خورشیدی

ترانسفورماتور روغنی
با کلید تنظیم ولتاژ تحت‌بار

تماس با ما:
۰۲۳-۳۳۲۷۹۴۲۱-۸
پست‌الکترونیکی:
info@arya-transfo.com
sales@arya-transfo.com
وب‌سایت:
www.arya-transfo.com

گروه صنعتی آریا ترانسفو
ARYA TRANSFO INDUSTRIAL GROUP

ترانسفورماتورهای کوره و یک‌سوساز

انواع ترانسفورماتورهای کوره و یک‌سوساز مورد نیاز صنایع فولاد، فروآلیاژ و الکترولیز تا توان ۳۶۰ مگاولت‌آمپر و جریان فشارضعیف ۱۴۰ کیلوآمپر در گروه صنعتی آریاترانسفو تولید می‌گردد.

ترانسفورماتور کوره قوس الکتریکی

ترانسفورماتور کوره پاتیلی

ترانسفورماتور کوره مستغرق

راکتورهای سری کوره قوس الکتریکی

ترانسفورماتورهای یکسوساز

خدمات فنی و مهندسی

خدمات فنی و مهندسی که توسط گروه صنعتی آریا ترانسفو ارائه می‌گردد شامل نصب و راه‌اندازی، تست و عیب‌یابی، تعمیرات و بازسازی، سرویس‌های دوره‌ای، پایش سلامت ترانسفورماتور و خدمات آموزشی می‌باشد.

نصب و راه‌اندازی

خدمات تست و عیب‌یابی

تعمیرات و بازسازی

سرویس دوره‌ای و پایش سلامت

سیم و تجهیزات

اجزای نیمه‌ساخته ترانسفورماتور نظیر سیم‌پیچ، مخزن، اکتیوپارت، تجهیزات جانبی، قطعات یدکی، رادیاتور و همچنین انواع سیم تخت کاغذی و بافته شده در گروه صنعتی آریاترانسفو ساخته و قابل تامین برای مصرف‌کنندگان می‌باشد.

سیم‌پیچ (بوبین)

مخزن (تانک)

اکتیوپارت

رادیاتور

سیم تخت بافته شده (CTC)

سیم تخت ایزوله کاغذی

لوازم و تجهیزات

آریا ترانسو قدرت ARYA TRANSFO GHODRAT
ترانسفورماتور کوره آریا ARYA FURNACE TRANSFORMER
آریا ترانسفوشرق ARYA TRANSFO SHARGH
ساخت قطعات و تجهیزات آریا ترانسفو ARYA TRANSFO ACCESSORIES
تولید سیم آریا ARYA CONDUCTORS PRODUCTION
بازرگانی آریا ترانسفو ARYA TRANSFO COMMERCIAL
فناوری اطلاعات آریا ترانسفو ARYA TRANSFO INFORMATION TECHNOLOGY
خدمات پس از فروش آریا ترانسفو ARYA TRANSFO SERVICES

ARIAN KELID PARS

دارای تائیدیه توانیر

دارای تائیدیه از وزارت نفت

شرکت توانیر

شرکت ملی نفت ایران

سکسیونر و سکشنالایزر گازی و خلاء هوایی

Overhead Load Breaker Switch

اتوریکلوزر خلاء با عایق گاز یا جامد

Recloser

دژنگتور هوایی خلاء

Overhead Vacuum Circuit Breaker

RTU

Remote Terminal Unit (RTU)

تلفن تماس : ۴۷۱۵۸۰۰۰ – ۰۲۱

دفتر مرکزی : تهران – بلوار اشرفی اصفهانی – برج نگین رضا – طبقه ۲۳ شمالی واحد ۲۳۰۱

کارخانه : تهران – شهرک صنعتی شمس آباد – بلوار نارنجستان – گلبرگ ۸ پلاک ۱۸

www.ariankelid.ir

محصولات هوایی

ARIAN KELID PARS

تولید کننده کلیدهای فشار متوسط برق و RTU

دانش بنیان

دژنگتورخلاء فیکس اتصال از پشت

Frontal Fixed Vacuum VCB

سکسیونر گازی زمینی SF6

SF6 Load Breaker Switch

دژنگتور خلاء فیکس اتصال از بغل

Vaccum Circuit Breaker

دژنگتور خلاء کشویی

Withdrawable Vacuum VCB

محصولات زمینی

دانش جهانی راه حل ایرانی

شرکت دانش بنیان خدمات مهندسی و تامین تجهیزات رایا فرهور آنوش

RAYA FARHOUR ANOUSH

Engineering Services & Supply Of Equipments Company

- پیشرو در زمینه‌های اتوماسیون، مانیتورینگ و حفاظت و کنترل پست های برق و کارخانجات صنعتی
- نماینده بین‌الملل شرکت وبکو امیر کبیر
- نماینده شرکت KONCAR در ایران، آذربایجان، عراق، پاکستان و ترکمنستان
- مهندسی تولید و تامین قطعات الکترونیکی در زمینه‌های مختلف الکترونیک و الکترونیک قدرت
- تامین تجهیزات در زمینه‌های مختلف صنعتی
- خدمات بازرگانی داخلی و بین‌المللی
- تولید ماژول شبیه‌ساز کلید و سکسیونر
- خدمات آموزشی و پژوهشی
- نماینده بین الملل شرکت الکترونیک سازان فن آریا (اسفا)

+90 501 367 3174
+98 912 433 5547

m.hajati@rfaco-ic.com
info@rfaco-ic.com
Mostafa.hajati.samsi@gmail.com

www.rfaco-ic.com

Electro Bakhtegan Co.

parse Electro Bakhtegan Table

شرکت پارس الکترو بختگان تابلو

طراحی و تولید
تابلوهای برق
فشار ضعیف و
فشار متوسط

- تابلو های LV و MV (فیکس و کشویی)
- تابلوهای توزیع از 160 تا 3200 آمپر
- تابلوهای خازنی و اصلاح ضریب قدرت
- تابلوهای کنترل و اتوماسیون
- تابلوهای ریتال و سیواکن

دفترفروش : شیراز . بلوار ستارخان
کارخانه: شهرک صنعتی بزرگ شیراز

071-91010232
071-32623210

www.electrobakhtegan.com

YAZD
WIRE & CABLE CO.
شرکت سیم و کابل یزد (سهامی خاص)

تولید کننده انواع سیم و کابل فشار قوی تا ۴۰۰ کیلو ولت و کابل های مخابراتی

تولیدات شرکت سیم و کابل یزد :

- کابلهای فشار قوی
- کابلهای فشار متوسط
- کابلهای روکش سربی
- کابلهای LSHF
- کابلهای مقاوم در مقابل مواد شیمیایی
- کابلهای ضد آتش
- کابلهای مسلح
- کابلهای آلومینیومی
- کابلهای کنترل
- کابلهای فشار ضعیف افشان و زمینی
- کابلهای مقاوم در مقابل حشرات و جوندگان موذی
- کابلهای تلفنی
- کابلهای انتقال اطلاعات
- سیمهای اتومبیل
- کابلهای جوش
- کابلهای تخت افشان
- کابلهای ابزار دقیق
- کابلهای سیلیکونی
- کابلهای خاص سکوهای نفتی

KEMA Laboratories

گواهینامه های بین المللی اخذ شده توسط شرکت سیم و کابل یزد

دفتر یزد: یزد، بلوار شهید مدرس، خیابان امام حسین کدپستی: ۸۹۱۵۴۶۶۷۳۸
تلفن: ۳۸۲۵۱۲۰۰ - ۰۳۵ فاکس: ۳۸۲۵۴۸۶۵ - ۰۳۵
دفتر تهران: بزرگراه آفریقا، بلوار گلشهر، پلاک ۲۲، طبقه ۶، واحد ۲۳ کد پستی: ۱۹۱۵۶۶۳۶۶۹
تلفن: ۲۲۰۱۲۲۱۱ - ۲۲۰۱۲۲۱۲ فاکس: ۲۲۰۵۳۷۵۲ - ۲۲۰۵۳۷۶۰
سایت: www.yazdcable.com پست الکترونیکی: info@yazdcable.com

Panir
پالایش نیرو (پانیر)

شرکت صنعتی و مهندسی پالایش نیرو

- سازنده کلیدهای خلأ و سکسیونرهای گازی فشارمتوسط با برند FULMEN
- مهندسی، طراحی و ساخت تجهیزات اصلاح ضریب توان با برند PANIR

FULMEN

- اولین برند دارای گواهی مطابقت با استانداردهای تولید از شرکت توانیر برای کلیدهای خلا فولمن
- دارای گواهی تایپ تست معتبر از آزمایشگاه های بین المللی FGH آلمان و ICMET رومانی

ESHTAD
NIROO

تامین افق اشتاد نیرو
وابسته به گروه صنعتی اشتاد

- اجرای EPC خطوط و پست‌های توزیع، فوق توزیع و انتقال برق
- اجرای EPC نیروگاه‌های تولید برق بر پایه انرژی‌های نو (خورشیدی و بادی)
- اجرای EPC نیروگاه‌های مولد مقیاس کوچک نیروی برق (CHP)
- مجری EPC پروژه‌های صنعت آب (ایستگاه‌های پمپاژ، تصفیه خانه‌ها، تلمبه خانه‌ها و تاسیسات آبی و ابزار دقیق)
- ارائه خدمات مشاوره، طراحی و مهندسی بازرگانی و تامین تجهیزات داخلی و خارجی صنعت آب و برق

ESHTAD
Industrial Group

www.ESHTADGROUP.com

تبریز، خیابان بهشتی، تقاطع خیابان مدرس، ساختمان روشن، پلاک ۲۱۰

کدپستی: ۵۱۳۶۹۹۸۳۹۴ تلفکس: ۰۴۱_۹۱۰۰۱۰۵۰

CONTRACTING

کلیه محصولات طبق استاندارد IEC60670. IEC 61439
دارای تاییدیه توانیر به شماره ۲۷۵۰۰/۹۹۳۴
تاییدیه پژوهشگاه نیرو به شماره TH۹۸۱۴۷
و گواهینامه ثبت طرح صنعتی به شماره ID-۲۷۲۸۳

ARVIN
COMPOSITES-PLASTICS
آروین صنعت بسپار

آروین صنعت بسپار

تولید کننده مواد و قطعات کامپوزیتی
فرمولاسیون مواد طراحی و ساخت قطعات

◆صنایع ◆خودرو ◆برق ◆لوازم خانگی

G.R.P

ساخت مواد و قطعات الکتریکی **G.R.P**

ساخت انواع بدنه تابلو برق های کامپوزیتی با رنگ سفارشی، ویژه فضای باز، استخر و سونا و دیگ های بخار و همچنین کاربردهای درون ساختمان، ضد رطوبت، ضد حرارت تا **۱۸۰°C**، عایق الکتریسیته و ضد آب، عدم نیاز به ارت

www.arvinsb.com
arvinplastics@gmail.com

شهرک صنعتی پرند، میدان صنعت، بلوار خلیج فارس،
خیابان نسترن، پلاک ۱۲۰-C

No. C120, Nastaran St., Khalijfars Blvd, Sanat Sq., Parand Industrial Town, Tehran, Iran

Tel: (+98 21) 56 41 70 42- 56 41 69 76
Fax: (+98 21) 5687 0205 - 9

نیروافشان برق فارس

شرکت نیرو افشان برق فارس

مشاور, طراح و مجری پروژه های صنعت برق و ساختمان

*دارنده رتبه ۲ نیرو ,۵ ساختمان و ابنیه ,۵ تاسیسات و تجهیزات از برنامه بودجه کشور

*خدمات طراحی و مهندسی شبکه های توزیع و انتقال نیرو

*احداث خطوط انتقال نیرو – پست های فوق توزیع و انتقال – شبکه های توزیع و روشنایی معابر

*احداث عملیات ساختمانی و محوطه سازی

*تامین کالا و تجهیزات شبکه های توزیع و روشنایی

دفترمرکزی : شیرازخیابان قصردشت بعد از خیابان مهر رو بروی کوچه ۸۰ پلاک ۱۸۲

تلفن:۰۷۱۳۶۲۸۰۰۵۲

فکس:۰۷۱۳۶۲۷۹۰۳۷

WWW.NIROOAFSHAN.IR

NIROO_AFSHAN@YAHOO.COM

Mashad
Wire &
Cable Group

Tower of HV Cables 10..63 kV

شرکت صنایع سیم و کابل مشهد

SINCE 1990 (ثبت ۷۰۳۵) (تاسیس ۱۳۷۰)

Mashad
Wire & Cable Co.

مجهز به آزمایشگاه های متعدد تخصصی صنعت برق

جهت کابلهای 63kv دارای تاییدیه آزمایشگاه همکار

پژوهشگاه وزارت نیرو و گواهینامه آزمایشگاه فشار قوی مورد تایید

وزارت نیرو و شرکت HIGH VOLT آلمان و TÜV AUSTRIA اتریش

آدرس دفاتر فروش و نمایندگی های تهران:

نمایندگی شماره ۱: تهران - لاله زار نو- بعد از تقاطع منوچهری - نبش پاساژ البرز۲۰ - واحد ۱۰۱

۰۲۱-۳۶۴۱۷۱۱۵ ۰۲۱-۶۶۳۴۱۸۰۶-۸

نمایندگی شماره ۳: تهران - جردن - کوچه بانک مرکزی -پلاک ۵/۱-ساختمان کیا- واحد ۳۷

۰۲۱-۸۸۶۵۳۰۵۴ ۰۹۱۵۵۰۵۹۴۲۳ ۰۹۱۵۱۸۶۳۰۳۳

نمایشگاه و دفتر فروش : تهران- میدان امام خمینی (ره)- خیابان فردوسی - پلاک ۵۳

طبقه همکف ۰۲۱-۳۶۴۸۳۵۵۲ ۰۲۱-۳۶۴۸۳۵۷۱

(051) 31 56 www.mashadcable.ir mashadcable.ir

شرکت صنایع سیم وکابل مشهد با ثبت (۷۰۳۵) بدون هیچگونه پسوند و پیشوندی میباشد و روی تمامی کالا های این شرکت این QR کد موجود می باشد . لطفا برای اصالت کالا کد روبرو را اسکن نمایید.

SCAN ME

تولید کننده انواع سیم وکابل فشار ضعیف، متوسط و فشار قوی (10 - 63kv)

ستبران ۱۷

صنعت برق بی‌شک یکی از بارزترین نمونه‌های ظهور یک توانمندی و افول آن در سایه سیاست‌های درست و نادرست است. وقتی در سال‌های پس از انقلاب، نگرانی‌ها از قطع همکاری شرکت‌های خارجی با وزارت نیرو به اوج خود رسیده بود، کمتر کسی فکر می‌کرد که در کمتر از بیست سال، صنعت برق ایران با سرعتی غیرقابل باور به خودکفایی در ساخت تجهیزات و تولید خدمات فنی و مهندسی دست یافته و جایگاهی قابل اتکا در حوزه تولید برق در منطقه پیدا کند. واگذاری نیروگاه‌ها در واقع گامی بود که پس از این تجربه موفق می‌بایست به نقطه عطف تاریخی دیگری برای صنعت برق تبدیل می‌شد اما در سایه اقتصاد تکلیفی، یارانه‌ای و دستوری برق نه تنها این اتفاق نیفتاد، بلکه همان ظرفیت‌های ایجاد شده هم به واسطه عوارض و پیامدهای این اقتصاد بیمار به تدریج تضعیف شد.

با افزایش سطح تحریم‌ها، بروز نوسانات شدید اقتصادی، افزایش جهش‌وار نرخ ارز، کاهش درآمدهای نفتی و بروز محدودیت‌های جدی در مبادلات مالی و تجاری بین‌المللی، شرکت‌ها با یک مانع بزرگ دیگر مواجه شدند که در کنار چالش‌های پرتعداد اقتصاد کشور، انباشت مطالبات، رکود حاکم بر صنعت برق و کاهش توان صادراتی، فعالان صنعت برق در ورطه مشکلات تازه‌ای گرفتار شدند که نتیجه روشن آن توقف سرمایه‌گذاری‌ها در برق بود.

عباس علی‌آبادی به تازگی میزان بدهی وزارت نیرو را رقمی بالغ بر ۱۰۰ همت اعلام کرده و این به معنای افت جدی ظرفیت‌هایی است که تامین منابع مالی شاهرگ اصلی توسعه آن‌هاست. افول جدی سرمایه‌گذاری‌ها در طول یک دهه اخیر در حوزه‌های مختلف صنعت برق اعم از تولید، انتقال و توزیع هم موید همین رخداد تلخ در این صنعت است.

در این شماره از نشریه ستبران به تفصیل به بررسی دلایل افول سرمایه‌گذاری، بروز ناترازی‌ها و جدی‌ترین چالش‌های پیش روی تولیدکنندگان، سازندگان و پیمانکاران صنعت برق پرداخته و تلاش کرده‌ایم تصویری واقعی از روزگار سخت صنعتگران این حوزه ارائه دهیم.

اتصال
ایستا توان

IIoT

راهکارهای پیشرفته اتصال
و هوشمندسازی صنایع

مدیریت مصرف انرژی
- سیستم مدیریت انرژی (EMS): پایش لحظه‌ای مصرف انرژی در کارخانه و کاهش هزینه‌ها.
- کنترل بار هوشمند: تنظیم مصرف دستگاه‌ها بر اساس ساعات اوج مصرف و شبکه.

استفاده از انرژی تجدیدپذیر
- سیستم مدیریت انرژی تجدیدپذیر: بهینه‌سازی استفاده از منابع خورشیدی و بادی در کنار شبکه برق.
- ذخیره‌سازی انرژی: ذخیره برق مازاد برای استفاده در زمان‌های اوج مصرف.

تحلیل داده‌های مصرف انرژی
- تحلیل داده با AI: شناسایی الگوهای مصرف و بهینه‌سازی برنامه تولید برای کاهش هزینه انرژی.
- پیش‌بینی مصرف انرژی: برنامه‌ریزی هوشمند مصرف برق برای کاهش مصرف در زمان اوج.

مدیریت برق اضطراری
- تضمین دسترسی به برق در مواقع اضطراری با مدیریت بهینه منابع ورودی.

برای مشاوره تخصصی با ما درتماس باشید: ۰۹۰۲۹۱۶۷۲۲۹
solution@Etesalco.com
www.Etesalco.com

ستبران ۱۷

تابستان ۱۴۰۳

نشریه سراسری سندیکای صنعت برق ایران
سال بیست و چهارم، شماره هفدهم (شماره پیاپی ۱۳۸)

ستبران، ارگان رسمی سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می‌کند به منظور معرفی پتانسیل‌های حقیقی بخش‌خصوصی صنعت برق، به‌ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت‌های مهندسی بازرگانی، تصویر روشنی از توانمندی‌های این بخش نشان دهد. به‌علاوه شناسایی و بررسی چالش‌ها و گلوگاه‌های صنعت با هدف طرح دیدگاه‌های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست‌های این نشریه است.
مسئولیت کلیه مقالات و مطالب منتشر شده در این نشریه بر عهده نگارنده است و نشریه ستبران هیچ مسئولیتی در مقابل این محتوا نداشته و تنها منتشرکننده آن است.

صاحب امتیاز: سندیکای صنعت برق ایران
مدیر مسئول: غلامرضا ناصح
سردبیر: مهدی مسائلی
شورای سیاست‌گذاری: پیام باقری، محمد صادق جنان‌صفت، مازیار جوانی، جعفر جولا، مسعود حجت، رضا راجی کرمانی، منصور سعیدی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، سعید مهذب‌ترابی، علیرضا هاشمی

دبیر تحریریه: طیبا میرحسینی
تحریریه: سمیه کاظم‌زاده، سهیلا روزبان
مدیر هنری: علی چاشنی‌گیر

مدیر اجرایی: بهارک باقرپور
توزیع: سپیده گرجی
امور آگهی‌ها: سمیرا کریمی
امور اداری: زهرا خانلری
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ تندیس نقره‌ای (تهران، خیابان زرتشت غربی پلاک ۲۲۱)

نشانی: تهران، خیابان فاطمی غربی، خیابان سین دخت شمالی، پلاک ۱۵
تلفن: ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶
فکس: ۶۶۹۴۴۹۶۷
سایت: www.ieis.ir
ایمیل: setabran@ieis.ir

در این شماره می‌خوانید:

نور امید در ظلمات بلاتکلیفی ۴
ضرورت سرمایه‌گذاری در توسعه صنعت برق ۶
مثلث امید؛ بخش خصوصی، سرمایه‌گذاری و توسعه ۹
قانون؛ گره‌گشای صنعت برق ۱۳
امیدهای برنامه هفتم ۱۷
ضرورت یکسان‌سازی فرماندهی انرژی ۲۱
اتمام پروژه قرارداد تدوین مشخصات فنی و روش اجرایی جامع سیستم‌های اتوماسیون پست ۲۳
مرثیه‌ای برای ظرفیت‌های رو به افول پیمانکاری ۲۶
پیش‌شرط‌های بازگشت سرمایه به صنعت برق ۳۳
اولین نمایشگاه تخصصی صنعت برق ایران در سلیمانیه ۳۷
بازار مغفول و مستعد آفریقا ۴۰
ابعاد مختلف کیفیت میزبانی صنعت برق برای بخش خصوصی ۴۵
دردسرهای مالیاتی ۴۷

مصاحبه‌های مکتوب

زمین‌گیری تولید زیر فشار تحریم‌های داخلی و بین‌المللی ۴۹
فرصت‌های تولید داخل برای مواجهه با تهدید رکود ۵۲
اعتمادسازی از مسیر انجام تعهدات ۵۴
صنعت برق گرفتارِ محدودیت‌های سه‌گانه ۵۶
سیاست‌های ضدصادراتی، بلای جان ارزآوری ۶۱
ماموریت وزارت نیروی دولت چهاردهم؛ رکودزدایی از طریق بخش خصوصی ۶۴

رپورتاژ

احداث خط ۴۰۰ کیلوولت پست کمال آباد ۶۶

مقاله حقوقی

نقش ماتریس حقوق و تکالیف در شناسایی ادّعا ۶۸

تجدیدپذیر

قیمت‌گذاری دستوری؛ اصلی‌ترین چالش بورس انرژی ۷۲
لزوم الگوبرداری از اکوسیستم رقابتی تجدیدپذیرها ۷۶
تجدیدپذیرها در برزخ تخصیص ارز ۸۱

نور امید
در ظلمات بلاتکلیفی

شاید بتوان گفت که بلاتکلیفی بدتر از هر گونه درد و بیماری است. رفتن یا نرفتن؟ انجام دادن یا انجام ندادن؟ بخرم یا بفروشم؟ اینها سوالاتی است که اذهان آحاد مردم جامعه ایران را به خود مشغول کرده و صنعت برق و فعالان آن نیز از این قاعده مستثنی نیستند. آیا برای واردات فلان کالا یا مواد اولیه یا ماشین‌آلات می‌توانم ثبت سفارش کنم؟ اگر ثبت سفارش کردم آیا ارز به من تخصیص می‌دهند؟ تخصیص ارز چقدر طول می‌کشد؟ اگر پول به طرف خارجی بدهم، جنس یا مواد اولیه برای من ارسال خواهد شد؟ آیا می‌توانم از گمرک ترخیص کنم؟ چگونه و چه موقع؟ آیا مناقصه شرکت کنم؟ چقدر طول می‌کشد تا برنده مناقصه شوم؟ اگر برنده شدم چقدر طول می‌کشد تا قرارداد ابلاغ گردد؟ آیا قیمت ارز ثابت می‌ماند؟ قیمت مواد اولیه چطور؟ آیا تعدیل یا مابه‌التفاوت ضمیمه قرارداد پاسخگوی نوسانات بازار خواهد بود؟ آیا کارفرما یا خریدار به موقع به من پول می‌دهند؟ اگر مطالبات من به موقع نقد نشد برای جبران آن چه کنم؟ آیا بانک وام می‌دهد؟ شاخص‌های تعدیل چه موقع ابلاغ خواهد شد؟ آیا شاخص‌های تعدیل پاسخگوی تغییرات قیمت هستند؟

فرض کنید شرکت تولیدی هستید، آیا فردا برق داریم، گاز و آب چطور؟ آیا پرسنل من فردا سر کار خود حاضر خواهند بود؟ سه ماه دیگر چطور؟ شش ماه دیگر چطور؟ و اخیراً هم اضافه شده جنگ می‌شود یا خیر؟ اگر شد چه کنم؟!

مهدی مسائلی

سردبیر

بنظر می‌رسد که در چنین شرایطی باید بدنبال حداقل نور شمعی باشیم که در چنین ظلماتی امید بخش باشد و یکی از راهکارهای پیشنهادی هوشمندانه، بیشتر در کنار هم بودن در محافل جمعی مانند سندیکا است. همین که از حال هم صنفی‌های خود مطلع باشیم و بدانیم تنها نیستیم، اگرچه شمع در دست داریم ولی احساس لامپی پر نور را در خود احساس خواهیم کرد.

در شرایط بلاتکلیفی بهتر است واقع‌گرا و متمرکز باشیم و به آمارهای و وقایع موجود بیشتر بیندیشیم مثلاً اینکه چرا تا اواسط مهر همچنان برق قطع می‌شد؟ و اینکه حدود ۲۰ هزار مگاوات ناترازی برق یعنی چه؟ و برای رفع آن چقدر زمان، چقدر پول و چقدر سوخت نیاز است؟ آیا اگر پول و سوخت باشد، آب هم هست؟ با دو روز بی‌برقی و بی‌آبی چگونه بنگاه خود را اداره باید کرد؟ اگر بجای دریافت وجه نقد از بابت مطالبات، اوراق خزانه دریافت کردیم چه کنیم؟ خواب پول از بابت تاخیر در تادیه مطالبات را در قیمت اولیه پیشنهادی لحاظ بکنیم یا خیر؟

خوب در برابر این همه بلاتکلیفی و عدم اطمینان و سوالات بسیار باید کاری کرد، در هر حال زندگی جاری است. شاید مهمترین اقدام در شروع شرایط جدید، تغییر رویکرد است مثلاً برداشتن گام‌های کوتاه ولی مطمئن.

در شرایط اقتصادی جدید کلان کشور باید توجه داشت که مواجهه با اداره دارایی در مبحث انواع مالیات‌ها تغییر کرده است. همین موضوع برای سازمان تامین اجتماعی هم صادق است. دیگر بانک‌ها مانند قبل وام نمی‌دهند لذا مکانیزم تامین سرمایه در گردش به راحتی سابق نیست و البته هزینه‌های ناشی از فعل و انفعالات مالیاتی، بیمه و بانکی نیز افزایش یافته است.

روال گمرک، ثبت سفارش، تخصیص ارز، اثربخشی تحریم‌ها و بطور کلی صادرات و واردات تغییر کرده است. برنده شدن در مناقصات دیگر ساده نیست و انجام و ادامه دادن قرارداد هم دشواری‌های خاص خود را دارد. در چنین اوضاعی آیا راهبردی جز تطبیق با شرایط و آماده شدن برای مواجهه با آن‌ها متصور هستید؟

با وجود تمام این‌عدم اطمینان‌ها خوانندگان محترم سرمقاله ۱۳۸ امین شماره ستبران عنایت ویژه داشته باشند که برای حضور در نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق که در آبان ماه ۱۴۰۳ برگزار خواهد شد، شرکت‌های بخش خصوصی برای حضور در۲۴ امین نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق تهران (۳ تا ۶ آبان ۱۴۰۳) و گرفتن غرفه عطش بسیاری از خود نشان دادند و این گواه آن است که صنعت برق همچنان زنده است اگرچه محیط کسب آن حاصلخیز نبوده و نیست و این یعنی شمع امید در این صنعت زیربنایی نه تنها خاموش نشده بلکه بسیار پرنور هم هست و صد البته موید این هم هست که بخش خصوصی ایران بسیار پوست کلفت‌تر از این حرف‌ها است و بیدی نیست که با این بادها بلرزد. اگرچه بخش خصوصی صنعت برق ایران نشان داد که «ماهی‌ها حتی در خاک هم شنا می‌کنند»! ولی فراموش هم نکنیم که بسیاری از شرکت‌ها (بخصوص شرکت‌های کوچک) صورت خود را با سیلی سرخ نگه داشته‌اند. کوچک شدن و آب رفتن برخی از شرکت‌های پیمانکاری، تولیدی و مشاوران را در میان برگزاری چنین جشن باشکوهی برای صنعت برق نباید از نظر دور داشت.

سندیکای صنعت برق ایران در آستانه آغاز نمایشگاه بین‌المللی برق تهران برای دومین سال پیاپی از طرف وزارت نیرو به سمت مدیریت اجرایی این نمایشگاه منتصب شد (اعضای محترم عنایت داشته باشند که مدیریت اجرایی به معنای مجری برگزاری نمایشگاه نیست فلذا تخصیص غرفه، متراژ و جانمایی از عهده و اختیار سندیکا خارج است) و تلاش دارد با مشارکت اهالی صنعت برق (دولتی و خصوصی) در شرایطی که احتمال حضور شرکت‌ها، تجار و هیات‌های کشورهای خارجی در نمایشگاه بیست و چهارم کاهش یافته است، اما گرما و رونق این دوره از نمایشگاه کمتر از دوره قبل نگردد.

البته ثبت نام حدود ۱۶۰۰ شرکت برای حضور در نمایشگاه و عرضه توانمندی‌های خود نشانی برای اثبات مطلب اخیر است.

در پایان ضمن تشکر از همراهی و همکاری «شرکت راهکار تجارت مدیریت کوشا» به مدیر عاملی جناب آقای ابراهیم‌زاده، که موجبات حضور سندیکای صنعت برق ایران را به مانند چندین سال گذشته در سالن خلیج فارس فراهم کرده است، امیدواریم بتوانیم نقش کانونی خود را به درستی ایفا کرده و این غرفه بتواند حق میزبانی را به نمایندگی از ۷۵۰ عضو سندیکا برای مراجعه‌کنندگان محترم به نحو مطلوب ادا کند

ما هم به مقصد می‌رسیم...

ضرورت سرمایه‌گذاری در توسعه صنعت برق

امروزه سرمایه‌گذاری یکی از مهمترین الزامات توسعه حتی در کشورهای پیشرفته محسوب می‌شود، به همین دلیل رشد اقتصادی در کشورهای توسعه یافته یا در حال توسعه، ارتباطی تنگاتنگ با میزان توفیق آن‌ها در جذب سرمایه بویژه سرمایه‌های مستقیم دارد، چرا که این نوع از سرمایه‌گذاری، چسبندگی بیشتری به اقتصاد پیدا می‌کند. از این رو کشورها همواره در جذب سرمایه‌های مستقیم، در رقابتی جدی با یکدیگر قرار می‌گیرند. با یک بررسی ساده در می‌یابیم که بزرگترین اقتصادهای دنیا ولو با گردش‌های مالی قابل اعتناء، اتفاقاً بیشترین میزان جذب سرمایه را داشته‌اند.

البته پیشی جستن در عرصه جذب سرمایه، مستلزم فراهم آوردن زمینه‌های مرتبط است. در واقع جذب سرمایه‌های مستقیم به واسطه قابلیت برگشت‌پذیری کمتر، شاخصی بسیار کلیدی برای توسعه محسوب می‌شود و این مدل سرمایه‌گذاری، امتیازات ویژه‌ای نسبت به روش‌های فاینانس و تامین مالی دارد که سرمایه‌پذیر را ترغیب می‌کند در گام اول زمینه را برای جذب سرمایه‌های مستقیم فراهم آورد.

آمار نقدینگی حاکی از این است که کشور با کمبود منابع مالی مواجه نیست بلکه مشکل در هدایت این سرمایه‌ها به سمت حوزه‌های زیرساختی، مولد و اثرگذار اقتصاد است. ر واقع ضروری است رویکردهای ارکان اقتصاد کشور و همچنین سیاست‌گذاری‌های کلان این حوزه به نحوی شکل گیرد که حتی سرمایه‌های خرد هم با اطمینان و ضمانت کافی به سمت بخش‌های مولد سرازیر شوند.

در طول این سال‌ها بخش‌هایی مانند املاک، ارز، طلا و حتی خودرو حوزه‌هایی بودند که به جهت تضمین اصل و سود سرمایه متناسب با نرخ تورم و نوسانات اقتصادی جذابیت بیشتری برای سرمایه گذاری ایجاد کردند. جذب سرمایه در اقتصاد مولد که مبتنی بر توسعه زیرساخت‌ها و صنایع زیربنایی کشور است، نیازمند سازوکارهای متناسب است و این مساله درباره صنعت برق هم مصداق‌های روشنی دارد. این صنعت که از سال‌های بسیار دور، اقتصادی یارانه‌ای مبتنی بر قیمت‌گذاری‌های دستوری داشته، همواره باعدم تطابق منابع و مصارف مواجه بوده است چرا که در واقع بخشی از منابع در قالب یارانه از صنعت خارج می‌شوند. در گذشته و پیش از افزایش محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، این فاصله بین منابع و مصارف از طریق درآمدهای نفتی جایگزین می‌شد، بنابراین زیست بوم اقتصادی صنعت برق منابع کافی برای توسعه در حوزه‌های مختلف تولید، انتقال و توزیع را در اختیار داشت.

تا پیش از تصویب طرح تثبیت قیمت‌ها در مجلس هفتم، قیمت حامل‌های انرژی، افزایشی متناسب با رشد قیمت‌ها و تورم سالیانه داشت، اما این طرح فرایند اقتصادی صنعت برق را آسیب‌پذیر کرده و اعمال تحریم‌های ظالمانه علیه کشور با هدف کاهش درآمدهای نفتی به محدودیت منابع مالی و النهایه ناترازی اقتصاد برق منجر شد.

پیام باقری

رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران

نکته اینجاست که صنعت برق برای توسعه به جذب سرمایه نیاز دارد چراکه طرح‌های آن سرمایه‌بر و زمانبر هستند و پوشش مصرف که رشد متوسط سالانه ۵ تا ۶ درصدی دارد، نیازمند توسعه مستمر و افزایش ظرفیت حداقل ۵ هزار مگاواتی در طول هر سال است. البته این موضوع فقط در گرو احداث نیروگاه نیست، چرا که به تناسب رشد زیرساخت‌های تولید، ناگزیر به توسعه شبکه‌های انتقال و توزیع هم هستیم. بنابراین صنعت برق برای پوشش نیاز مصرف و دستیابی به یک توسعه زیرساختی متناسب، نیازمند سالانه حدود ۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است.

صنعت برق برای توسعه به جذب سرمایه نیاز دارد چراکه طرح‌های آن سرمایه‌بر و زمانبر هستند و پوشش مصرف که رشد متوسط سالانه ۵ تا ۶ درصدی دارد، نیازمند توسعه مستمر و افزایش ظرفیت حداقل ۵ هزار مگاواتی در طول هر سال است. البته این موضوع فقط در گرو احداث نیروگاه نیست، چرا که به تناسب رشد زیرساخت‌های تولید، ناگزیر به توسعه شبکه‌های انتقال و توزیع هم هستیم

یکی از گام‌های رفع ناترازی اقتصاد صنعت برق، اصلاح ساختار از طریق خصوصی‌سازی سمت تولید برق بود که البته امری متداول در دنیاست. در واقع در بسیاری از کشورهای دنیا فقط شبکه‌های انتقال در اختیار دولت بوده و تولید و توزیع به بخش خصوصی واگذار شده و نهاد تنظیم‌گر مستقل، روابط بین این بخش‌ها را مدیریت می‌کند هر چند صنعت برق ایران هنوز هم فاقد یک نهاد تنظیم‌گر مستقل است.

به هر حال ورود بخش خصوصی به حوزه نیروگاهی به مرور کمرنگ شد چون قاعدتا بخش خصوصی تمایلی به توسعه فعالیت در قالب اقتصاد دستوری ندارد

لذا بر همین اساس باید اذعان کرد که در طول این مسیر اقدام کلیدی، متوازن‌سازی اقتصاد برق مقدم بر خصوصی‌سازی آن است که می‌بایست مورد توجه قرار می‌گرفت و مادامیکه چنین نشود، توسعه صنعت نیروگاهی برای سرمایه‌گذاران توجیه‌پذیر نیست چرا که از یک طرف ناگزیرند برق تولیدی را با بهای تکلیفی به فروش برسانند و از سوی دیگر حتی قادر به وصول بهنگام مطالباتشان نیستند و از طرفی همچنان بخشی از این اقتصاد در دست نیروگاه‌های دولتی باقی مانده که قاعدتا یک فضای رقابت نامتجانس ایجاد کرده است.

اما در بخش توزیع ایضاً علیرغم تلقی ایجاد شده و تصور شکل گرفته، خصوصی‌سازی به صورت واقعی به وقوع نپیوسته چراکه سیاست‌گذاری‌ها و راهبردهای شرکت‌های توزیع نیروی برق توسط توانیر تعیین می‌شوند.

در نهایت ناتوانی این ساختار در جذب سرمایه به دلایل پیش گفته از جمله موضوعات مهم ناترازی سال‌های اخیر است و به همین جهت از توسعه ظرفیت‌های نیروگاهی بازماندیم و عملاً حدود نیمی از میزان مورد نیاز نیروگاه جدید به مدار وارد شد و تمرکز بر احداث نیروگاه‌های حرارتی سبب شد سبد تولید برق کشور از تنوع لازم برخوردار نباشد به این معنا که سرمایه‌گذاری‌ها بر احداث نیروگاه‌های حرارتی بزرگ مقیاس متمرکز بوده و همانطور که می‌بینیم عمده بار تامین برق کشور هم بر دوش همین نیروگاه‌هاست و از آنجا که در این بخش، گاز هم تقریبا رایگان تحویل نیروگاه‌ها شده، انگیزه‌های بیشتری برای سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های حرارتی ایجاد شده است.

این در حالیست که اگر همزمان با نیروگاه‌های حرارتی، زمینه برای توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر و تولید پراکنده هم فراهم می‌شد، قطعا ناترازی‌ها کاهش می‌یافت ضمن اینکه این شکل از توسعه در بخش تولید برق می‌توانست وابستگی این صنعت به گاز را نیز کاهش دهد، به این ترتیب در پیک مصرف گاز در زمستان با کمبود و محدودیت کمتری مواجه می‌شدیم. واقعیت این است که ما در حوزه‌هایی مانند نیروگاه‌های تجدیدپذیر، حتی به اعداد پیش‌بینی شده در برنامه‌های

توسعه نزدیک هم نشده‌ایم. قرار بود تا پایان برنامه ششم توسعه ۵ هزار مگاوات برق تجدیدپذیر به مدار وارد شود، اما کل ظرفیت نصب شده نیروگاهی ما در پایان این برنامه حدود هزار مگاوات بود. اکنون اما تحقق ظرفیت ۱۲ هزار مگاواتی در پایان برنامه هفتم در نظر گرفته شده است یعنی تقریباً ۱۰ برابر ظرفیت منصوبه فعلی و البته قاطبه این چالش‌ها از اقتصاد نامتوازن برق آغاز شده و مادامی‌که مسئله اقتصاد دستوری برق مرتفع نشود، افزایش سطح سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق مورد انتظار نخواهد بود.

اقتصاد برق زمانی مولد خواهد بود که مبادلات برق بدون واسطه و در چارچوبی شفاف و رقابتی در بستر عرضه و تقاضا انجام شود و تنها پیامد استمرار شرایط کنونی، توقف سرمایه‌گذاری و توسعه در صنعت برق و افزایش سطح ناترازی‌ها و خاموشی‌ها خواهد بود.

اقتصاد برق زمانی مولد خواهد بود که مبادلات برق بدون واسطه و در چارچوبی شفاف و رقابتی در بستر عرضه و تقاضا انجام شود و تنها پیامد استمرار شرایط کنونی، توقف سرمایه‌گذاری و توسعه در صنعت برق و افزایش سطح ناترازی‌ها و خاموشی‌ها خواهد بود

دستیابی به رشد اقتصادی و توسعه زیرساخت‌های کشور نیازمند تامین برق پایدار است، بنابراین تحقق اهداف پیش‌بینی شده در برنامه هفتم مستلزم چاره‌اندیشی برای تامین برق پایدار و اصلاح اقتصاد برق بوده و تغییر ساختار اقتصاد دستوری برق با پذیرش این نکته که برق یک کالای اقتصادی با قیمت تمام شده است، به همین جهت بازآفرینی زیست بوم این صنعت در زمره اقداماتی قرار دارد که می‌بایست برای آن برنامه‌ریزی شود.

در این میان البته نمی‌توان از اهمیت تاسیس نهاد تنظیم‌گر مستقل بخش برق چشم‌پوشی کرد که تسریع در به جریان انداختن تاسیس این نهاد مستقل، شفاف و پاسخگو، کمک شایانی به بهبود این وضعیت خواهد کرد.

اما موضوع دیگری که توجه به آن در حل مساله ناترازی بسیار ضروریست ، بهینه‌سازی مصرف به موازات توسعه ظرفیت‌های تولید، انتقال و توزیع برق است. مدیریت مصارف مختلف، کاهش شدت انرژی و کاهش میزان مصرف برق اقداماتی هستند که مدیریت مصرف را به یک راهبرد کلیدی برای رفع ناترازی‌ها بدل کرده است که این حوزه هم در انتظار جذب سرمایه است و مدیریت مصرف چه در بخش صنعتی و چه در بین مشترکین خانگی، کشاورزی و تجاری امر مهمی است و به همین دلیل بهینه‌سازی با رویکرد متعادل‌سازی مصرف، گام دوم برای رفع ناترازی است. نصب کنتورهای هوشمند، استفاده از تجهیزات و لوازم خانگی نسل جدید با مصرف برق پایین‌تر و نیز طراحی و تجهیز ادارات و کارخانجات به منظور کاهش مصرف برق، اقداماتی هستند که در قالب پروژه‌های مجزا معطوف به مدل‌های کسب و کار کاربردی تعریف و اجرایی شود. بهینه‌سازی مصرف می‌تواند از افزایش سطح ناترازی جلوگیری کرده و جبران آن را تسهیل کند.

اهمیت موضوع اقتصاد نامتوازن برق به میزانی است که به دغدغه همه فعالان صنعت برق بدل شده و به همین دلیل سندیکای صنعت برق ایران نیز در طول بیش از یک دهه اخیر این مساله را پیگیری و بارها بر آن تاکید کرده است که این اقتصاد قادر نیست پاسخگوی نیازهای توسعه‌ای صنعت برق کشور باشد و در کنار آن، مساله ناترازی برق را به عنوان یکی از چالش‌های اصلی فعالان اقتصادی دنبال کرده و در همین راستا تدوین راهکارهای متناسب جهت رفع این مساله را در دستورکار قرار داده و امید است راهکارهای پیشنهادی مورد توجه قرار گرفته و جامه عمل بپوشند ■

عباس علی‌آبادی وزیر نیروی دولت چهاردهم شد؛

مثلث امید؛

بخش خصوصی، سرمایه‌گذاری و توسعه

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جریان جلسه علنی مجلس با ۲۵۵ رای موافق، رای مخالف، رای ممتنع و رأی سفید عباس علی آبادی را به عنوان وزیر نیرو انتخاب کردند.

عباس علی‌آبادی در نشست علنی مجلس شورای اسلامی در جریان تشریح برنامه‌ها و سوابق خود گفت: آنچه اینجانب در جلسات کمیسیون‌ها و سایر جلسات خدمت شما نمایندگان عزیز عرض کردم این بود که متعهد به خدمت به مردم شریف ایران و آرمان‌های امام بزرگوار، مقام معظم رهبری و قوانین و مصوبات شما هستم و قول می‌دهم در کمال شفافیت و صدق مسیر را با شما طی کنم.

وی با اشاره به ناترازی قابل توجه تولید و تقاضای برق افزود: هرچند ناترازی به وجود آمده ریشه در اقتصاد ناکارآمد برق دارد که جذابیت اقتصادی این صنعت را از بین برده و منجر به مصرف خارج از الگوهای استاندارد شده است، از طرفی دیگر بودجه وزارت نیرو در سال جاری و سال‌های گذشته کفاف یارانه برق را نداده و منجر به

ایجاد بدهی بزرگ به شرکت‌های خصوصی در حوزه برق شده است.

وی ادامه داد: همچنین انباشت تعهدات وزارت نیرو باعث شده است جذابیت سرمایه‌گذاری در این حوزه برای بخش خصوصی عملاً از بین برود و کسری بودجه و عدم تحقق بودجه‌های عمرانی نقش دولت را در توسعه صنعت آب و برق محدود کرده است لذا توجه به اقتصاد آب و برق و رفع ناترازی امری ضروری است البته جبران این ناترازی زمان بر خواهد بود و نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و سرمایه‌گذاری قابل توجه در افزایش تولید، اصلاح شبکه و مدیریت مصرف دارد.

وی اضافه کرد: ذکر این نکته ضروری است که هنوز نتوانسته‌ایم گفتمان قابل فهم و وثوقی با مردم عزیز برای تبیین نقش آن‌ها در بهتر مصرف کردن ایجاد کنیم اما نمایندگان محترم یک سر هم در توانمندی‌های صنعتی دارند. اینجانب به شما اطمینان می‌دهم که در صورت تأمین منابع مالی و با توجه به پیشرفت‌های کشور، در حوزه فنی به هیچ مشکل ویژه‌ای بر نخواهیم خورد.

علی آبادی مطرح کرد: در موضوع سوم یعنی همراه شدن با مردم عزیزمان ابتدا لازم است دغدغه‌های آن‌ها توسط ما شنیده و درک شود و سپس گفتمان مشترک در کشور شکل بگیرد که چطور انتخاب‌های کنونی ما بر زندگی‌های آینده و حتی نسل‌های بعدی تأثیر خواهد گذاشت در نتیجه تلاش خواهیم کرد با توسعه گفت وگو مردم عزیز خود را در مدیریت مصرف همراه و همدل سیاستگذاران کنیم.

وی دولت چهاردهم، اظهار کرد: اینجانب در صورت تائید شما بزرگواران مصمم هستم اهداف تعیین شده در برنامه هفتم و قانون مانع زدایی از صنعت برق را اجرایی کنم، این اهداف در برنامه تقدیمی در قالب اعداد و ارقام ذکر شده است و شما می‌دانید و ما هم معتقدیم تکیه بر منابع دولتی برای رسیدن به اهداف بلند برنامه هفتم راهی واقع بینانه نیست. اگرچه برادران ما در سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی و سایر عزیزان به ویژه آقای دکتر عارف باید مساعدت خود را برای حل این مسائل بیش از پیش کنند. البته من نیز مطالبه خواهم کرد.

علی آبادی تأکید کرد: با این اوصاف باید گفت پس راه حل چیست؟ به نظر اینجانب راه حل در ایجاد جذابیت در محیط کسب و کار حوزه برق است، مطابق بررسی‌ها به نظر می‌رسد انباشت تعهدات وزارت نیرو سبب شده سرمایه‌گذاران قبلی متضرر شوند و سایر سرمایه‌گذاران که می‌توانستند در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند به دلیل نابسامانی اقتصاد برق پا به این عرصه نگذاشته‌اند و از حضور و مشارکت در این عرصه امتناع می‌کنند.

علی‌آبادی در دفاع از برنامه‌های خود برای تصدی وزارت نیرو در صحن مجلس گفت: متأسفانه مهاجرت نخبگان از صنعت برق به سایر حوزه‌ها خسارت بزرگی را در پی داشته است.

انباشت تعهدات وزارت نیرو باعث شده است جذابیت سرمایه‌گذاری در این حوزه برای بخش خصوصی عملاً از بین برود و کسری بودجه و عدم تحقق بودجه‌های عمرانی نقش دولت را در توسعه صنعت آب و برق محدود کرده است لذا توجه به اقتصاد آب و برق و رفع ناترازی امری ضروری است البته جبران این ناترازی زمان بر خواهد بود و نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و سرمایه‌گذاری قابل توجه در افزایش تولید، اصلاح شبکه و مدیریت مصرف دارد

وی نیرو با اشاره به استفاده منابع صندوق توسعه ملی در صنعت برق گفت: بخش قابل توجه از منابع صندوق توسعه ملی زمانی برای سرمایه‌گذاری به این بخش تعلق می‌گرفت اما متأسفانه این منابع متوقف شده است. صندوق توسعه ملی منابع کلان کشور را همواره لحاظ می‌کند اما سرمایه‌گذاری در این زمینه را از اولویت خود خارج کرده است، ما چاره‌ای نداریم جز اینکه از مواضع اجرایی به حوزه تنظیم‌گیری برویم و این موضوع در راستای شعار سال قلمداد می‌شود.

وی افزود: ما می‌توانیم با اصلاح اقتصاد برق و کاهش مداخلات دولتی وزارت نیرو را از حوزه رقیب بخش خصوصی خارج کنیم.

علی‌آبادی با بیان اینکه در حوزه‌های مربوط به برق دو اقدام اولیه ضرورت دارد ادامه داد: برنامه‌ریزی برای بهره‌گیری حداکثری از قانون مانع زدایی از صنعت برق برای اصلاح اقتصاد برق و همچنین توانمندسازی کلیه مصرف‌کنندگان و برنامه‌ریزی برای حذف تدریجی قیمت‌گذاری دستوری، آن هم برای جذاب‌سازی محیط کسب و کار از جمله این موارد است.

وی با اشاره به موضوع انرژی‌های تجدیدپذیر و هسته‌ای تأکید کرد: بنده در رابطه با ناترازی حوزه برق صحبت‌هایی کرده‌ام. تولید و توزیع و نحوه مصرف برق مورد انتقاد ما قرار دارد لذا حلقه بنیادین این مسأله تأمین سوخت است. ما چاره‌ای نداریم جز اینکه از انرژی‌های تجدیدپذیر و هسته‌ای برای تولید برق استفاده کنیم.

وی با بیان اینکه کشور ما اساساً کشوری آفتابی است بیان کرد: این ظرفیت، ظرفیتی است که بسیاری از کشورها از آن بی‌بهره‌اند، از سوی دیگر حداکثر مصرف برق در فصل تابستان خواهد بود که با بیشترین میزان تولید نیروگاه‌های خورشیدی همراه خواهد بود. بدون شک سهم تولید برق خورشیدی در دولت چهاردهم افزایش خواهد داشت. در حال حاضر بورس ظرفیت‌های خوبی برای تأمین مالی پروژه‌های برق خورشیدی ایجاد کرده است و باید سرمایه‌گذاری در این بخش افزایش پیدا کند. ما نیز جذب سرمایه‌گذاری در این بخش را دنبال خواهیم کرد

علی‌آبادی با اشاره به بهبود بهره‌وری و کاهش تلفات در حوزه برق بیان کرد: در سنوات گذشته توجه وزرا بیشتر به تولید و نه انتقال و توزیع معطوف بوده است، شاهد این مدعا این است در حال حاضر شرکت‌های بزرگی داریم که در حوزه تولید فعال بوده اما در حوزه انتقال و توزیع کمترین شکوفایی مشاهده می‌شود. البته در این بخش دو مسیر اصلی دنبال خواهد شد؛ مسیر اول بررسی کارشناسی و اصلاح توپولوژی شبکه برق کشور به مدل چند منطقه‌ای است که منجر به کاهش هزینه توسعه و ریسک شبکه خواهد شد. همچنین در مسیر دوم نیز افزایش ظرفیت و بهبود نوسازی شبکه‌های توزیع و ارتقا کشور در راستای کاهش تلفات با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مد نظر قرار می‌گیرد.

عباس علی‌آبادی با اشاره به مدیریت مصرف در کنار افزایش هزینه ادامه داد: یکی دیگر از راهکارهای رفع ناترازی حوزه برق و گاز توجه به کاهش مصرف با استفاده توامان از مکانیزم‌های بازاری و فرهنگ‌سازی است. باور داشتن به ارزش واقعی انرژی در دنیای امروز یک پیش نیاز برای مدیریت مصرف است.

وی گفت: اعتقاد دارم که می‌توانیم مبتنی بر فناوری‌های روز شرایطی را فراهم کنیم که به جای گران فروختن برق به مردم ازایشان سهمیه یارانه برق را به قیمت واقعی خریداری کنیم تا مردم اختیار داشته باشند که برقشان را مصرف کنند و یا به قیمت‌های بین‌المللی و صنعتی گران بفروشند و به این ترتیب به ارزش واقعی آنچه که در اختیار دارند پی ببرند. ما در وزارت نیرو در مقام تنظیم‌گری تلاش می‌کنیم زیر ساخت چنین فرآیندی را طراحی و تشکیل دهیم تا به مردم اجازه دهد، مستقیماً از مزایای صرفه‌جویی بهره‌مند شوند.

علی‌آبادی با بیان اینکه انشاالله وزارت نیرو از جایگاه واسطه‌گری فروش برق خارج خواهد شد ادامه داد: تلاش خواهد شد تا این وزارتخانه به جایگاه واقعی سیاست‌گذاری و نظارتی خود بازگردد تا تولیدکننده و مصرف‌کننده بتوانند با قواعد عادلانه و منصفانه و تدریجی که طراحی می‌شود ظرفیت‌ها و فعالیت‌های خود را تنظیم کنند.

علی‌آبادی افزود: البته هموطنان ما در همه روستاها باید اطمینان داشته باشند که در این فرایند زندگی آنان نه تنها سخت‌تر نشده بلکه سهل‌تر خواهد شد.

وی در ادامه با اشاره به حوزه آب تأکید کرد: خیلی از راه حل‌های ارائه شده در حوزه برق، در حوزه آب هم قابل استفاده است اما باید به این نکته اشاره کنم که چالش‌های آب، چالش‌های زیادی است. به واقع این چالش‌ها در قالب همدلی دستگاه‌ها قابل برطرف شدن است.

علی‌آبادی افزود: بیلان منفی حوزه آب که محصول تغییرات اقلیمی و برخی بی‌توجهی‌ها است باید برطرف شود تا محیط زیست ما را بهبود و امنیت غذایمان تضمین گردد.

علی آبادی ادامه داد: این مورد امروز یکی از ضرورت‌های اساسی برای مواجهه با بحران آب است البته در مدیریت یکپارچه منابع آبی با در نظر گرفتن ظرفیت‌های آب تجدیدپذیر کشور مصرف متناسب آن تنظیم می‌شود.

وی افزود: در خصوص توسعه زیرساخت‌های آب شیرین‌کن و تولید آب نامتعارف، امروز استفاده از انواع آب شیرین‌کن‌ها در دستور کار کشورهای مختلف از جمله در منطقه قرار گرفته است و فناوری در این حوزه به شدت پیشرفت کرده است. این اقدامات می‌تواند به تأمین آب شرب و صنعتی در مناطق کم آب و بهبود وضعیت آبی کشور کمک شایانی کند.

> وزارت نیرو از جایگاه واسطه‌گری فروش برق خارج خواهد شد و تلاش خواهد شد تا به جایگاه واقعی سیاست‌گذاری و نظارتی خود بازگردد تا تولیدکننده و مصرف‌کننده بتوانند با قواعد عادلانه و منصفانه و تدریجی که طراحی می‌شود ظرفیت‌ها و فعالیت‌های خود را تنظیم کنند

وی گفت: سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید تصفیه آب بدون شک در دستور کار جدی ما قرار خواهد داشت و توسعه این بخش و تأمین آب مورد نیاز شهرهای ساحلی و سپس تزریق آب به داخل سرزمین در دستور کار است، متأسفانه ما در خوزستان از نظر آبی با مشکل آب مواجه هستیم که باعث تأسف است، موضوع بحث تصفیه پساب نیز محور مهم است که به صورت موازی و با جدیت دنبال خواهد شد؛ ان‌شاءالله برنامه‌های مفصلی با کمک بخش خصوصی به ویژه صنایع پیش‌بینی شده است که در زمان خود به استحضار خواهد رسید.

علی آبادی اضافه کرد: توسعه همکاری‌های بین‌المللی وسیع، پیگیری مطالبات کشور که در حال حاضر با چالش حقابه‌ها در کشور مواجه هستیم و معتقدیم این چالش با کامل کردن بسته همکاری‌های وزارت نیرو با کشورهای همسایه در مدیریت یکپارچه منابع باعث دفاع از سایر ظرفیت‌های نظیر انرژی می‌تواند به فرصت تبدیل شود.

وی ادامه داد: موضوع تبادل انرژی با کشورهای همسایه و کشورهای عضو که شرق به غرب با توجه به اختلاف و کشورهای شمال جنوب با در نظر گرفتن اختلاف درجه حرارت ظرفیت‌های خوبی را در اختیار قرار می‌دهد که البته باید مورد مطالعه قرار گیرد.

وی گفت: کیفیت نظارت بر تولید و مصرف آب کشور بهبود خواهد یافت و در خصوص کاهش تلفات و آب‌رسانی شرب و کشاورزی در حال حاضر متأسفانه نقل و انتقالات آب‌رسانی شبکه توزیع آب شرب کشور حدود ۳۰ درصد بوده است.

عباس علی‌آبادی با تاکید بر ضرورت ارتقای کیفیت نظارت بر شبکه‌های تولید و انتقال آب کشور در بخش کشاورزی و شرب اضافه کرد: در حال حاضر ۳۰ درصد از مصرف آب شرب و ٦٠ درصد از آب کشاورزی در بخش انتقال اتلاف می‌شود که این میزان بیش از الگوهای استاندارد بین المللی است و در این خصوص باید اقدامات جدی صورت بگیرد.

علی آبادی در پایان ضمن تشکر از زحمات وزرای پیشین به ویژه علی اکبر محرابیان گفت: مراتب تشکر عمیق خود را برای همراهی شما بزرگواران در دوره قبل و خصوصاً در این چند روز که از نزدیک به خدمت شما بودم تقدیم می‌کنم؛ همچنین مواردی که به عنوان بازخورد از شما نمایندگان محترم در جلسات مختلف دریافت شد و در همین جلسه نکات مهمی را فرمودید در قالب ظرفیت‌های پیش‌بینی شده در قوانین مصوب دنبال خواهد شد و به شما بزرگواران قول می‌دهم همه توانایی خود را به کار بگیرم و صادقانه در کمال شفافیت با شما عزیزان تعامل و برنامه‌ها را در راستای اعتلای کشور ما هم پیش ببریم.

قانون؛ گره‌گشای صنعت برق

گفتگو با جعفر قادری

رئیس کمیسیون ویژه جهش تولید مجلس

تیر ماه ۱۳۹۷ بود که شورای رقابت بازار برق را مصداق انحصار دانست و کارگروهی تخصصی از اعضای شورا، نمایندگان وزارت نیرو، نمایندگان بخش خصوصی، پژوهشگاه نیرو، اتاق بازرگانی ایران، دفتر همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست‌جمهوری و خبرگان صنعت برق تشکیل شد.

در نهایت آذر همان سال اساسنامه پیشنهادی به هیات وزیران و کمیسیون‌های مرتبط مجلس ارسال شد. در این اساسنامه علاوه بر اینکه ترکیب اعضا و وظایف و اختیارات ۹گانه نهاد رگولاتوری بخش برق تعیین شده، محل دبیرخانه آن نیز در شورای رقابت پیش‌بینی شده بود. لایحه نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق با در نظر گرفتن تمامی جوانب به تایید رسید، اما مشکل از آنجا آغاز شد که هیات دولت در خرداد ۱۳۹۹ محل استقرار دبیرخانه رگولاتوری را به جای شورای رقابت، وزارت نیرو در نظر گرفت.

در مرداد همان سال این لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد. بررسی لایحه تاسیس رگولاتوری برق تا زمستان ۱۳۹۹ در

کمیسیون انرژی مجلس به طول انجامید و در نهایت مجلس با تغییرات ایجاد شده در محل استقرار دبیرخانه نهاد به دلیل مغایرت با قانون، موافقت نکرد و این موضوع مجددا در اساسنامه اصلاح شد. بررسی اساسنامه در مجلس و رسیدن آن به صحن علنی تا شهریور ماه ۱۴۰۰ و کمی بعد از آغاز به‌کار دولت سیزدهم به درازا کشید. اما داستان به همین جا ختم نشد و سکاندار وزارت نیروی دولت سیزدهم بر خلاف تمام وعده‌هایی که پیش از رای اعتماد سر داده بود، لایحه رگولاتوری را برای انجام بررسی‌های دقیق‌تر مسترد کرد. اینگونه بود که تاسیس این نهاد تا اطلاع ثانوی به بایگانی رفت.

حالا سه سال بعد از این کشمکش‌ها طبق گفته‌های جعفر قادری؛ رئیس کمیسیون ویژه جهش تولید و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مجلس، قرار است که عباس علی‌آبادی وزیر نیروی دولت چهاردهم برای تعیین تکلیف نهاد تنظیم‌گر بخش برق به مجلس بیاید. او که ریشه بسیاری از مشکلات امروز صنعت برق را در نبود نهاد تنظیم‌گر می‌داند، می‌گوید که طرح رگولاتوری باید هر چه سریع‌تر به سرانجام برسد و این کار در مجلس دوازدهم انجام خواهد شد. این شرایط که دولت همچنان رقیب بخش خصوصی بوده و به دنبال تصدی‌گری در این حوزه باشد، دیگر قابل پذیرش نیست. دولت باید نقش رگولاتوری را بر عهده گرفته و از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی حمایت کرده و آن‌ها را برای ورود بیشتر به این حوزه به خصوص انرژی‌های تجدیدپذیر ترغیب کند.

او که معتقد است مساله ناترازی برق با همکاری بخش خصوصی قابل حل است، در بخش دیگری از سخنان خود تاکید می‌کند که باید به سمت اقتصاد آزاد در صنعت برق حرکت کنیم چرا که منابع مالی دولت محدود بوده و نمی‌تواند همواره انتظار تزریق منابع از آن داشت. متن کامل گفتگو با «جعفر قادری» رئیس کمیسیون ویژه جهش تولید و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مجلس را در ادامه می‌خوانید:

بر اساس آخرین آمار اعلامی کسری برق به حدود ۱۸ هزار مگاوات رسیده است. بسیاری از کارشناسان حل بحران برق را در کوتاه مدت و حتی میان مدت غیرممکن می‌دانند. به نظر شما چگونه می‌توان بحران پیش آمده را درمان کرد؟

به اعتقاد من مسئله ناترازی برق قابل حل است، البته باید به اولویت اصلی دولت و سیاست‌گذاران تبدیل شود. شاهد هستیم که صنایع کشور به دلیل مشکل ناترازی انرژی و کمبود برق متحمل ضرر و زیان‌های زیادی شده، بهره‌وری لازم را ندارند و به دلیل کمبود انرژی در زمینه‌های اشتغال، صادرات، تامین زنجیره‌های ارزش و... با مشکل روبه رو شده‌اند. بنابراین لازم است بخش خصوصی در زمینه تولید برق و انرژی به طور جدی وارد کار شده و دولت هم تبدیل به رقیب بخش خصوصی در این زمینه نشود. دولت باید با ۴۰ درصد نیروگاه‌هایی که در اختیار دارد، در کنار بخش خصوصی به تامین برق کشور بپردازد.

مجلس دوازدهم برای مقابله با ناترازی انرژی به خصوص در صنعت برق چه برنامه‌ها و اهدافی را دنبال می‌کند؟

دلیل بخش عمده‌ای از مشکلات امروز صنعت برق را باید در نبود نهاد تنظیم‌گر مستقل این صنعت جستجو کرد. با توجه به اهمیت این مساله قرار است که طی هفته جاری نشستی با وزیر نیروی دولت چهاردهم برای به سرانجام رساندن طرح نهاد تنظیم‌گر بخش برق داشته باشیم. اجرای این طرح که از مجلس یازدهم روی زمین باقی مانده می‌تواند تا حد زیادی مشکلات موجود در صنعت برق را حل و فصل کند. باید تاکید کنم که قوانین بسیار خوبی در این حوزه وجود دارد که اجرای کامل آن‌ها می‌تواند تا حد زیادی به بهبود و حتی حل مشکلات کند. بنابراین مجلس دوازدهم در نظر دارد که پیگیر قوانین مصوبی همچون قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق باشد.

اما نباید فراموش کرد که بحران‌های موجود در کشور توسط یک نهاد و ارگان قابل حل

نیست و یک عزم ملی می‌خواهد. بنابراین اگر قوای سه‌گانه به صورت جدی خود را ملزم به حل بحران برق در کشور می‌دانند باید کمک کنند که بخش خصوصی به جایگاه واقعی خود در این صنعت دست پیدا کند. در مقابل دولت باید خود را از اقتصاد این صنعت کنار کشیده و تنها به نقش واقعی خود به عنوان متولی اصلی صنعت برق بپردازد. بدون شک اگر تغییری در ساختار دولتی کشور در بخش‌های مختلف به خصوص صنعت برق ایجاد نشود، بحران موجود نه تنها حل و فصل نمی‌شود بلکه هر روز بزرگ و بزرگ‌تر هم خواهد شد.

به نظر شما دولت باید چگونه در صنعت برق عمل کند؟ به عبارت دیگر نقش دولت در این صنعت چیست؟

دولت باید تنها به عنوان حامی بخش خصوصی ایفای نقش کند تا ناترازی‌های زمانی و مکانی را سر و سامان داده و شیوه‌های جدید تولید برق را توسعه دهد. آمارهای اعلامی درباره بحران گاز به خوبی نشان می‌دهد که این حد از اتکای صنعت برق به این سوخت به شدت نگران‌کننده بوده و حتی می‌تواند بحران‌ساز باشد، به طوری که شاهد کمبود برق در ایام غیر پیک یعنی زمستان هم هستیم که ناشی از کمبود گاز است. در چنین شرایطی بهترین راهکار استفاده از انرژی‌های نو برای تولید برق و افزایش سهم تجدیدپذیرها از تامین انرژی کشور است. جدای از این، دولت باید تسهیل‌گر امور و فعالیت‌های بخش خصوصی در تجارت برق باشد. به عنوان مثال دولت با ایجاد زیرساخت‌های مناسب می‌تواند شرایطی را فراهم آورد که از غیر همزمانی ساعت‌های اوج مصرف بهره لازم را برده و تبادل انرژی برق بین ایران و کشورهای همسایه را توسعه دهد.

تاکید ما این است که دولت رقیب بخش خصوصی و به دنبال تصدی‌گری در این حوزه نباشد و نقش نهاد تنظیم‌گر را بر عهده بگیرد. در مقابل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی حمایت و ترغیب شود. شرایط ایده‌آل این است که بخش خصوصی تولیدکننده برق باشد و برق را با قیمت واقعی در بورس انرژی به صنایع بفروشد و قیمت‌ها به مرور واقعی شود.

در حال حاضر توانیر درآمد خوبی از فروش برق به صنایع و عرضه برق در بورس انرژی کسب می‌کند. فکر می‌کنید وزارت نیرو حاضر به چشم پوشی ازاین درآمدها می‌شود؟ آیا منابع درآمدی جایگزینی برای وزارت نیرو باید در نظر گرفته شود؟

باید طی چند سال آینده به سمت واقعی شدن قیمت برق با محوریت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی پیش برویم. در این حالت دیگر نگرانی بابت درآمدهای دولت هم وجود ندارد چرا که وزارت نیرو از این مسیر می‌تواند از بابت حق انتقال برق و ترانزیت درآمدزایی داشته باشد. به عبارتی دولت از تصدی‌گری خارج شود و رگولاتوری برق را دنبال کند. در این شرایط وقتی دولت در بخش نهاد تنظیم‌گر قرار گیرد و بخش خصوصی وارد ساخت نیروگاه و تولید برق شود، شاهد رفع ناترازی خواهیم بود.

اما بعضا سیاست‌گذاری‌ها به گونه‌ای انجام می‌شود که منافع بخش دولتی در این صنعت را تامین کند. به عنوان مثال طی دو سال گذشته قیمت برق صنایع افزایش قابل توجهی را تجربه کرده و بسیاری از صنایع موظف به تامین برق از بورس انرژی شده‌اند. در این میان مشترکین پر مصرف هم باید هزینه بیشتری برای مصرف برق خود پرداخت کنند. این افزایش هزینه‌ها در شرایطی است که نیروگاه‌های بخش خصوصی همچنان برق را به قیمت ارزان به دولت می‌فروشند. به نظر می‌رسد که واقعی‌سازی قیمت‌ها بیش از اینکه برای فعالان صنعت برق مفید بوده باشد، منافع دولت و وزارت نیرو را

تامین کرده است.

بدون شک نتیجه این سیاست‌گذاری‌ها باید منجر به افزایش سرمایه‌گذاری در صنعت برق شود. در غیر این صورت مسیر را اشتباه رفته‌ایم. نباید فراموش کرد که این حجم محدود از سرمایه‌گذاری‌ها نمی‌تواند پاسخگوی نیاز کشور در این حوزه باشد. از طرفی بخش خصوصی مجاز است که برای برق تولیدی خود مشتری پیدا کرده و آن را به قیمت آزاد به صنایع بفروشد. به عبارت دیگر بخش خصوصی الزامی به فروش برق به دولت ندارد و کافی است که صاحبان نیروگاه‌ها متقاضیان صنعتی را پیدا کنند.

در صحبت‌های خود حل بحران برق را در گرو همکاری ۳ قوه دانستید، با این تفاسیر مجلس چه برنامه‌هایی برای کمک به وزارت نیرو جهت رفع این بحران مد نظر قرار داده است؟

قانون تامین مالی تولیدات و زیرساخت‌ها در مجلس یازدهم به تصویب رسید. نمایندگان مجلس دوازدهم حالا در تلاش برای اجرای این قانون هستند. بدون شک با اجرایی شدن این قانون تا حد زیادی منابع مورد نیاز برای طرح‌های زیرساختی همچون برق تامین خواهد شد. جدای از این در این قانون روش‌های متعددی برای تامین مالی پروژه‌ها از طریق بورس دیده شده است. حتی این قانون به گونه‌ای تصویب شده که بخش خصوصی قادر به تامین سرمایه از منابع خارجی هم باشد.

به عبارتی می‌توان ادعا کرد که بسیاری از موانع سرمایه‌گذاری و تامین مالی در قانون تامین مالی تولیدات و زیرساخت‌ها برداشته شده است. وزارت نیرو اگر از این قانون استفاده کند می‌تواند تا حد زیادی مشکلات موجود در صنعت برق را حل کند. اما بدون شک اگر این وزارتخانه به عنوان متولی اصلی تامین برق قرار باشد روش‌های تحکمی خود را دوباره دنبال کند در تابستان و حتی در زمستان مشکلات جدی در زمینه تامین برق وجود خواهد داشت.

مقدار منابع کاملا به نحوه استفاده از ظرفیت‌های موجود در این قانون بستگی دارد. از آنجایی که این قانون یک قانون تسهیل کننده است، هیچ محدودیتی در این خصوص وجود ندارد.

مقدار منابع مالی که با اجرای این قانون می‌توان به تخصیص آن به صنعت برق امید داشت، چقدر است؟

مجلس شورای اسلامی سال گذشته با تصویب طرح دو فوریتی تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق کمک بسیاری به رفع مشکلات مالی این صنعت کرد، آیا برنامه‌های مشابهی در دستور کار مجلس جدید قرار دارد؟

شاید منابع و طرح‌هایی از این دست برای حل مشکلات صنعت برق و دیگر صنایع زیرساختی در کوتاه‌مدت مناسب باشد، اما اجرای چنین روش‌هایی در بلندمدت نمی‌تواند چندان تاثیرگذار و چاره‌ساز باشد. سوال من این است که تزریق چنین منابعی قرار است تا کی ادامه پیدا کند؟ آیا بهتر نیست که شرایطی در کشور فراهم شود که صنایع انرژی بر خود به تنهایی قادر به تامین منابع مورد نیاز خود باشند. بی‌شک اگر افزایش بهره‌وری اتفاق افتد دیگر نیازی به کمک‌های دولت نیست. از طرفی هم افرادی که بیش از الگوی مجاز برق مصرف می‌کنند، باید انرژی مورد نیاز خود را به قیمت‌های واقعی دریافت کنند. در این میان برای حمایت از صنعت برق هم باید به سمت واقعی‌سازی قیمت و اقتصاد آزاد در این صنعت حرکت کنیم. نباید فراموش کنیم که منابع کشور محدود بوده و نمی‌توان برای همیشه از آن‌ها استفاده کرد ■

امیدهای برنامه هفتم

گفتگو با رمضانعلی سنگدوینی

نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس

«مهم‌ترین دلیل شکل‌گیری چالش و کمبود در بخش برق کشور این است که از ظرفیت بخش خصوصی به‌درستی استفاده نشده و اگر بهره‌ای هم کسب شده، به این دلیل است که مطالبات این بخش به‌درستی پرداخت نشده و امنیت لازم برای حضور مستمرشان رقم نخورده است.»

این بخشی از گفته‌های رمضانعلی سنگدوینی نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس است. او معتقد است که اگر سیاست‌های اقتصاد انرژی کشور اصلاح شود، بخش خصوصی کشور پتانسیل لازم برای رفع ناترازی موجود را دارد و می‌گوید که نرخ‌های مصوب و تکلیفی باعث شده تا اقتصاد این صنعت به درستی شکل نگیرد، به نحوی که در بسیاری از موارد، هزینه تولید برق بیشتر از قیمت فروش آن است، حتی همین حداقل‌ها هم به درستی و سر وقت به فعالان صنعت برق پرداخت نمی‌شود.

او همچنین با اشاره به تاکیدات رئیس دولت چهاردهم می‌گوید که اگر برنامه هفتم توسعه به درستی اجرا شود نیمی از مشکلات

صنعت برق حل می‌شود. به عنوان مثال دولت در ماده ۴۶ برنامه هفتم مکلف شده است تا سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی را از تجمیع و ادغام دستگاه‌های اجرایی از جمله شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت کشور تأسیس کند. در واقع با این کار شرایط برای بهینه‌سازی فراهم شده و شدت مصرف بالا در کشور ما کنترل خواهد شد.

به گفته نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس، در بند ذ ماده ۴۸ برنامه هفتم، وزارت نیرو مکلف شده تا ۱۰ درصد از تولید برق نیروگاه‌های تجدیدپذیر که به تازگی توسط بخش غیردولتی احداث شده و ۳ درصد از تولید برق نیروگاه‌های حرارتی تازه احداث شده بخش خصوصی را به صادرات اختصاص دهد. جالب است بدانید در صورت ممانعت از صادرات، وزارت نیرو باید به ازای هر کیلووات ساعت کاهش صادرات نیروگاه‌های مشمول، معادل متوسط نرخ وارداتی و صادراتی را به نیروگاه‌های مذکور پرداخت کند. متن کامل گفتگو با «رمضانعلی سنگدوینی» نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس در ادامه می‌آید:

با توجه به آغاز به کار دولت چهاردهم انتظارات مجلس از دولت در بخش برق چیست؟

علی‌اکبر محرابیان وزیر نیروی دولت سیزدهم وعده داده بود که طی مدت ۴ سال حدود ۴۰ هزارمگاوات برق را در مدار تولید قرار دهد. او جدای از توسعه نیروگاه‌های سیکل ترکیبی، روی اصلاح شبکه‌های برق‌رسانی و افزایش ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر تأکید داشت به‌طوری که قرار بود طی مدت ۴ سال ۱۰ هزار مگاوات به ظرفیت تولید انرژی‌های نو اضافه شود. جالب است بدانید که براساس برآوردهای صورت گرفته، ایران دارای پتانسیل تولید ۱۲۴ هزار مگاوات برق از منابع تجدیدپذیر است که ۷۱ هزار مگاوات آن انرژی خورشیدی و ۴۹ هزار مگاوات آن مربوط به انرژی بادی است. با این وجود سهم تجدیدپذیر از کل تولید برق کشور حدود یک درصد است.

این آمارها نشان می‌دهد که هیچ کدام از این وعده و وعیدها محقق نشد و مقدار کسری برق حتی در برخی از روزهای پیک به حدود ۲۰ هزار مگاوات رسید و این وضعیت به شدت جای تاسف دارد. به نظر من دولت چهاردهم از همان ابتدای فعالیت خود باید شرایط امنی را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی فراهم کند. بدون شک اگر سیاست‌های اقتصاد انرژی کشور اصلاح شود، بخش خصوصی کشور پتانسیل لازم برای رفع ناترازی موجود را دارد.

خوشبختانه بخش خصوصی توانایی خوبی در حوزه صنعت نیروگاهی دارد و اکنون ۶۰ درصد نیروگاه‌ها دست بخش خصوصی است، ما از نظر ساخت نیروگاه هم مشکلی نداریم و تولید توربین‌های مورد نیاز هم در داخل کشور در حال انجام است. فقط باید اجازه دهیم بخش خصوصی به این حوزه ورود کند، چنانچه متولی جدید تامین برق کشور از حضور بخش خصوصی در این حوزه‌ها استقبال و امنیت سرمایه‌گذاران را تامین کند، نه تنها بحران برق کشور حل خواهد شد بلکه ایران می‌تواند به هاب انرژی و صادرکننده انرژی در منطقه تبدیل شود.

به نظر شما چطور می‌توان شرایطی را فراهم آورد که سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این صنعت تقویت شود؟ مجلس چه کمکی می‌تواند به حل ناترازی برق کند؟

نرخ‌های مصوب و تکلیفی باعث شده تا اقتصاد این صنعت به درستی گردش نکند. در بسیاری از موارد، هزینه تولید برق بیشتر از قیمت فروش آن است، حتی همین حداقل‌ها هم به درستی و سر وقت به فعالان صنعت برق پرداخت نمی‌شود. طوری که آخرین آمارها نشان می‌دهد مطالبات فعالان صنعت برق از وزارت نیرو به حدود ۱۲۰ همت رسیده است. از طرفی متاسفانه قوانین مصوب در کشور به درستی اجرا نمی‌شود و بخش خصوصی اعتماد خود را برای سرمایه‌گذاری در این بخش از دست داده است.

بسیاری از سرمایه‌گذاران خصوصی به دلیل‌عدم اطمینان به بازگشت سرمایه و مسائل مالی، تمایلی به ورود به این حوزه ندارند. برخی از این سرمایه‌گذاران با استفاده از وام‌های صندوق توسعه ملی اقدام به ساخت نیروگاه کردند، اما با افزایش نرخ دلار و فروش برق به قیمت ریالی، متضرر شدند تمامی این عوامل مانع شکل‌گیری یک اقتصاد پایدار در صنعت برق شده است. مجلس هم باید به گونه‌ای عمل کند که این مشکلات حل شود تا سرمایه‌گذاری در این صنعت به حالت عادی بازگردد. در این مسیر اجرای قانون مانع‌زدایی از صنعت برق کمک بسیار خوبی می‌تواند باشد.

بسیاری از فعالان صنعت برق امیدوارند که با انتخاب آقای علی‌آبادی به عنوان وزیر نیرو، اتفاقات مثبتی در این صنعت رخ دهد. اما سوال اینجاست که در صورت ادامه مسیر دولت گذشته، چه بلایی سر صنعت برق و اقتصاد کشور خواهد آمد؟

مهم‌ترین دلیل شکل‌گیری چالش و کمبود در بخش برق کشور این است که از ظرفیت بخش خصوصی به‌درستی استفاده نشده و اگر بهره‌ای هم کسب شده، به این دلیل است که مطالبات این بخش به‌درستی پرداخت نشده و امنیت لازم برای حضور مستمرشان رقم نخورده است. حالا ناترازی برق در کشور ما به قدری است که می‌تواند تولید را در بخش صنعت مختل کند، صادرات کم شود، به اشتغال آسیب برساند و درآمدهای کشور را کاهش دهد و همه این‌ها نیز به صنعت برمی‌گردد. شاهد بودیم که تابستان امسال صنایع ۲ الی ۳ روز در هفته تعطیل بودند. حتی برخی از صنایع خود تامین هم به دلیل کسری‌ها اجازه استفاده از برق تولیدی خود را نداشته و وزارت نیرو آن‌ها را موظف به عرضه برق خود در شبکه می‌کرد.

رئیس جمهور دولت چهاردهم علاج بسیاری از مشکلات حاکم بر کشور را اجرای قانون می‌داند. با توجه به این مساله در برنامه هفتم توسعه تا چه اندازه بحران موجود در این صنعت مورد توجه قرار گرفته و چه راهکارهایی برای آن دیده شده است؟

اگر برنامه هفتم توسعه به درستی اجرا شود نیمی از مشکلات صنعت برق حل می‌شود. به عنوان مثال یکی از اقداماتی که در راستای کاهش تصدی‌گری دولت در معاملات برق، در برنامه هفتم مورد توجه قانون‌گذار قرار گرفته است، افزایش سهم بازارهای غیرمتمرکز از جمله بورس انرژی درمعاملات برق بوده است. طبق بند (ب) ماده ۴۳ برنامه هفتم، وزارت نیرو موظف است با بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و افزایش رقابت‌پذیری در این صنعت و افزایش سهم معاملات برق در بازار بورس انرژی به گونه‌ای عمل کند که با عرضه برق تولیدی نیروگاه‌های کشور تا پایان سال دوم اجرای برنامه، سهم

معـاملات مذکـور را بـه حداقـل ۳۰ درصـد و در انتهـای برنامـه بـه حداقـل ۶۰ درصـد از کل معـاملات برسـاند.

امـا توقـف سـرمایه‌گذاری در صنعـت بـرق تنهـا یـک روی سـکه ناترازی‌هـا در کشـور ماسـت. متاسـفانه مقـدار مصـرف در کشـور بـا شـدت فزاینـده‌ای هـر روز در حـال افزایـش اسـت. بخشـی از ایـن مشـکل را می‌تـوان بـا سیاسـت‌های قیمتـی اصلاح کـرد امـا بخـش دیگـری از شـدت بـالای مصـرف در کشـور مـا نبـود ابزارهـای لازم بـرای بهینه‌سـازی اسـت. بـه همیـن دلیـل دولـت در مـاده ۴۶ برنامـه هفتـم مکلـف شـده اسـت تـا سـازمان بهینه‌سـازی و مدیریـت راهبـردی انـرژی را از تجمیـع و ادغـام دسـتگاه‌های اجرایـی از جملـه شـرکت بهینه‌سـازی مصـرف سـوخت، سـازمان انرژی‌هـای تجدیدپذیـر و بهـره‌وری انـرژی بـرق (سـاتبا) و سـتاد مدیریـت حمـل و نقـل و سـوخت کشـور تأسـیس کنـد. همچنیـن بـه منظـور تسـهیل در شـکل‌گیری «بـازار بهینه‌سـازی انـرژی»، تضمیـن تسـویه گواهی‌هـای صرفه‌جویـی انـرژی و کاهـش نکول‌پذیـری آن‌هـا، دولـت مکلـف شـده اسـت حسـاب بهینه‌سـازی مصـرف انـرژی را نـزد خزانـه‌داری کل کشـور بـا منابـع مشـخصی ایجـاد کنـد.

> توقـف سـرمایه‌گذاری در صنعـت بـرق تنهـا یـک روی سـکه ناترازی‌هـا در کشـور ماسـت. متاسـفانه مقـدار مصـرف در کشـور بـا شـدت فزاینـده‌ای هـر روز در حـال افزایـش اسـت. بخشـی از ایـن مشـکل را می‌تـوان بـا سیاسـت‌های قیمتـی اصلاح کـرد امـا بخـش دیگـری از شـدت بـالای مصـرف در کشـور مـا نبـود ابزارهـای لازم بـرای بهینه‌سـازی اسـت

منابعـی کـه در برنامـه هفتـم بـرای افزایـش جذابیـت سـرمایه‌گذاری در بخـش نیروگاهـی و بـرای حسـاب بهینه‌سـازی مصـرف انـرژی پیش‌بینـی شـده شـامل بخشـی از منابـع حاصـل از صـادرات نفـت خـام، بخشـی از سـود شـرکت‌های تابعـه وزارتخانه‌هـای نفـت و نیـرو، برخـی جرایـم دریافتـی در حـوزه مصـرف انـرژی و غیـره اسـت.

همچنیـن در بنـد ذ مـاده ۴۸ برنامـه هفتـم، وزارت نیـرو مکلـف شـده تـا ۱۰ درصـد از تولیـد بـرق نیروگاه‌هـای تجدیدپذیـر بـه تازگـی توسـط بخـش غیـر دولتـی احـداث شـده و ۳ درصـد از تولیـد بـرق نیروگاه‌هـای حرارتـی تـازه احـداث شـده بخـش خصوصـی را بـه صـادرات اختصـاص دهـد. مساله مهمـی کـه بایـد مـورد توجـه قـرار گیـرد، ضمانـت اجـرای ایـن قانـون اسـت. در صـورت ممانعـت از صـادرات، وزارت نیـرو بایـد بـه ازای هـر کیلـووات سـاعت کاهـش صـادرات نیروگاه‌هـای مشـمول، معـادل متوسـط نـرخ وارداتـی وصادراتـی را بـه نیروگاه‌هـای مذکـور پرداخـت کنـد ■

ضرورت یکسان‌سازی فرماندهی انرژی

مصـرف بـرق در پیـک تابسـتان امسـال از ۷۵ هـزار مـگاوات فراتـر رفـت و بـار ۱۵ تـا ۱۸ هـزار مگاواتـی ناتـرازی بـر دوش صنایـع گذاشـته شـد. برآوردهـا نشـان می‌دهـد کـه خسـارت و عدم‌النفـع صنایـع از خاموشـی‌های سـال ۱۴۰۳رقمـی بالـغ بـر ۵ میلیـارد دلار بـوده کـه قطعـا عـوارض و پیامدهـای آن در فضـای نامسـاعد و بی‌ثبـات اقتصـاد کشـور غیرقابل‌جبـران خواهـد بـود.

ایـن آمـار بـه درسـتی نشـان می‌دهـد کـه وزارت نیـرو و در راس آن دکتـر علی‌آبـادی بـرای تامیـن پایـدار بـرق کشـور بـه حداقـل ۱۸ هـزار مـگاوات افزایـش ظرفیـت نیـاز دارد کـه قطعـا بـا احتسـاب رشـد ۵ تـا ۷ درصـدی مصـرف تـا سـال آینـده بـه اعـداد بالاتـری هـم خواهـد رسـید. نکتـه اینجاسـت کـه احـداث نیروگاه‌هـای بزرگ‌مقیـاس متکـی بـر سـوخت گاز در شـرایطی کـه بـا کمبـود ایـن سـوخت در کشـور مواجهیـم هـم فاقـد منطـق اقتصـادی اسـت.

بنابرایـن بـه نظـر می‌رسـد بهتریـن راهـکاری کـه در کوتاه‌مـدت بـه حـل بخشـی از مشـکل ناتـرازی بـرق کمـک خواهـد کـرد، اسـتفاده از ظرفیت‌هـای مـاده ۱۲ قانـون رفـع موانـع تولیـد رقابت‌پذیـر و فعال‌سـازی واحدهـای بخـار نیروگاه‌هـای گازی و تبدیـل آنهـا بـه سـیکل ترکیبـی در مناطقـی اسـت کـه بـا تنـش جـدی آبـی مواجـه نیسـتند. البتـه در کنـار آن نبایـد از ضـرورت توسـعه تجدیدپذیرهـا هـم بـه عنـوان یـک راهبـرد عملیاتـی چشـم پوشـید.

علیرضا کلاهی
رئیس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی تهران

مـاده ۱۲ قانـون رفـع موانـع تولیـد رقابت‌پذیـر و ارتقـاء نظـام مالـی کـه یکـی از پیشـروترین قوانیـن حـال حاضـر کشـور محسـوب می‌شـود، زمینه‌سـازی مسـاعدی بـرای صرفه‌جویـی در مصـرف گاز انجـام داده اسـت. اگرچـه وزارت نفـت از همـان ابتـدا متولـی ایـن امـر شـد امـا در نهایـت بـه دلیـل عـدم انجـام تعهـدات قانونـی‌اش در قبـال سـرمایه‌گذاران حـوزه تجدیدپذیـر و نیروگاه‌هـای سـیکل ترکیبـی، عـملا فرصت‌هـای پیش‌بینی‌شـده در قانـون مذکـور را از میـان بـرد.

امـروز امـا زمانـی بـرای آزمـون و خطـا باقـی نمانـده و دولـت بـرای مدیریـت ناترازی‌هـا، چـاره‌ای جـز تمکیـن بـه همیـن قوانیـن پشـتیبان و اجـرای دقیـق و صحیـح آنها نـدارد. در شـرایط کنونـی ناتـرازی انـرژی تیـغ دولبـه‌ای اسـت کـه از یـک سـو می‌توانـد بـه توقـف رشـد اقتصـادی کشـور منجـر شـود و از سـوی دیگـر وقـوع بحران‌هـای اجتماعـی گسـترده را بـه دنبـال داشـته باشـد. بـر همیـن اسـاس دولـت بـا محوریـت وزارتخانه‌هـای نفـت و نیـرو بایـد بـرای اجـرای سیاسـت‌های مربـوط بـه توسـعه ظرفیـت تولیـد بـرق بـا کمتریـن میـزان افزایـش در مصـرف سـوخت برنامه‌ریـزی کنـد.

اگرچـه سال‌هاسـت ادغـام وزارتخانه‌هـای نفـت و نیـرو بـه عنـوان راهـکاری بـرای یکپارچـه کـردن تصمیمـات ایـن حـوزه مطـرح می‌شـود، امـا بـه نظـر می‌رسـد بـا توجـه بـه تفـاوت ابعـاد مالـی و اجرایـی دو وزارتخانـه و همچنیـن نظـر بـه جایـگاه اسـتراتژیک هـر کـدام از آنهـا در حـوزه انـرژی، ایـن ادغـام نمی‌توانـد راهـکار مناسـبی باشـد.

از ایـن رو یکسان‌سـازی فرماندهـی انـرژی کشـور و رفـع تناقضـات موجـود میـان دو حـوزه نفـت و نیـرو را می‌تـوان راهبـردی موثـر بـرای حـل مشـکلات ناشـی از بخشـی‌نگری‌های مرسـوم دانسـت. در ایـن میـان البتـه نبایـد از اهمیـت تاسـیس نهـاد رگولاتـوری انـرژی بـه منظـور ایجـاد هماهنگـی در حوزه‌هـای

مختلف از جمله قیمت‌گذاری، سازماندهی سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی بخش انرژی و افزایش سطح بهره‌وری چشم پوشید.

مساله دیگری که نباید از نظر دور داشت این است که وزارت نیرو علاوه بر بخش تولید در حوزه انتقال و توزیع هم با بحران‌های جدی و گسترده‌ای مواجه است که عدم چاره‌اندیشی برای آنها نتیجه‌ای جز فروپاشی شبکه نخواهد داشت. فراموش نکنیم که شبکه‌های توزیع برق کشور عمدتا مربوط به ۴۰ تا ۵۰ سال پیش هستند که جمعیت بسیار کمتر و هوا بسیار خنک‌تر از امروز بود.

> این مساله بسیار جدی است که کشور گرفتاری نوعی ناامنی در حوزه انرژی است، با این حال می توانیم از این شرایط با اتکا به ظرفیت‌های سرشار ناشی از سرزمین پرتابش و پهناورمان عبور کنیم. از این رو گام برداشتن وزارت نیروی دولت چهاردهم در این مسیر بدون تردید خدمتی بزرگ به ایران و صنعت برق کشور خواهد بود

زیرساخت شبکه انتقال و توزیع کشور بدون تردید توان پوشش این میزان افزایش جمعیت را ندارد، افزون بر اینکه دمای هوا در خاورمیانه هم هر ساله، ۴ برابر بیشتر از متوسط سایر نقاط کره زمین، گرم می‌شود و همین مساله رشد میزان مصرف برق را شدت می‌بخشد. تغییرات اقلیمی شدید در کنار مدیریت ناکارآمد شهری و عدم افزایش فضای سبز و کاهش آسفالت و بتن عواملی هستند که در کنار افزایش سطح رفاه جامعه، به رشد نیاز برق منجر شده‌اند.

در بسیاری از کشورهای دنیا با تغییر مسیر مدیریت شهری به ویژه در کلان شهرها، تغییر ساختار فضاهای سبز شهرها و ایجاد ساختمان‌های سبز با فضای سبز در پشت بام‌ها توانسته‌اند دمای هوا را دو تا سه درجه تعدیل کرده و به تعدیل مصرف برق کمک کنند.

در این میان موضوعی که باید به صورت جدی به آن توجه شود این است که با وجود کمبود جدی سوخت در کشور، احداث نیروگاه‌های بزرگ‌مقیاس برای تامین برق کشور در پیک تابستان که حداکثر ۸۰۰ ساعت در نظر گرفته می‌شود، چندان منطقی نیست چراکه به طور معمول در سایر روزهای سال، کمبودی در تامین برق کشور حداقل از حیث ظرفیت نیروگاهی وجود ندارد.

بر این اساس توسعه ظرفیت‌های برق تجدیدپذیر به دلیل همگن بودن پیک تولید این نوع نیروگاه‌ها با پیک مصرف کشور راهکاری است که می‌تواند در مقیاس‌های متعدد طی دوره‌های کوتاه و میان‌مدت عملیاتی شود. البته در این حوزه هم نیازمند استراتژی واحد و منسجمی هستیم که از مداخله و ورود دستگاه‌های مختلف به این حوزه جلوگیری کند.

وزارت نیرو می‌تواند با تدوین سیاست‌های کارآمد و اجرایی، زمینه تامین تجهیزات نیروگاه‌های تجدیدپذیر را با شرط انتقال تکنولوژی فراهم کرده و همان تفکر توسعه‌گرایی را در این حوزه پیاده کند که در سال‌های دهه ۶۰ به طراحی و تولد یک صنعت برق توانمند و در نهایت ایجاد خودکفایی در بسیاری از عرصه‌های این صنعت منجر شد.

خوشبختانه ما با چین که در واقع یکی از سردمداران تولید انرژی خورشیدی در دنیاست ارتباط خوبی داریم و همین مساله می‌تواند به یک مشارکت برد ــ برد برای دو کشور منجر شود. به عنوان مثال وزارت نیرو می‌تواند یک شرکت بخش خصوصی را مامور خرید متمرکز سلول های خورشیدی به شرط انتقال تکنولوژی به کشور کند. این اقدام نه تنها دسترسی ما را به آخرین فناوری‌های این حوزه تسهیل کرده، بلکه زمینه را برای کاهش ناترازی و انجام تعهدات زیست‌محیطی کشور در معاهده‌های مختلف بین‌المللی فراهم می‌آورد.

این مساله بسیار جدی است که کشور گرفتاری نوعی ناامنی در حوزه انرژی است، با این حال می توانیم از این شرایط با اتکا به ظرفیت‌های سرشار ناشی از سرزمین پرتابش و پهناورمان عبور کنیم. از این رو گام برداشتن وزارت نیروی دولت چهاردهم در این مسیر بدون تردید خدمتی بزرگ به ایران و صنعت برق کشور خواهد بود ■

اتمام پروژه قرارداد تدوین مشخصات فنی و روش اجرایی جامع سیستم‌های اتوماسیون پست

قرارداد تدوین مشخصات فنی و روش اجرایی جامع سیستم‌های اتوماسیون پست که شهریور سال ۱۴۰۰ بین پژوهشگاه نیرو (به نمایندگی از طرف شرکت توانیر) و سندیکای صنعت برق ایران امضا شده بود، به اتمام رسید. «مجید غلامی» عضو هیات رئیسه کمیته اتوماسیون و مخابرات سندیکا و مدیر پروژه قرارداد، مدیرعامل شرکت نوین رای کنترل درباره این قرارداد توضیحاتی به شرح زیر ارائه داده است.

موضوع قرارداد و تاریخچه آن

قرارداد تدوین مشخصات فنی و روش اجرایی جامع سیستم‌های اتوماسیون پست قراردادی است که سندیکای صنعت برق ایران با پژوهشگاه نیرو منعقد کرده که طی آن مشخصات فنی تجهیزات و روش‌های اجرایی برای سیستم‌های اتوماسیون پست یا همان سیستم DCS برای سطوح ولتاژ انتقال و فوق توزیع تدوین می‌شود تا بعد از آن توسط توانیر به عنوان دستورالعمل واحد به همه شرکت‌های برق منطقه‌ای و ذینفعان سیستم اتوماسیون در کل کشور ابلاغ شود.

نزدیک به ۱۰ سال از مذاکرات اولیه‌ای که منجر به این قرارداد شد، می‌گذرد. هیئت رئیسه‌های قبلی کمیته اتوماسیون مذاکرات مفصلی با توانیر داشتند تا توانایی فنی کمیته اتوماسیون برای تدوین مشخصات فنی به توانیر اثبات شود. در اینجا لازم است از زحمات اعضای هیئت رئیسه‌های قبلی کمیته اتوماسیون تشکر کنم و خصوصا از مرحوم «ایمان رجایی» یاد کنم که در این زمینه خیلی فعالیت کردند. کارفرمای اصلی قرارداد توانیر است ولی به لحاظ محدودیت‌های حقوقی توانیر، پژوهشگاه نیرو به عنوان نماینده توانیر این قرارداد را در شهریور ۱۴۰۰ با سندیکای صنعت برق منعقد کرد که در آن زمان مدت قرارداد شش ماه اعلام شده بود ولی طی آن شش ماه قرارداد تکمیل نشد.

پس از انتخاب هیئت رئیسه جدید کمیته اتوماسیون در خرداد ۱۴۰۱، قرارداد قبلی برای اجرا به هیئت رئیسه جدید واگذار شد و در مرداد ماه ۱۴۰۱ درخواست تمدید قرارداد از سوی سندیکا برای پژوهشگاه نیرو ارسال شد و پژوهشگاه نیرو قرارداد را به مدت یک سال تمدید کرد. پس از آن هم کار انجام پروژه شروع شد. البته به علت تطویل کار در چند نوبت این قرارداد تمدید شد و آخرین نوبت تمدید قرارداد ۳۰ مهر ۱۴۰۳ بود و همه مسائل قراردادی و مالی قرارداد تا این تاریخ به پایان رسید و مبلغ مورد توافق قرارداد بین سندیکا و پژوهشگاه نیرو در سال ۱۴۰۰ به میزان ۳۲۰ میلیون تومان بوده و با همان مبلغ هم تا امروز ادامه پیدا کرده است.

ضرورت تعریف قرارداد

اول اینکه ضابطه مشخص و استانداردی در همه پروژه‌ها به صورت یکسان در کل کشور وجود نداشته و اجرای سیستم اتوماسیون به سلیقه و تجربه کارفرما، مشاور و پیمانکار وابسته بوده و اسناد مشخصات فنی که استفاده می‌شد خیلی به روز نبوده است. بعضی از اسناد به تجهیزات از سازندگان

مجید غلامی

مدیر عامل شرکت نوین رای کنترل

خاصی اشاره می‌کردند. همچنین رویه واحدی در خصوص تست‌های کارخانه‌ای، تست در سایت و تحویل موقت در نزد کارفرمایان وجود نداشت و آموزش کافی از سوی پیمانکاران به بهره‌برداران سیستم داده نمی‌شد و سایر مشکلاتی که در نگهداری و تعمیرات سیستم‌ها داشتیم و همه اینها مؤثر بود که منجر به چنین قراردادی شده است.

اولین سود این قرارداد برای سندیکا این بوده که نشان می‌دهد سندیکای صنعت برق به عنوان یک تشکل بخش خصوصی مورد وثوق و اعتماد توانیر است و در آینده می‌تواند پروژه‌های دیگری بین توانیر و سندیکا تعریف شود. همچنین در بلند مدت وجود چنین رویه‌ای که منافع همه ذینفعان سیستم اتوماسیون را در برگرفته باشد قطعا به رشد و گسترش بازار سیستم اتوماسیون و منافع اعضای سندیکا منجر می‌شود.

مراحل انجام پروژه

در این قرارداد سه فاز اصلی وجود دارد. فاز یک پروژه برای دریافت اطلاعات از وضعیت سیستم اتوماسیون پست درکشور بود. در این فاز چند کار انجام شد. یکی این که مشخصات و مدارک فنی را که تا به حال برای سیستم اتوماسیون مورد استفاده قرار می‌گیرد، بررسی کردیم که شامل مشخصات فنی سازندگان مطرح خارجی و داخلی، مشخصات فنی مشاورین و همچنین دستورالعمل‌هایی که شرکت‌های برق منطقه‌ای، بهره‌بردار و تعمیر و نگهداری تولید کرده‌اند، مورد بررسی قرار گرفتند و نقاط قوت و ضعف آن‌ها استخراج شد.

یکی دیگر از کارهای مهم در این فاز این بود که پرسش نامه‌ای تحت عنوان شناسایی وضعیت سیستم اتوماسیون پست آماده کردیم و با کمک پژوهشگاه نیرو در سال ۱۴۰۱ روی وب سایت پژوهشگاه نیرو قرار دادیم و از همه کسانی که به نوعی در سیستم اتوماسیون پست ذینفع بودند خواستیم این پرسش نامه را پاسخ بدهند. این پرسش نامه در چندین بند پرسش‌هایی راجع به وضعیت و امنیت سیستم اتوماسیون پست مطرح کرده بود و تقریبا از آبان تا اسفند ۱۴۰۱ طول کشید تا اطلاعات پرسشنامه‌ها تکمیل شد. یکی دیگر از فعالیت‌های انجام شده در فاز یک بررسی و مطالعه مقالاتی بود که در کنفرانس‌های مختلف ۱۵ سال اخیر داخلی و حتی خارج از کشور به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به بحث اتوماسیون پست اشاره داشتند و راهکارهایی که ارائه شده بود یا مسائل و مشکلاتی که در این پژوهش‌ها و مقالات مطرح شده بود بررسی و گزارش آن تهیه شد.

فاز دو قرارداد در سه مرحله انجام شده است. نخستین مرحله بررسی و مطالعه جامع استاندارد اتوماسیون ۶۱۸۵۰ بود. استاندارد ۶۱۸۵۰ تنها استانداردی است که درحال حاضر در کل دنیا به عنوان استاندارد سیستم اتوماسیون پست پذیرفته شده است. در این قرارداد بخش‌هایی از استاندارد که مرتبط با سیستم اتوماسیون پست هستند، مورد بررسی قرار گرفت. یکی از خروجی‌های مهم و کاربردی این قرارداد ترجمه فارسی کامل بخش‌هایی از استاندارد که به اتوماسیون پست مربوط هستند، بود. پس از ترجمه این استاندارد، کار بزرگی که در کارگروه انجام شده و فکر می‌کنم این کار برای اولین بار در کشور انجام شده این بود که یک فایل بر مبنای html تولید شده که دو زبانه به فارسی و انگلیسی است و به راحتی می‌شود داخل این فایل واژه‌هایی را که برای اتوماسیون پست مدنظر است، جست و جو کرد و در متن اصلی استاندارد به صورت انگلیسی و فارسی آن را یافت. با این کار سعی کردیم این استاندارد ملموس‌تر و راحت‌تر مورد استفاده همه کسانی که در سیستم اتوماسیون پست کار می‌کنند، قرار بگیرد این فایل html آماده است و قرار است روی وب سایت سندیکا بارگذاری شود و مورد استفاده عموم قرار بگیرد.

مرحله دوم این فاز بررسی و جمع‌بندی سایر استانداردهای برقی و محیطی که برای تجهیزات سیستم اتوماسیون لازم است بوده و مرحله آخر این فاز بررسی مشخصات فنی سیستم اتوماسیون در سایر کشورهاست. با توجه به محدودیت‌هایی که در ارتباطات با کشورهای مختلف داریم، به سختی توانستیم چند نمونه از اسنادی که به روز و کاملا مستند باشند، تهیه کنیم و یک خروجی از آن هم ایجاد شد و در گزارش فاز دو ما مطرح شد.

فاز سه که مهمترین فاز انجام پروژه است، تولید مشخصات فنی بود که این مشخصات نهایتا از سوی توانیر ابلاغ خواهد شد. این کار با تقسیم کار بین اعضای کارگروه بر اساس تخصص و تجربه‌هایشان صورت پذیرفت و گزارش اولیه تهیه شد. پس از آن طی جلساتی که به شکل حضوری و آنلاین بین اعضای کارگروه به صورت هفتگی برگزار می‌شد، همه موارد مرور شد و به نتیجه نهایی رسیدیم. این مشخصات فنی شامل مشخصات برای نرم‌افزار، تجهیزات سطح بی، شبکه،

تجهیزات کامپیوتری، مبدل‌ها حتی تابلوها و سیستم‌های تغذیه و همچنین روش‌های اجرایی پروژه مثل مهندسی، مدیریت پروژه، تست کارخانه‌ای، تست در سایت، مستندسازی و آموزش می‌شود. برای همه این موارد از آبان سال ۱۴۰۲ تا تیر ماه امسال حداقل یک جلسه در هفته برگزار کردیم که نماینده پژوهشگاه نیرو نیز حضور داشتند. خروجی کار در مرداد امسال در قالب یک گزارش نهایی به پژوهشگاه نیرو و توانیر ارائه شد.

شرکت‌هایی که در این کارگروه حضور داشتند ترکیبی از سازنده، ادغام‌کننده سیستم (integrator) و تأمین‌کننده بودند، ولی گزارش کار حاصل یک خرد جمعی بود. خط قرمز ما برای مشخصات فنی این بود که مشخصات فنی جامع باشد که بتواند تجهیزات و سازندگان مختلفی را دربرگیرد و فقط به یک سازنده خاص اشاره نکند. از طرف دیگر سعی کردیم مشخصات فنی به روز و مطابق استاندارد باشد. من به عنوان مدیر پروژه از این دو بعد می‌توانم از مشخصات فنی دفاع کنم و قاطعانه بگویم در همه موارد این خط قرمزمان را رعایت کرده‌ایم.

از ابتدای قرارداد تا به امروز **بیش از سه هزار نفر ساعت** کار کارشناسی برای تکمیل قرارداد انجام شده که با یک حساب ساده متوجه می‌شویم به چه میزان هزینه از سمت اعضای این کارگروه و کارشناسانی که در این پروژه دخیل بودند انجام گرفته تا این کار به ثمر بنشیند و ماحصلش این گزارش نهایی شده که امیدواریم در آینده نزدیک به عنوان یک سند قابل استناد در صنعت برق مورد استفاده همگان قرار بگیرد.

پیش‌بینی فاز چهارم

در این قرارداد فاز چهارمی هم از سوی توانیر پیش‌بینی شده که قرار است گزارشات فاز ۳ به تأیید کارگروهی که در توانیر برای بحث سیستم اتوماسیون پست تشکیل شده هم برسد. روش کار به این ترتیب است که اعضای کارگروه سندیکا در جلساتی که با کارگروه توانیر و نماینده پژوهشگاه نیرو دارند، مشخصات فنی مرور خواهد شد و روی تک‌تک موارد مجددا بحث می‌شود و ما از پیشنهادهای خود دفاع می‌کنیم و دوستان در توانیر هم پیشنهادهای خود را می‌دهند و نهایتا در این جمع تصمیم گرفته شده و هر مورد نهایی می‌شود. این جلسات برنامه‌ریزی شده و تاکنون چندین جلسه آن به شکل حضوری و ویدئو کنفرانسی برگزار شده و این جلسات تا مرور همه گزارش ادامه خواهد داشت تا این مشخصات فنی از سوی توانیر مورد تأیید قرار بگیرد و بعدا از سوی توانیر به همه شرکت‌های برق منطقه‌ای و کل ذینفعانی که در بازار اتوماسیون پست فعال هستند، ابلاغ شود.

دستاوردهای قرارداد

درست است مبلغ قرارداد ناچیز بود، ولی به هر ترتیب کاملا از لحاظ مالی قرارداد بسته شده با صورت وضعیت‌های متعددی که ارسال شد و مبالغش توسط سندیکا دریافت شد از لحاظ مالی چیزی باقی نمانده و این یکی از آورده‌های این قرارداد است. آورده‌های فنی برای سندیکا یکی بحث ترجمه استاندارد ۶۱۸۵۰ و تولید فایل html بود که تهیه شده و قرار است در سایت سندیکا بارگذاری شود. آورده نهایی این است که مشخصات فنی تدوین شده و به زودی از طرف توانیر مورد تأیید قرار می‌گیرد و به عنوان یکی از خروجی‌هایی که نشان‌دهنده همکاری بخش دولتی و خصوصی با هم است، قطعا مورد استناد قرار خواهد گرفت. همین الان هم با توجه به رضایتی که توانیر از انجام این کار داشته، چندین موضوع به کارگروه ما پیشنهاد شده تا بتوانیم در آینده نزدیک قراردادهای دیگری برای تدوین مشخصات فنی دیگری را که مرتبط به حوزه‌کاری کمیته اتوماسیون مخابرات است، مشترکا با توانیر انجام بدهیم

تقدیر از همه همکاران و دست‌اندرکاران قرارداد

از همکاران هیات رئیسه کمیته که طی این دو سال همکاری داشتند تشکر می‌کنم. آقایان مهندسین رشیدی از شرکت پارین کنترل، حداد از شرکت محور آزمای فارس، خوش‌نما از شرکت پردیسان رایانه، حاجتی از شرکت رایا فرهور آنوش، دهقان از شرکت نیک‌اندیشان مهام شرق و سخی از شرکت پیمان خطوط شرق و خانم مهندس حاتم از شرکت باسط پژوه که همگی هم شخصا در کارگروه همکاری داشتند و هم کارشناسان شرکت‌هایشان همکاری کرده‌اند. همچنین از آقای دکتر باقری رئیس سندیکا، آقای مهندس مسائلی دبیر سندیکا و همچنین آقای مهندس شریف دبیر کمیته تشکر می‌کنم که از این کارگروه و کمیته اتوماسیون حمایت کردند تا بتوانیم کار را به سرانجام برسانیم. ■

مرثیه‌ای برای ظرفیت‌های رو به افول پیمانکاری

گفتگو با مسعود صادق‌زاده جهرمی

مدیرعامل شرکت نیرو افشان برق فارس

پیمانـکاران صنعـت بـرق از جهـات مختلـف در محاصره بحـران و چالـش هسـتند. آن‌هـا از یـک سـو بـا رکـودی چندسـاله در حـوزه پروژه‌هـای صنعـت بـرق مواجهنـد و از سـوی دیگـر نوسـانات و بی‌ثباتی‌هـای اقتصـادی بـه ایجـاد گرفتاری‌هـای متعـدد در اجـرای پروژه‌هـای جـاری آن‌هـا منجـر شـده اسـت. مجموعـه عواملـی کـه از دیـدگاه «مسـعود صـادق‌زاده جهرمـی»، مدیرعامـل شـرکت نیـرو افشـان بـرق فـارس بـه کـوچ گسـترده پیمانـکاران صنعـت بـرق بـه سـایر صنایـع و حوزه‌هـای غیـر مرتبـط منجـر شـده اسـت.

او در ایـن گفتگـو از چالش‌هـای عدیـده‌ای سـخن گفتـه کـه پیمانـکاران صنعـت بـرق بـه ویـژه در حـوزه توزیـع بـا آن مواجهنـد. عـدم پرداخـت مطالبـات، ابلاغ شـاخص‌های غیرمنطقـی تعدیـل، نبـود قـرارداد تیـپ، نابسـامانی‌های حـوزه بیمـه و مالیـات و دردسـرهای نقدشـوندگی اسـناد خزانـه از جملـه مسـائلی اسـت کـه از نـگاه او بـه افـت جـدی ظرفیت‌هـای پیمانـکاری در صنعـت بـرق منجـر شـده اسـت.

صـادق‌زاده بـه صراحـت می‌گویـد کـه در طـول سـال‌های اخیـر حـق پیمانـکاران پایمـال شـده و راهکارهـای پیشـنهادی آن‌هـا بـا بی‌توجهـی طـرف دولتـی مواجـه شـده اسـت. حاصـل ایـن گفتگـو را در ادامـه می‌خوانیـد:

لطفـا در ابتـدا مـروری بـر سـوابق و رونـد فعالیت‌هایتـان داشـته باشـید.

مـن تحصیلاتـم را در مقاطـع کارشناسـی، کارشناسـی ارشـد و دکتـرا در رشـته بـرق و مدیریـت کسـب و کار بـه پایـان رسـاندم و پـس از آن کارم را در یکـی از شـرکت‌های تابعـه بـرق منطقـه‌ای فـارس آغـاز کـردم. پـس از مدتـی بـا تعـدادی از دوسـتانم تصمیـم گرفتیـم شـرکت مسـتقلی تاسـیس کنیـم، بـه ایـن ترتیـب کار مـن در بخـش دولتـی بـرای همیشـه پایـان یافـت و بـه حـوزه پیمانـکاری بخـش خصوصـی ورود کـردم.

در ابتـدای کار تلاش کردیـم از طریـق گرفتـن پـروژه و عقـد قـرارداد بـا شـرکت‌های توزیـع و بـرق منطقـه‌ای، زمینـه کار شـرکت را توسـعه داده و جایـگاه خوبـی در بـازار بـرای شـرکت ایجـاد کنیـم، نتیجـه اینکـه مجموعـه مـا امـروز جـزو بزرگتریـن و شناخته‌شـده‌ترین پیمانـکاران صنعـت بـرق کشـور اسـت. البتـه در آن زمـان شـرایط مالـی صنعـت بـرق بـا امـروز قابـل قیاس نبـود و عمـده شـرکت‌های بـرق منطقـه‌ای و توزیـع بـرای انجـام پروژه‌هـای زیرسـاختی و توسـعه‌ای خـود نقدینگـی قابـل قبولـی در اختیـار داشـتند.

در واقـع مـا هیچوقـت شـرایطی مشـابه چنـد سـال اخیـر را در صنعـت بـرق تجربـه نکـرده بودیـم کـه نـه تنهـا کارفرمـا نقدینگـی مکفـی در اختیـار نداشـته باشـد، بلکـه فضـای اقتصـادی کشـور هـم فاقـد ثبـات و امنیـت اقتصـادی کافـی باشـد. در آن زمـان پیـش پرداخـت پروژه‌هـا بـه موقـع بـه پیمانـکار پرداخـت و صـورت وضعیت‌هـا هـم بـه فاصلـه کوتاهـی پـس از اتمـام کار، تسـویه می‌شـد. متأسـفانه امـروز بـه جایـی رسـیده‌ایم کـه بسـیاری از شـرکت‌ها ترجیـح می‌دهنـد در مناقصـات برق‌هـای منطقـه‌ای و شـرکت‌های توزیـع شـرکت نکننـد.

> انگیزه‌هـا بـرای همـکاری در پروژه‌هـای صنعـت بـرق از میـان رفتـه و پیمانـکاران عمدتـا جـذب بازارهـای دیگـری شـده‌اند و قطعـا دود ایـن شـرایط بـه چشـم وزارت نیـرو و توانیـر خواهـد رفـت. نتیجـه اینکـه عمدتـا از پروژه‌هـای مرتبـط بـا طرح‌هـای کاهـش تلفـات، برق‌رسـانی و اصلاح و بهینه‌سـازی شـبکه اسـتقبال چندانـی نشـده و وزارت نیـرو در پیشـبرد برنامه‌هایـش بـا مشـکلات جدیـدی روبـرو خواهـد شـد

شـرایط در طـول سـال‌های اخیـر، بـه واسـطه سیاسـت‌ها و تصمیمـات نادرسـت دولت‌هـای مختلـف آنقـدر بـرای صنعـت بـرق دشـوار شـده کـه حتـی مـا کـه سـال‌ها در همـه نقاط کشـور عهـده‌دار اجـرای پروژه‌هـای شـرکت‌های تابعـه وزارت نیـرو بودیـم و فعالیـت گسـترده‌ای در ایـن زمینـه داشـتیم، هـم تمایلـی بـه ادامـه فعالیـت در ایـن صنعـت نداریـم. البتـه ناگفتـه نمانـد کـه تحریم‌هـا، نوسـانات نـرخ ارز و افزایـش چشـگیر تـورم هـم در دامـن زدن بـه بحـران مالـی صنعـت بـرق تاثیـر بسـزایی داشـته اسـت.

تجربـه نشـان داده کـه عمـده پروژه‌هایـی کـه طـی ایـن سـال‌ها در صنعـت بـرق تعریـف شـده فاقـد پشـتوانه مالـی بـوده و در نهایـت کارفرمـا تـوان تسـویه مطالبـات و در مـواردی

حتی پیش پرداخت را نداشته است. در نهایت شرکت‌ها ناگزیرند با اتکا به نقدینگی خود و وام‌های بانکی پروژه را انجام دهند و منتظر بمانند تا کارفرما مطالباتشان را پرداخت کند. در نهایت با ارزیابی این شرایط، ما تصمیم گرفتیم که کمتر در مناقصات دولتی صنعت برق شرکت کنیم، کاهش تعداد پروژه‌هایمان را بپذیریم و به واسطه کاهش توان مالی شرکت، از تعداد پرسنل خود بکاهیم.

هر چند متاسفانه در دریافت مطالبات همان تعداد معدود پروژه‌های دولتی هم با مشکل مواجه هستیم. این موضوع برای کل پیمانکاران صدق می‌کند، به عنوان مثال مطالبات پیمانکاران از سال ۱۴۰۱ تا امروز هنوز پرداخت نشده، این در حالیست که در همین مدت قیمت ارز تقریبا دو برابر شده و حتی اگر همین امروز هم این مطالبات پرداخت شود، ارزش آن تا یک سوم کاهش پیدا کرده است. پرداخت بخشی از مطالبات در قالب اسناد خزانه هم به خودی خود یک زیان انباشته دیگر برای پیمانکاران ایجاد می‌کند، چرا که نرخ تنزیل اسناد خزانه معمولا ۱۵ تا ۲۰ درصد است، به این معنی که ارزش آن بخش از مطالبات ما که در قالب اسناد خزانه پرداخت می‌شود، هم ۱۵ تا ۲۰ درصد کاهش می‌یابد.

نکته اینجاست که هنوز نحوه پرداخت مابقی مطالبات ما هم تعیین تکلیف نشده و این روند حاصلی جز زیان و خسارت غیرقابل جبران برای پیمانکاران نداشته است. بنابراین انگیزه‌ها برای همکاری در پروژه‌های صنعت برق از میان رفته و پیمانکاران عمدتا جذب بازارهای دیگری شده‌اند و قطعا دود این شرایط به چشم وزارت نیرو و توانیر خواهد رفت. نتیجه اینکه عمدتا از پروژه‌های مرتبط با طرح‌های کاهش تلفات، برق‌رسانی و اصلاح و بهینه‌سازی شبکه استقبال چندانی نشده و وزارت نیرو در پیشبرد برنامه‌هایش با مشکلات جدیدی روبرو خواهد شد.

دغدغه اصلی و فعلی شما در این صنعت چیست و برای فعالیت‌هایتان با چه موانعی روبرو هستید؟

ما بیش از ۳۰۰ نیروی کار دفتری و اجرایی اعم از کارگر فنی، کارگر ساده و کارشناسان متخصص داریم. دیرکرد کارفرما در پرداخت مطالبات شرکت، به معنای ناتوانی ما در پرداخت حقوق پرسنل و تامین هزینه‌های دفتری است. اگر کار به همین منوال ادامه پیدا کند، شرکت به تدریج نیروی کار کارآمد و خبره خود را از دست می‌دهد و این خسارتی است که عملا غیر قابل جبران خواهد بود. بنابراین ما ترجیح می‌دهیم به جای تعداد زیاد پروژه بدون پشتوانه مالی که در نهایت فقط به افزایش هزینه‌ها و مطالبات انباشته شرکت منجر می‌شود، تعداد کمتری پروژه با کارفرمایانی داشته باشیم که نقدینگی کافی برای پرداخت مطالبات را داشته باشند. به همین دلیل در حال حاضر بر روی کار با سایر صنایع از جمله نفت، پتروشیمی، صنعت و معدن متمرکز شده‌ایم.

پیش از هر چیز باید این مساله را پذیرفت که توسعه شرکت‌های پیمانکاری مستلزم درآمدزایی مناسب است. بنابراین ما برای اجرای برنامه‌های توسعه‌ای شرکت، پیش از هر چیز باید برای گرفتن پروژه‌های جدید برنامه‌ریزی کنیم. در حال حاضر مجموعه ما موفق شده به یک پیمانکار رتبه دو تبدیل شود و به هیچ عنوان نباید اجازه دهیم

توسعه فعالیت‌های شرکت را مستلزم فراهم آمدن چه شرایطی می‌دانید و اساسا چه برنامه‌های توسعه‌ای را در مجموعه خود دنبال می‌کنید؟

که این مزیت از دست رفته و از این رتبه تنزل کنیم.

ما در کنار حفظ ظرفیت‌های فعلی، به دنبال کسب رتبه یک پیمانکاری از سوی سازمان برنامه هستیم تا از این طریق بتوانیم به پروژه‌های بزرگتر ورود کرده و با دغدغه کمتری پروژه‌های جدید بگیریم. در حال حاضر ما با توجه به اینکه یک پیمانکار رتبه دو هستیم، امکان عقد قرارداد تا سقف ۱۴۵۰ میلیارد تومان را داریم، اما متاسفانه به دلیل فضای فشره رقابتی، تا امروز موفق به اخذ پروژه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ میلیارد تومانی که عمدتا به دلیل مبالغ بالا از مسیرهای خاص به شرکت‌های خاص سپرده می‌شود، نشده‌ایم.

در واقع رانت در توزیع پروژه‌های بزرگ آنقدر گسترده است که گاهی حتی اطلاعات اولیه پروژه هم به شرکت‌های پیمانکار نمی‌رسد تا لااقل در مناقصه شرکت کنند. این در حالیست که ما از لحاظ نیروهای انسانی متخصص، ماشین‌آلات و امکانات، کاملا توانایی اجرای این دست از پروژه‌ها را داریم ولی متاسفانه رانت حاکم بر این حوزه هنوز هم اجازه نداده که موفق به اخذ پروژه‌های بزرگ شویم و ناچاریم پروژه‌های کوچک با آورده ریالی محدود را انجام دهیم.

آیا سایر پیمانکاران هم با چنین مشکلاتی دست و پنجه نرم می کنند ؟

بله؛ مواردی که به آن اشاره شد، مشکل اکثر پیمانکاران است. واقعیت این است که عمده پیمانکاران صنعت برق کشور این مشکلات را درک و لمس کرده‌اند. لذا عدم چاره‌اندیشی برای رفع این مشکلات، قطعا آسیب‌ها و خسارات جبران ناپذیری به بدنه مهندسی و پیمانکاری صنعت برق وارد خواهد کرد. همانطور که پیشتر هم اشاره کردم شرایط آنقدر برای فعالان این حوزه دشوار شده که بسیاری از پیمانکاران از صنعت برق کوچ کرده و ترجیح داده‌اند که در سایر حوزه‌های کاری فعالیت کنند.

مثلا ما تا هشت سال پیش حدود ۴۵۰ شرکت فعال پیمانکاری در حوزه برق استان فارس داشتیم که امروز تعداد آن‌ها به کمتر از ۳۰ شرکت رسیده که بخشی از آن‌ها هم نیمه فعال هستند. در هرمزگان هم از ۱۸۰ شرکت به کمتر از ۱۵ شرکت فعال رسیده‌ایم، این افول قطعا در آمارهای سایر استان‌ها هم به وضوح قابل مشاهده خواهد بود.

مساله اینجاست که به نظر می‌رسد مشکلات مالی صنعت برق قابل حل نیستند، همانطور که طی تمام این سال‌ها علیرغم پیگیری‌های گسترده تشکل‌ها، انجمن‌ها و اتاق‌های بازرگانی گشایشی در شرایط ایجاد نشد. این امر نشان می‌دهد که دولت و حاکمیت هنوز هم نتوانسته‌اند مسائل را حل کنند و بخش خصوصی هم از تغییر مثبت شرایط کاملا ناامید شده است.

مهمترین مشکلات پیمانکاران چیست و سندیکا به عنوان یک تشکل تسهیلگر چطور می‌تواند برای پیگیری و رفع آن‌ها اقدام کند؟

واقعیت این است که بخش قابل توجهی از مشکلات حوزه پیمانکاران از سوی بخش خصوصی قابل حل نیست و مسائلی است که باید از سوی حاکمیت برای آن‌ها چاره‌اندیشی شود. به عنوان مثال مشکلات عمومی که با کارفرمایان دولتی وجود دارد، به واسطه جایگاه و اختیارات کارفرما اساساً قابل حل نیست. حتی در مواردی که به توانیر به عنوان مجموعه بالادستی مراجعه می‌کنیم، باز هم تغییری در شرایط رخ

نمی‌دهـد.

بخشـی از ایـن مسـاله البتـه از سـاختار قـراردادی صنعـت بـرق ناشـی می‌شـود، چـرا کـه عمـده قراردادهـای ایـن حـوزه فاقـد شـفافیت بـوده و بـرای پیمانـکار مشـخص نمی‌کننـد کـه چـه تعهـدات، اختیـارات و محدودیت‌هایـی دارد. در مقابـل کارفرمـا بـه سـادگی از عمـل بـه تعهـدات قـراردادی‌اش سـر بـاز می‌زنـد، بـدون آنکـه پیامـد حقوقـی و قانونـی خاصـی برایـش داشـته باشـد. بـه عنـوان مثـال کارفرمـا براسـاس شـرایط عمومـی پیمـان می‌بایسـت ۲۰ تـا ۲۵ درصـد مبلـغ قـرارداد را در شـروع کار بـه عنـوان پیـش پرداخـت بـه پیمانـکار تخصیـص دهـد و مابقـی مبلـغ قـرارداد را نیـز یـک مـاه پـس از دریافـت صـورت وضعیـت تسـویه کنـد. امـا می‌بینیـم کـه مـا در پرداخت‌هـای پروژه‌هـای صنعـت بـرق حتـی بـه ایـن وضعیـت نزدیـک هـم نیسـتیم.

در حـال حاضـر برخـی از شـرکت‌های توزیـع نـه تنهـا مطالبـات را بـا تاخیـر چندسـاله تسـویه می‌کننـد، بلکـه پیـش پرداخـت را هـم از شـرایط مناقصـه حـذف کرده‌انـد. ایـن قراردادهـای یکجانبـه دقیقـا همـان مسـاله‌ای اسـت کـه ظرفیت‌هـای پیمانـکاری در صنعـت را از میـان بـرده اسـت. خـروج پیمانـکاران از ایـن صنعـت حاصـل تعریـف پـروژه بـدون پیـش پرداخـت، تسـویه مطالبـات بـا تاخیـر چندسـاله و بـدون محاسـبه تعدیـل و خسـارت تاخیـر در پرداخـت مطالبـات بـوده و خسـاراتش قابـل جبـران نیسـت.

بخشـی از مشـکلات پیمانـکاران از سـاختار قـراردادی صنعـت بـرق ناشـی می‌شـود، چـرا کـه عمـده قراردادهـای ایـن حـوزه فاقـد شـفافیت بـوده و برای پیمانـکار مشـخص نمی‌کننـد کـه چـه تعهـدات، اختیـارات و محدودیت‌هایـی دارد. در مقابـل کارفرمـا بـه سـادگی از عمـل بـه تعهـدات قـراردادی‌اش سـر بـاز می‌زنـد، بـدون آنکـه پیامـد حقوقـی و قانونـی خاصـی برایـش داشـته باشـد

در ایـن شـرایط کار یـک پیمانـکار بسـیار دشـوار اسـت، از یـک طـرف پولـش را از کارفرمـا نگرفتـه، از طـرف دیگـر از طـرف سـازنده و سیسـتم بانکـی تحـت فشـار اسـت و در کنـار آن ناچـار اسـت هزینه‌هـای پرسـنلی اش را تامیـن کنـد و ایـن دقیقـا نقطـه سـقوط بـرای هـر پیمانـکاری اسـت.

شـرکت توزیـع در تدویـن متـن قـراردادش خـود را یـک مجموعـه خصوصـی تلقـی می‌کنـد امـا در پرداخـت بدهی‌هایـش یـک مجموعـه دولتـی اسـت. ایـن رویکـرد دوگانـه باعـث شـده مـا حتـی یـک متـن یکسـان قـرارداد هـم در ایـن شـرکت‌ها نداشـته باشـیم، بـه طـوری کـه ۳۹ شـرکت توزیـع، ۳۹ متـن قـرارداد متفـاوت دارنـد. حـل ایـن مشـکلات فقـط از طریق شـرکت توانیـر امکان‌پذیـر اسـت، هـر چنـد بـه نظـر می‌رسـد کـه تـا امـروز اراده‌ای در ایـن خصـوص

وجـود نداشـته اسـت. تدویـن قـرارداد تیـپ پیمانـکاری شـرکت‌های توزیـع موضوعـی اسـت کـه بیـش از ۱۲ سـال اسـت از مسـیر سـندیکا در حـال پیگیـری اسـت امـا بـه نتیجـه نرسـیده و همیـن امـر نشـان می‌دهـد کـه توانیـر اراده‌ای بـرای حـل بنیادیـن مشـکلات ایـن بخـش نـدارد.

ابلاغ ایـن قـرارداد تیـپ کـه همـه بررسـی‌هایش انجـام شـده، علاوه بـر ایجـاد یـک فضـای کاری شـفاف و عادلانـه بـرای پیمانـکار، موضوعاتـی ماننـد پیـش پرداخـت، تسـویه مطالبـات و خسـارات دیرکـرد را نیـز تعییـن تکلیـف می‌کنـد. قـرارداد تیـپ همچنیـن از تعریـف پروژه‌هـای بـدون پشـتوانه مالـی جلوگیـری کـرده و بخشـی از بی‌انضباطی‌هـای مالـی در بخـش توزیـع را سـامان می‌بخشـد. درخواسـت مـا از توانیـر ایـن بـود کـه هماهنگـی واگـذاری پروژه‌هـای بخـش توزیـع را عهـده‌دار شـود تـا مناقصـات فقـط در صـورت جـذب اعتبـار برگـزار شـوند. امـا ایـن اتفـاق نیفتـاد و مـا شـاهد بودیـم کـه یکـی از شـرکت‌های توزیـع بـه صـورت خودمختـار قریـب بـه ۵۰۰ میلیـارد تومـان قـرارداد مربـوط بـه پروژه‌هـای کاهـش تلفـات را امضـا کـرد، بـدون آنکـه بودجـه و اعتبـاری بـرای آن جـذب کـرده باشـد.

تنهـا راه مواجهـه بـا ایـن شـرایط ابلاغ قـرارداد تیـپ اسـت کـه سـندیکا در تدویـن آن مشـارکت جـدی داشـته اسـت. در کنـار آن تعییـن تکلیـف مطالبـات معـوق پیمانـکاران و سـازندگان هـم می‌توانـد در بهبـود شـرایط کاملا کارسـاز واقـع شـود. البتـه مـا در یـک دوره هـم پیگیـر تهاتـر مطالباتمـان بـا آلومینیـوم، فـولاد و یـا سـیمان هـم بودیـم. امـا متاسـفانه ایـن راهـکار هـم فقـط بـرای یکسـری شـرکت خـاص پیاده‌سـازی شـد و مـا نتوانسـتیم از آن اسـتفاده کنیـم.

راهـکار تهاتـر مطالبـات بـا مـواد اولیـه‌ای ماننـد فـولاد و آلومینیـوم و برای چنـد درصـد از شـرکت‌های پیمانـکاری عملیاتـی شـده اسـت؟

بـه طـور عمـده تعـدادی از شـرکت‌ها از مسـیر روابـط مدیرانشـان توانسـته‌اند از ایـن فرصـت بهره‌منـد شـوند و شـرکت‌های شهرسـتانی از آن بی‌بهـره بـوده و درخواسـت‌هایمان علیرغـم پیگیری‌هـای سـندیکا و ارجاعـات مختلـف مدیـران توانیـر، بی‌پاسـخ می‌مانـد. مـا بارهـا ایـن مشـکلات را در جلسـات بـا شـرکت‌های دولتـی، اتاق‌هـای بازرگانـی و سـایر تشـکل‌ها عنـوان کرده‌ایـم امـا متاسـفانه همچنـان بـه قـوت خـود باقـی مانده‌انـد.

بـاز هـم تاکیـد می‌کنـم کـه حفـظ ظرفیت‌هـای پیمانـکاری صنعـت بـرق مسـتلزم پرداخـت مطالبـات اسـت، اگـر مطالبـات بـه موقـع پرداخـت نشـود، شـرکت‌ها بـه تدریـج تضعیـف شـده و در نهایـت از بیـن می‌رونـد. نکتـه اینجاسـت کـه ایـن ظرفیت‌هـا می‌توانـد در بازارهـای دیگـری جـذب شـود امـا زیـان ناشـی از خـروج ایـن شـرکت‌ها بـرای وزارت نیـرو و بخـش توزیـع و انتقـال جبـران ناپذیـر خواهـد بـود.

بلـه؛ متاسـفانه شـاخص‌هایی کـه از طریـق سـازمان برنامـه و بودجـه اعلام می‌شـود بـا نوسـاناتی کـه در واقعیـت بـر روی قیمت‌هـا رخ می‌دهـد اخـتلاف فاحشـی دارد. بـه عنـوان مثـال در بخـش تاسیسـات الکتریکـی، مکانیکـی و کابل‌هـای زمینـی و هوایـی، شـاخص تعدیـل بـرای فصـول اول، دوم و سـوم سـال ۱۴۰۱ تقریبـا بیـن ۱۲ تـا ۲۰ درصـد اعلام شـده، در حالـی کـه قیمت‌هـا بـر اسـاس نـرخ تـورم اعلام شـده از سـوی بانـک مرکـزی و مرکـز ملـی آمـار ایـران

شـما در حـوزه شـاخص‌های تعدیـل هـم بـا مشـکلاتی مواجـه هسـتید. درسـت اسـت؟

حداقل ۵۰ درصد رشد داشته است.

این تفاوت، ضرورت بازنگری در شاخص‌های تعدیل را نشان می‌دهد. این شاخص‌ها باید با نرخ تورم همخوانی داشته باشند، چرا که قیمت‌ها در نهایت کاملا متاثر از نوسانات بازار خواهد بود. بدون شاخص‌های منطقی تعدیل و با وجود بی‌ثباتی حاکم بر بازار به ویژه در زمینه نرخ ارز و قیمت مواد اولیه، پیمانکار در پایان هر پروژه نه تنها سودی کسب نکرده، بلکه متحمل زیان هم می‌شود. بنابراین ضروری است که سندیکا مستندات لازم را به منظور بازنگری در شاخص‌های تعدیل به سازمان برنامه ارائه دهد تا با بروزرسانی آن‌ها بر مبنای نوسانات واقعی بازار، از ایجاد زیان انباشته برای شرکت‌ها جلوگیری شود.

نکته بسیار مهم دیگر این است که بسیاری از کارفرمایان به ویژه شرکت‌های توزیع به دلیل بار مالی ناشی از اعمال شاخص‌های تعدیل، اساسا حاضر به پذیرش تعدیل‌ها نیستند و این موضوعی است که باید از سوی سندیکا و از آن مهمتر توانیر و وزارت نیرو پیگیری شود.

لطفا از مشکلات خود در حوزه بیمه و مالیات بگویید؟

یکی دیگر از مشکلاتی که ما به طور عدیده با آن دست به گریبان هستیم، مالیات بر ارزش افزوده و بخشنامه‌های خلق‌الساعه سازمان امور مالیاتی در این خصوص است. شرکت‌های پیمانکار به طور معمول بایستی گزارش مالیات بر ارزش افزوده خود را به صورت فصلی به سازمان امور مالیاتی اعلام کنند . در نهایت کارفرما کل صورت وضعیت را به همراه مالیات بر ارزش افزوده ، جزو بستانکاری پیمانکار منظور می‌کند. بر همین اساس اداره دارایی از زمان ارسال اظهار نامه فصلی ده روز برای پرداخت مالیات بر ارزش افزوده به پیمانکار فرصت می‌دهد، اگر این پرداخت در پایان فرصت تعیین شده انجام نشود، پیمانکار مشمول جرایم قابل توجهی خواهد شد.

این در حالیست که ما با تاخیر جدی در دریافت مطالبات مواجهیم و شاید کمترین کاری که در این خصوص باید انجام شود این است که شرکت‌های توزیع از طریق توانیر مکلف به پرداخت مالیات بر ارزش افزوده صورت وضعیت‌هایی شوند که توانایی تسویه مبالغ آن‌ها را ندارند. این کار کمک می‌کند که در شرایط انباشت مطالبات ما لااقل با مساله بدهی‌های مالیاتی و جرایم آن‌ها مواجه نشویم.

این موضوع در مورد حق بیمه هم مصداق دارد . به طور عمومی شرکت‌های توزیع ۵ درصد از صورت وضعیت قراردادها را به عنوان حق بیمه کسر می‌کنند . نکته اینجاست که پیمانکار هم بایستی حق بیمه قراردادهایش را به صورت ماهیانه به سازمان تامین اجتماعی پرداخت کند و جهت اخذ مفاصاحساب بایستی کل مبلغ بیمه محاسبه شده توسط سازمان تأمین اجتماعی بصورت نقد از طرف پیمانکار پرداخت شود تا مفاصاحساب صادر شود.

درخواست ما این بود که شرکت‌های توزیع به عنوان کارفرما مبلغ ۵ درصد حق بیمه را از محل ذخیره و با درخواست پیمانکار به حساب تامین اجتماعی واریز کنند اما متاسفانه آن‌ها اصلا زیر بار نمی‌روند و ترجیح می‌دهند این ۵ درصد را به حساب بستانکاری و مطالباتی بگذارند که معلوم نیست چه زمانی به ما پرداخت خواهد شد ■

پیش‌شرط‌های بازگشت سرمایه به صنعت برق

گفتگو با محمدعلی وحدتی

عضو هیات مدیره سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق

سرمایه‌گذاری در صنعت برق طی قریب به ده سال اخیر بیشتر حکایت یک تراژدی تلخ را داشته است. از یک سو گروهی از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در ابتدای مسیر تجدید ساختار صنعت برق و واگذاری نیروگاه‌ها به این حوزه ورود کردند، گرفتار چالش‌های عمیق مالی شدند که انباشت مطالبات و عدم توانایی در بازپرداخت اقساط وام‌های ارزی صندوق توسعه ملی تنها بخشی از آن‌هاست. از دیگر سو این روند آنقدر استمرار یافت که صنعت برق طی سالیان اخیر جذابیت خود را برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی از دست داد و توسعه زیرساختی صنعت نیروگاهی کشور متوقف شد.

حالا که کار به ناترازی ۱۷ هزار مگاواتی و خاموشی‌های گسترده رسیده، همه نگاه‌ها به سمت صنعت برق و چالش‌هایش معطوف شده، هر چند به نظر می‌رسد فرصت‌های طلایی را برای توسعه این صنعت از دست داده‌ایم اما «محمدعلی وحدتی» عضو هیات مدیره سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق بر این باور است که هنوز هم می‌توان امیدهای بسیاری به بهبود شرایط صنعت برق داشت.

او رفتار مسئولانه، پایبندی به تعهدات و الزام به اجرای قوانین موجود را از پیش‌شرط‌های جلب اعتماد مجدد سرمایه‌گذاران برای بازگشت به صنعت برق می‌داند و بر این باور است که با اصلاح نرخ خرید برق از نیروگاه‌ها و همچنین تاسیس نهاد تنظیم‌گر بخش برق می‌توان گام‌های بلندی در راستای بهبود شرایط فعلی این صنعت برداشت.

سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه نیروگاهی از چه زمانی و با چه هدفی آغاز شد و در حال حاضر شرایط سرمایه‌گذاری در این حوزه به چه صورت است؟

سرمایه‌گذاری در صنعت برق همزمان با اجرای «تجدیدساختار صنعت برق» آغاز شد. در واقع موضوع واگذاری نیروگاه‌ها و بخش تولید برق به مجموعه‌های غیردولتی با اجرای این طرح، به طور جدی مطرح شد. به این ترتیب صدور مجوزهای لازم برای ساخت نیروگاه توسط بخش خصوصی و همچنین فروش نیروگاه‌های دولتی به سرمایه‌گذاران این بخش در برنامه‌های صنعت برق قرار گرفت. بر همین مبنا دولت از طریق سازمان خصوصی‌سازی، نسبت به فروش نیروگاه‌های موجود مبادرت کرد و همزمان مجوز احداث نیروگاه توسط بخش خصوصی را هم صادر کرد.

قرار بر این بود که تا ۸۰ درصد از تولید برق کشور در اختیار بخش خصوصی باشد و تنها ۲۰ درصد در اختیار دولت باقی بماند. باتوجه به قراردادهای مناسبی که تهیه و منعقد شد، موضوع احداث نیروگاه مورد استقبال بخش خصوصی قرار گرفت و سرمایه‌گذاران با استفاده از منابع خارجی به این حوزه ورود کرده و در خرید نیروگاه‌ها هم با جدیت مشارکت کردند.

در این مرحله دولت از فرصت ارزشمند بودن نیروگاه‌ها بهره برد و تعدادی از آن‌ها را برای تسویه بدهی‌های کلان خود بابت احداث جاده و یا سایر طرح‌ها به نهادهای مختلف واگذار کرد. این امر سبب شد تجدید ساختار صنعت برق و واگذاری بخش تولید از مسیر متعارف خارج شود. به این ترتیب دولت در شرایطی که همچنان بابت احداث نیروگاه‌های جدید بدهکار بود، نیروگاه‌های موجود را به مجموعه‌هایی واگذار کرد که مجری طرح‌های دیگر وزارتخانه‌ها بودند و بدنه صنعت برق شاهد این روند نادرست بود.

از همین جا تقابل بدنه برق و نیرو با نیروگاه‌های غیردولتی آغاز شد. البته در این میان ناترازی اقتصادی صنعت برق هم موجب شد که در پرداخت قیمت برق دریافتی از نیروگاه‌های خصوصی مشکلات فراوانی به وجود آید، به گونه‌ای که از یک مقطع زمانی به بعد، نیروگاه‌داری توسط بخش خصوصی، توجیه اقتصادی خود را از دست داد.

این امر انگیزه سرمایه‌گذاران برای خرید نیروگاه‌هایی را که توسط سازمان خصوصی‌سازی عرضه می‌شدند، از میان برد. در نهایت با توجه به اینکه فروش نیروگاه‌ها یک الزام قانونی بود، سرپرست وقت وزارت اقتصاد و دارایی طی نامه‌ای به رئیس‌جمهور ضمن تشریح موضوع، عدم امکان فروش نیروگاه‌ها را یادآور شد و تقاضا کرد که مساله واگذاری باقیمانده نیروگاه‌های دولتی منتفی شود.

رئیس جمهور هم با این پیشنهاد موافقت کرد و امر واگذاری در همان مرحله که هنوز بیش از ۴۰ درصد ظرفیت نیروگاه‌ها همچنان دولتی بود، متوقف شد.

به بخشی از دلایل بروز این افول در حوزه سرمایه‌گذاری نیروگاهی اشاره کردید، آیا عوامل دیگری در ایجاد این افول دخیل بوده است؟

بله؛ عوامل دیگری هم افت سرمایه‌گذاری در صنعت برق را شدت بخشیدند که عدم فراهم شدن زمینه‌های لازم برای احداث نیروگاه‌های بزرگ مقیاس یکی از مهمترین آن‌ها بود. در واقع این امر تنها از طریق استفاده از منابع خارجی و استفاده از منابع صندوق توسعه ملی امکان‌پذیر بود که به تدریج در هر دو حوزه با مشکل مواجه شدیم.

در گام اول با شروع تحریم‌های ظالمانه مسیر استفاده از منابع خارجی مسدود شد و سرمایه‌گذاران عملا این فرصت را برای ورود به حوزه نیروگاهی از دست دادند. به این ترتیب تنها با استفاده از منابع ارزی صندوق توسعه ملی امکان تامین مالی طرح‌ها میسر بود. میزان سرمایه مورد نیاز برای احداث یک نیروگاه بزرگ در حدی است که بانک‌ها امکان تامین آن را نداشته و فقط به عنوان بانک عامل با استفاده از منابع صندوق امکان مشارکت در این پروژه‌های زیرساختی را دارند.

صندوق توسعه ملی که جایگزین حساب ذخیره ارزی شد، تخصیص وام برای احداث نیروگاه‌ها را مشروط به مکلف شدن بانک مرکزی به تامین ارز برای پرداخت اقساط آن‌ها اعلام کرد. این موضوع طی نامه‌هایی به وزارت نیرو اعلام و تاکید شد که با توجه به فروش ریالی برق نیروگاه‌های احداث شده به دولت، باید مکانیزمی برای تامین ارز مورد نیاز جهت تسویه اقساط وام‌های ارزی صندوق تهیه و اجرایی شود و تنها در این صورت امکان تخصیص وام ارزی به سرمایه‌گذاران نیروگاهی فراهم خواهد بود.

در نهایت دولت با درخواست وزارت نیرو در خرداد ماه سال ۱۳۹۴ مصوبه‌ای صادر کرد که بر اساس آن بانک مرکزی مکلف شد در زمان اقساط وام‌های ارزی نیروگاه‌هایی که برق خود را به صورت ریالی به دولت می‌فروشند، معادل مبلغ ریالی را از بانک عامل دریافت و ارز مربوطه را به حساب صندوق واریز کند.

هر چند با بروز تغییرات شدید نرخ ارز، بانک مرکزی از اجرای این تکلیف قانونی استنکاف کرد و همین امر نیروگاه‌ها را در بازپرداخت اقساط تسهیلات ارزی صندوق با مشکلات جدی مواجه کرد. با عدم بازپرداخت وام‌های ارزی توسط نیروگاه‌ها، صندوق توسعه ملی هم تخصیص وام جدید به نیروگاه‌ها را متوقف کرد و به این ترتیب روند تامین مالی احداث نیروگاه‌های جدید در صنعت برق به بن‌بست رسید و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه متوقف شد.

به علاوه از آنجا که وزارت نیرو و صنعت برق به تعهدات خود تمکین نکردند، سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به تدریج از صنعت برق فاصله گرفتند و کار به جایی رسید که امروز عملا هیچ رغبتی برای احداث نیروگاه نشان نمی‌دهند.

نکته اینجاست که با توجه به محدودیت‌های موجود برای صنعت برق، امکان سرمایه‌گذاری دولتی جهت احداث نیروگاه‌های جدید هم وجود ندارد. مجموع این شرایط سبب شده در شرایط فعلی هیچ بخشی اعم از دولتی و خصوصی در این زمینه فعالیت نکند، اینکه در طول برنامه ششم، احداث هیچ نیروگاه بزرگی توسط بخش خصوصی کلید نخورد و فقط نیروگاه‌هایی که در برنامه‌های چهارم و پنجم شروع شده بود، ادامه یافت، ناشی از استمرار همین شرایط بوده است.

با توجه به شرایط فعلی صنعت برق، مهمترین الزامات بازگشت سرمایه به این صنعت از نگاه شما چیست؟

بدون تردید تنها از مسیر رفتار مسئولانه، پایبندی به تعهدات و الزام به اجرای قوانین موجود، جزو مهمترین انتظارات سرمایه‌گذاران است. اگر وزارت نیرو و صنعت برق به قوانین و تکالیف خود متعهد باشند، عدم اعتمادی که به دلیل رفتارهای غیرمتعارف در این سال‌ها شکل گرفته به تدریج برطرف شده و عوارض آن جبران می‌شود. در این میان قطعا برگزاری جلسات مستمر با بخش خصوصی و تعامل سازنده با آن‌ها هم می‌تواند تا حد قابل توجهی به بهبود شرایط کمک کند.

بسیاری از کارشناسان قیمت‌گذاری برق را عامل افول سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق می‌دانند. با توجه به برنامه‌های وزیر نیروی دولت چهاردهم، اصلاح مدل‌های قیمت‌گذاری و حذف یارانه‌ها را تا چه حد امکان‌پذیر می‌دانید؟

اصلاح نرخ‌ها در بخش مصرف صورت گرفته است. هم اکنون بهای برق صنایع، بخش تجاری و حتی خانگی بالای الگوی مصرف (پرمصرف‌ها) با نرخ‌های واقعی محاسبه می‌شود. از این رو یکی از مهمترین عواملی که می‌تواند ساختار اقتصادی برق را تا اندازه‌ای اصلاح کرده و برای سرمایه‌گذاران توجیه اقتصادی ایجاد کند اصلاح نرخ در بخش خرید از تولیدکنندگان برق بر اساس قوانین و ضوابط مربوطه است. به علاوه باید این مساله را هم مد نظر قرار داد که با توجه به شرایط اقتصادی کشور، هر گونه اصلاح جدید در نرخ برق مصرفی بایستی تدریجی و متناسب با تورم صورت پذیرد.

تاسیس نهاد رگولاتوری به عنوان یکی از مهمترین پیش‌شرط‌های اصلاح اقتصاد برق شناخته می‌شود، از دیدگاه شما الزامات تاسیس نهاد تنظیم‌گر در دولت چهاردهم چیست؟

از آنجا که سهم بخش خصوصی در تولید برق بالاست، این بخش به تایید شورای رقابت به یک نهاد تنظیم‌گر مستقل نیاز دارد، از این رو ضروری است که وزارت نیرو به فوریت نسبت به تشکیل این نهاد اقدام کند. یادآوری می‌کنم که تاسیس نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ پیش‌بینی و اقدامات اولیه مربوط به آن هم در حال انجام است. لذا با توجه به اقدامات پیشین و پیگیری‌های گسترده بخش خصوصی و در راس آن سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق، امید آن می‌رود که تاسیس نهاد تنظیم‌گر بخش برق نیز با همراهی دولت، اجرایی و عملیاتی شود ■

به همت سندیکای صنعت برق برگزار شد؛

اولین نمایشگاه تخصصی صنعت برق ایران در سلیمانیه

اولین نمایشگاه تخصصی صنعت برق ایران در سلیمانیه با همکاری سندیکای صنعت برق ایران و شرکت هرمس به دعوت بخش دولتی برق اقلیم کردستان طی روزهای ۲۳ و ۲۴ مرداد ۱۴۰۳ در محل هتل گرند میلینیوم سلیمانیه برگزار شد.

مراسم افتتاحیه این نمایشگاه با حضور محمد محمودیان سرکنسول ایران در سلیمانیه، مهدی مسائلی دبیر سندیکای صنعت برق، معاون وزارت برق اقلیم کردستان عراق، مدیران کل برق سلیمانیه و حلبچه، رئیس اتاق بازرگانی سلیمانیه، جمعی از مقامات و مسئولان اجرایی سلیمانیه و اقلیم کردستان و همچنین اعضای سندیکای صنعت برق برگزار شد.

محمودیان سرکنسول ایران در سلیمانیه در ابتدای مراسم افتتاحیه ضمن بیان بخشی از توانمندی‌های جمهوری اسلامی ایران در عرصه های مختلف و به ویژه انرژی و صنعت برق، ابراز امیدواری کرد که برگزاری اینگونه رویدادهای تخصصی و متعاقبا حضور و مشارکت شرکت‌های توانمند ایرانی در بازار منطقه موجب تکمیل و توسعه زیرساخت‌های اقلیم کردستان در حوزه برق شود.

شرکت‌های آراد کاوش پی، آریا ترانسفو، الکترونیک افزارآزما، ایران ترانسفو، ایستا توان اتصال، ایمن ایستا الکتریک، بسپار تجهیز ایستا الکتریک، بسپار سازه الوند، پارس الکترو بختگان تابلو، پارس سویچ، دلتاسازان سپاهان، دیهیم فرافن، سانیر، سیم و کابل مشهد، سیم و کابل یزد، کابل مغان، مپنا، میهن تابلو فجر، نتکو و نیرو قطعه پارس آیریک در این نمایشگاه حضور داشتند و به معرفی توانمندی‌ها و ظرفیت خود پرداختند.

شایان ذکر است که سندیکا و شرکت‌های عضو در دو روز برگزاری نمایشگاه میزبان دکتر محمد شوکری رئیس هیت سرمایه گذاری اقلیم، کامیل قه زار معاون اول وزیر برق اقلیم، اردلان شوکری مدیر دیوان اداری وزارت برق، مهندس قهرمان مدیر کل توزیع برق اقلیم، مدیر کل خطوط انتقال برق

اقلیم، مدیر کل شبکه توزیع برق اقلیم، ره وا محمد پینجوینی مشاور و مدیر انرژی‌های نو وزارت برق اقلیم، اقای سعید قادر مدیر کل برق استان هله بجه، مهندس شیخ انور مدیر کل اداره برق استان سلیمانیه، اقای حازم کریم مدیر کل اداره برق گرمیان، اقای علی محمد مدیر کل اداره برق راپرین، مدیر شبکه توزیع شرق استان سلیمانیه، مدیر شبکه توزیع غرب استان سلیمانیه، مدیر برق شهر دوکان، مدیر برق شهر چمچمال، مدیر برق شهر دربندیخان، مدیر برق شهر سید صادق، مدیر توزیع شبکه‌های استان سلیمانیه، مدیر کل شبکه توزیع استانها، مدیران تکنیکی اداره برقها، مدیران بخش پلان اداره برقها، مدیر کل اداره سرمایه گذاران سلیمانیه، مدیر کل پروژه‌های عمرانی استان سلیمانیه، فرماندار شهر سلیمانیه، استاندار استان حلبچه، مدیر سندیکای مهندسین استان سلیمانیه و مدیر سندیکای پیمانکاران سلیمانیه بودند.

در پایان این نمایشگاه طی مراسمی از سندیکای صنعت برق ایران و شرکت‌های عضو حاضر در نمایشگاه تقدیر به عمل آمد.

بعد از پایان نمایشگاه تخصصی صنعت برق ایران در سلیمانیه، جلسه سندیکا و تعدادی از شرکت‌های عضو حاضر در نمایشگاه مذکور، با شیخ انور مدیرکل اداره برق سلیمانیه در محل این اداره برگزار شد.

در این جلسه اعضای حاضر به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های شرکت خود اشاره کرده و آمادگی خود را برای فعالیت در اقلیم کردستان اعلام کردند.

در این جلسه تاکید سندیکا بر ورود شرکت‌ها به وندور لیست اقلیم کردستان بود و مقرر شد اداره برق استان سلیمانیه، تسهیل‌گری‌های لازم را برای ورود شرکت‌های ایرانی به وندور لیست اقلیم کردستان انجام دهد ■

بازار مغفول و مستعد آفریقا

گفتگو با مسعود برهمن

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران - آفریقا

قاره آفریقا با وجود جمعیت یک میلیارد و ۴۵۰ میلیون نفری، همچنان عقب افتاده‌ترین کشورها را به لحاظ پیشرفت اقتصادی در خود جای داده است. به همین دلیل به جرات می‌توان گفت که ۵۵ کشور واقع در این قاره، همچنان ظرفیت‌های قابل توجهی برای توسعه دارند که آن‌ها را تبدیل به بازارهایی مستعد برای صادرات محصولات، تجهیزات و خدمات تبدیل کرده است. در حال حاضر میزان مبادلات کالا در این قاره بدون در نظر گرفتن خدمات فنی و مهندسی به ۱۵۰۰ میلیارد دلار رسیده و این عدد با توجه به فرصت‌های گسترده سرمایه‌گذاری در این کشورها، قابلیت افزایش چشمگیری دارد.

«مسعود برهمن» **رئیس** اتاق بازرگانی مشترک ایران - آفریقا در این گفتگو به مهمترین ظرفیت‌های صادراتی قاره آفریقا پرداخته و تاکید می‌کند که این قاره فرصت‌های چشمگیری برای حضور شرکت‌های ایرانی در همه عرصه‌ها از جمله انرژی و برق دارد.

او از صادرات یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلاری ایران به آفریقا خبر می‌دهد و تصریح می‌کند که می‌تواند در کوتاه مدت این میزان را دو برابر کرد و سهم شرکت‌های ایرانی را در بازار آفریقا افزایش داد. در ادامه مشروح گفتگوی ما را با رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران - آفریقا می‌خوانید:

اتاق بازرگانی مشترک ایران - آفریقا فعالیت‌های خود را از چه طریقی در کشورهای این قاره پیگیری و دنبال می‌کند؟

پیش از هر چیز یادآوری می‌کنم که ایران در کشورهای قاره آفریقا ۲۵ سفارتخانه دارد و در ۱۰ کشور آفریقایی، مراکز تجاری برای صادرات محصولات ایرانی، سرمایه‌گذاری و واردات مواد اولیه راه‌اندازی کرده است. به علاوه رایزنان بازرگانی هم در سطح کشورهای مختلف در حال فعالیت هستند که می‌توانند به تسهیل حضور صادرکنندگان ایرانی در این کشورها کمک شایانی کنند.

یکی از مهمترین برنامه‌های سازمان توسعه تجارت به منظور توسعه بازار آفریقا، افزایش تعداد این مراکز تجاری تا ۱۶ مرکز در کشورهای مختلف این قاره است. در کنار این اقدامات، فعالیت اتاق‌های بازرگانی هم نقش موثری در توسعه روابط تجاری و اقتصادی دو طرف ایفا می‌کند. در همین راستا اتاق مشترک ایران و آفریقا به جز کشورهای مراکش و مصر، با عمده کشورهای آفریقایی ارتباط موثر و مستمری برقرار و تلاش کرده در توسعه صادرات محصولات، تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی ایرانی به این کشورها تاثیرگذار واقع شود. در این میان البته نباید از نقش کلیدی و مهم سفارتخانه‌ها در انجام هماهنگی‌های لازم به منظور حضور هیات‌های تجاری و اقتصادی متشکل از فعالان اقتصادی کشور در آفریقا چشم پوشید. توسعه روابط دیپلماتیک از مسیر سفارتخانه‌های فعال می‌تواند زمینه ساز توسعه روابط تجاری بین شرکت‌های ایرانی و تجار آفریقایی باشد.

شرکت‌های ایرانی عمدتا در کدام یک از کشورهای آفریقایی فعالیت و حضور بیشتری دارند؟

به طور عمده شرکت‌های ایرانی از بین ۵۵ کشور قاره آفریقا، با کشورهای الجزایر، تونس، سنگال، گینه، ساحل عاج، غنا، بورکینافاسو، نیجریه، کامرون، کنگو، آنگولا، نامیبیا، آفریقای جنوبی، زیمبابوه، موزامبیک، زانبیا، تانزانیا، کنیا، اوگاندا، اتیوپی، ماداگاسکار، نیجر و چاد ارتباط بیشتر و موثرتری دارند.

در واقع عمده مبادلات تجاری ما با این کشورهاست. البته با توجه به اینکه سفارتخانه ایران در کشور سودان هم به تازگی فعال شده، امیدواریم که در این کشور هم به بازارهای جدید دست پیدا کنیم. ذکر این نکته را هم ضروری می‌دانم که میزان مبادلات تجاری ما با آفریقا در حال حاضر رقمی بالغ بر یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار است، از این میزان ۳۰۰ دلار مربوط به واردات از قاره آفریقا بوده و مابقی صادرات شرکت‌های ایرانی به این قاره است.

ظرفیت واقعی بازار آفریقا برای شرکت‌های ایرانی چقدر است؟

در حال حاضر حدود صادرات ایران به همه کشورهای دنیا بالغ بر ۶۰ میلیارد دلار است، با این حال ظرفیت واقعی صادرات ایران حدود ۳۶۰ میلیارد دلار برآورد شده و به جرات می‌توان گفت که قاره آفریقا به تنهایی می‌تواند این ظرفیت را در بازارهای مساعد خود هضم کند.

چرا که آفریقا دومین قاره بزرگ دنیاست و با توجه به جمعیت، مساحت و سطح نیازش به توسعه زیرساخت‌ها می‌تواند یک ظرفیت قابل توجه برای صادرکنندگان ایرانی ایجاد کند. خوشبختانه با توجه به اقدامات صورت گرفته میزان صادرات ایران طی سه سال گذشته از ۶۰۰ میلیون دلار به یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار رسیده، یعنی در این مدت اندک تا بیش از دو برابر رشد داشته است. این رشد علیرغم امکانات اندک، استمرار تحریم‌ها و فقدان اطلاعات کافی نسبت به بازارهای قاره آفریقا اتفاق افتاده و قطعا در صورت

رفع این نواقص می‌توانیم شاهد رشد جهش‌وار صادرات محصولات و خدمات ایرانی به کشورهای آفریقایی باشیم. در این میان بدون تردید حضور هیات‌های تجاری، برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی و توسعه دیپلماسی اقتصادی از مسیر سفارتخانه‌ها می‌تواند بسیار موثر واقع شود.

رقبای اصلی ایران در بازارهای قاره آفریقا چه کشورهایی هستند؟

به طور قطع ما رقبای بسیاری در قاره آفریقا داریم؛ کمااینکه در سراسر دنیا با رقبای مختلفی مواجه هستیم. با این حال باید گفت که شرکت‌های آمریکایی و اروپایی از سال‌های بسیار دور در آفریقا حضور دارند و تا مدت‌ها معادن این کشورها را غارت می‌کردند. به عنوان مثال در یک بازه زمانی کوتاه ۱۲ میلیارد دلار طلا در کشور تونس استخراج و از آن خارج شد.

در حال حاضر ۳۰ درصد معادن دنیا از جمله ۸۰ تا ۹۰ درصد معادن الماس، ۷۰ درصد معادن طلا و بخش قابل توجهی از معادن اورانیوم و تیتانیوم (در یک جمله جدول مندلیف) در آفریقا واقع شده و بسیاری از شرکت‌های ایرانی می‌توانند نسبت به واردات مواد اولیه از این قاره اقدام کنند. در این حوزه رقبای بسیار قدرتمندی وجود دارد که از سال‌های بسیار دور در کشورهای مختلف قاره آفریقا فعال بوده و هستند.

در بخش دارو هم هند یک رقیب دیرپا و قدرتمند است، کشورهایی مانند ژاپن، ترکیه و چین هم که به تازگی به بسیاری از حوزه‌ها ورود کرده‌اند، به نحوی که چین فقط در نیمه اول امسال ۱۴۷ میلیارد دلار صادرات به قاره آفریقا داشته که ۱۴۰ برابر میزان صادرات ایران است. با این حال باز هم تاکید می‌کنم که آفریقا یک بازار بسیار گسترده است که همه این رقبا علیرغم توانمندی‌ها و ظرفیت‌هایشان نمی‌توانند فرصت‌های ما را از میان ببرند.

از دیدگاه شما شرکت‌های ایرانی برای ورود به بازارهای قاره آفریقا با چه چالش‌هایی مواجه هستند؟

ما برای صادرات به آفریقا با چند چالش جدی مواجه هستیم که مهمترین آن دوری مسافت و حمل و نقل است. نکته اینجاست که ما به دلیل‌عدم دسترسی به مسیرهای زمینی، فقط از مسیرهای دریایی به آفریقا راه داریم، از این رو یکی از الزامات توسعه صادرات به این قاره، تقویت حوزه کشتیرانی در ایران است که در حال مذاکره و تنظیم تفاهم‌نامه فیمابین اتاق ایران و آفریقا با اتاق لبنان و آفریقا هستیم تا بتوانیم مثل امارات و عمان، آنجا را هاب منطقه ایران و لبنان و آفریقا قرار دهیم.

خوشبختانه در طول سال‌های اخیر صنعت کشتیرانی کشور فعال‌تر شده و هزینه‌های آن نیز تا حدی کاهش یافته است. به علاوه شرکت‌های خصوصی قدرتمندی هم به این حوزه ورود کرده و فعال شده‌اند. در خصوص سفرهای هوایی هم محدودیت‌هایی داریم که کار را برای تجار و فعالان اقتصادی ایران دشوار می‌کنند. در بسیاری از موارد پرواز مستقیم به برخی از کشورهای آفریقایی وجود ندارد و تجار ناگزیرند از مسیر کشورهای ثالث از جمله ترکیه، قطر و امارات برای سفر به آفریقا اقدام کنند که علاوه بر اتلاف زمان قابل توجه، هزینه‌های بیشتری را نیز به آن‌ها تحمیل می‌کند. رفع این محدودیت‌ها نیاز به همراهی دولت دارد. در واقع این دولت است که باید با فراهم کردن زیرساخت‌ها، مسیر را برای صادرات کالاها و خدمات ایرانی هموار کند.

مساله دیگری که شرکت‌های ایرانی با آن دست به گریبان هستند، تحریم‌ها و محدودیت‌های جدی در مبادلات مالی است. در حال حاضر پول صادرکنندگان ما به سه طریق امکان بازگشت دارد، اول واردات مواد اولیه یا گاها طلا در ازای صادرات محصول تمام شده است. مسیر دوم صرافی‌ها هستند که البته هزینه‌های صادرات را به نحوی افزایش می‌دهند. سومین مدل هم مربوط به شرکت‌هایی است که حضور قدیمی‌تر و قدرتمندتری در آفریقا دارند و مساله مبادلات مالی خود را با راه‌اندازی یک دفتر در کشور ثالث نظیر ترکیه یا امارات تا اندازه‌ای حل کرده‌اند. با این وجود قطعا رفع تحریم‌ها و حل محدودیت‌های موجود در حوزه مبادلات مالی دست شرکت‌ها را برای توسعه صادرات محصولات و خدمات به کشورهای مختلف قاره آفریقا بازتر خواهد کرد.

با توجه به پیش‌نیازهایی که در حوزه توسعه زیرساخت‌ها برای افزایش ارتباطات گفتید، در دولت سیزدهم چه اقداماتی انجام شده و انتظارتان از دولت چهاردهم در این زمینه چیست؟

دولت سیزدهم به این دلیل که تمرکز ویژه بر ظرفیت‌های قاره آفریقا داشت، به توسعه صادرات ایران در این حوزه کمک شایانی کرد. در آن زمان مقام معظم رهبری بر سه محور برای توسعه صادرات تاکید داشتند که شامل کشورهای همسایه، آفریقا و آمریکای لاتین بود. قابلیت شرکت‌های ایرانی برای صادرات به این سه حوزه بسیار بالاست و قطعا آفریقا یکی از مستعدترین بازارها محسوب می‌شود.

خوشبختانه ما در طول دولت سیزدهم ارتباط بسیار موثری با نهاد ریاست‌جمهوری داشتیم و دولت را مجاب کردیم که وزارتخانه‌های اقتصادی را مکلف به ارائه برنامه‌هایی برای توسعه بازارهای هدف در آفریقا کند. در طول دولت سیزدهم تلاش کردیم با ارائه اطلاعات دقیق‌تر، شرکت‌ها را نسبت به ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بازارهای آفریقا آشنا کرده و آن‌ها را مجاب کنیم که برای حضور در این بازارها هدفگذاری کنند.

در همین راستا ما در اتاق مشترک ایران و آفریقا تفاهم‌نامه‌های مشترکی با اتحادیه‌ها، فعالان اقتصادی استان‌ها، شهرک‌های صنعتی، انجمن‌ها و سندیکاها امضا کردیم و با اتاق‌های بازرگانی استان‌ها هم قراردادهایی تنظیم شده است، تا از این مسیر فقدان اطلاعات دقیق نسبت به بازارهای این منطقه را جبران کنیم، هر چند امروز تا شرایط مطلوب فاصله قابل توجهی داریم اما قطعا گام‌های موثری به سمت ارتقاء جایگاه ایران در بازارهای آفریقا برداشته شده است.

اتاق ایران و آفریقا یکی از بزرگترین و فعال‌ترین اتاق‌هاست و آخرین اخبار و اطلاعات مربوط به آفریقا را به صورت روزآمد در اختیار اعضای خود قرار داده و با رصد قوانین و مقررات، اعضا را از آخرین تغییرات این حوزه آگاه می‌سازد.

در حال حاضر هم در قالب تفاهم نامه‌ای که با سندیکای صنعت برق ایران امضا شده، تلاش می‌کنیم زمینه را برای حضور شرکت‌های فعال صنعت برق در این بازار فراهم کنیم، چرا که قطعا آفریقا با توجه به کمبودهای جدی که در این حوزه دارد، می‌تواند به یک بازار مستعد صادراتی برای صنعت برق ایران تبدیل شود.

شرکت‌های فعال صنعت برق از چه طریق می‌توانند در بازار آفریقا جایگاه تثبیت شده‌ای برای خود ایجاد کنند؟

یکی از مهمترین اقدامات برای افزایش ضریب نفوذ فعالان صنعت برق ایران در بازار آفریقا، حضور میدانی به ویژه در قالب هیات‌های تجاری است. حضور نمایندگان شرکت‌های صادرکننده در کشورهای آفریقایی به منظور معرفی ظرفیت‌های این شرکت‌ها در کنار کاهش جهل اطلاعاتی که در خصوص توانایی‌ها و ظرفیت‌های دو طرف وجود دارد، می‌تواند زمینه‌ساز توسعه صادرات صنعت برق ایران به این کشورها باشد.

به علاوه ضروری است که با همکاری وزارت صمت، سازمان توسعه تجارت و اتاق بازرگانی، ضمن برگزاری جلسات B2B، امکان بازدید از ظرفیت شرکت‌های ایرانی برای تجار و مقامات آفریقایی فراهم شود. حضور در نمایشگاه‌های تخصصی قاره آفریقا، دعوت از هیات‌های تجاری این کشورها برای آشنایی با توانمندی شرکت‌های ایرانی، برگزاری همایش‌هایی با حضور نمایندگان، مقامات و سفرای کشورهای آفریقایی جهت معرفی پتانسیل‌های صنعت برق کشور و هماهنگی با دولت برای اخذ پروژه‌های زیرساختی صنعت برق از مسیر دیپلماسی اقتصادی از جمله اقداماتی است که می‌تواند به توسعه صادرات صنعت برق ایران به کشورهای مختلف قاره آفریقا که اتفاقا با کمبود برق مواجهند، منجر شود.

قاره آفریقا در حوزه انرژی چه فرصت‌های ویژه‌ای دارد؟

کشورهای آفریقایی همواره با تقاضای رو به رشد انرژی مواجهند و ناگزیرند آن را برآورده کنند و خدمات انرژی مدرن را به جوامع بیشتری گسترش دهند و در عین حال سلامت مردم را بهبود بخشند و پایداری طولانی مدت را تضمین کنند. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی‌های تجدیدپذیر، این قاره می‌تواند تا سال ۲۰۳۰ نزدیک به یک چهارم نیاز انرژی خود را از طریق استفاده از انرژی‌های بومی، پاک و تجدیدپذیر تامین کند.

افزایش ظرفیت انرژی‌های تجدیدپذیر می‌تواند سهم فناوری‌های نوین انرژی‌های تجدیدپذیر در بخش برق را تا سال ۲۰۳۰ به ۵۰ درصد افزایش دهد و انتشار دی اکسید کربن را تا بیش از ۳۱۰ مگاتن کاهش دهد. در بحبوحه قیمت‌های بی‌سابقه برق ناشی از انرژی خورشیدی و بادی، توسعه چنین پروژه‌هایی مقرون به صرفه‌تر از همیشه شده است.

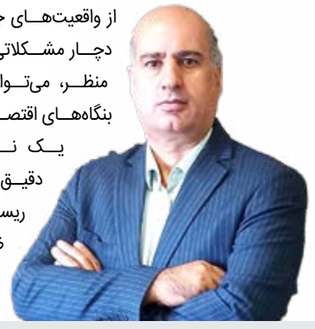
به نظر می‌رسد عمده برنامه‌های توسعه‌ای زیرساخت‌های برق در آفریقا مبتنی بر انرژی‌های تجدیدپذیر است؟

بله؛ کاملا درست است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که آفریقا یک فرصت ۱۹۳ میلیارد دلاری برای توسعه منابع تجدیدپذیر در اختیار دارد. در واقع نتایج مطالعات انجام شده حاکی از آن است که کشورهای جنوب صحرای آفریقا، فرصتی ۱۹۳ میلیارد دلاری برای سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر و گذار انرژی تا سال ۲۰۳۱ فراهم می‌کنند که بازدهی آن نسبت به اروپا و آمریکا، چند برابر است ■

ابعاد مختلف کیفیت میزبانی صنعت برق برای بخش خصوصی

محیط کسب و کار صنعت برق را از زوایای متعددی می‌توان بررسی کرد. در این صنعت، صدها شرکت سازنده، پیمانکار، مهندسی مشاور و بازرگانی فعالیت می‌کنند. از این رو، در مقایسه با ارزیابی و نگاه دولت، شاید بهتر باشد کیفیت محیط کسب و کار این صنعت از نگاه کارآفرینان خصوصی واکاوی شود. بررسی محیط کسب و کار را می‌توان از وضع موجود آغاز کرد. به عبارت دیگر، می‌توان این مفهوم را واکاوی کرد که نسبت ورشکستگی و یا نارضایتی کارآفرینان با محیط کسب و کار چیست؟ با وجود اهمیت تعیین‌کننده کیفیت محیط کسب و کار، آیا وضع موجود صرفا ناشی از محیط کسب و کار است؟ برای پاسخ به سوال فوق، در چارچوب یک روش تحلیلی-تجربی می‌توان محورهای زیر را از هم تفکیک و در مورد نقش هر یک از عوامل مختلف بحث کرد:

یکم، شرکت‌های سازنده تجهیزات که مالکان آن‌ها به صورت عمومی سرمایه‌گذار یا کارآفرین نامیده می‌شوند و با اتکا به دانش، علاقمندی و تجربه خود کسب و کاری را راه‌اندازی کرده‌اند، اهدافی را در کوتاه‌مدت و بلندمدت دنبال می‌کنند که مسیر کلی فعالیتشان را تبیین می‌کند. بخشی از مشکلاتی که این شرکت‌ها در چرخه عمر با آن مواجه می‌شوند، ناشی از این است که تجزیه و تحلیل عمیقی نسبت به فضای کلی کسب وکار و الزامات آن ندارند. به همین دلیل، با گسست فروض اولیه از واقعیت‌های جاری، در میانه راه دچار مشکلاتی می‌شوند. از این منظر، می‌توان گفت برخی از بنگاه‌های اقتصادی قربانی فقدان یک نگاه ساخت‌یافته و دقیق به نحوه مدیریت ریسک و سازماندهی ظرفیت‌های موجود می‌شوند.

کیومرث حیدری
عضو هیات علمی پژوهشگاه نیرو

دوم، بخش دیگری از چالش‌ها زاییده محیط میزبان هستند. در واقع اگر یک بنگاه اقتصادی در محیطی فعالیت کند که همه فرایندهای برون‌زا در آن به درستی تعریف شده و در عین حال، محیط کلان اقتصاد با ثبات نسبی همراه باشد، شرایط مساعدتری برای فعالیت بنگاه‌ها فراهم خواهد بود. با این وجود، اهم مشخصات محیط میزبان موجود، تحریم‌های گسترده، دشواری مبادلات تجاری، فنی و مالی با بازاهای بین‌المللی، فقدان ظرفیت‌های حرفه‌ای در حکمرانی در پهنه سرزمینی کشور و بازارهای مشمول مداخلات گسترده است. این موارد، ریسک‌های متفاوتی را به فعالان اقتصادی تحمیل کرده است. بنابراین برنامه‌ریزی و به دنبال آن عملکرد بنگاه‌های فعال در صنعت برق را به طور جدی متاثر می‌کند. در همین ارتباط، بخش دیگری از چالش‌ها ناشی از مسائل کلانی مانند سطح دسترسی به مواد اولیه، سهولت واردات و میزان دسترسی به فناوری‌های روز دنیا از مسیر دیپلماسی اقتصادی است که البته چالش‌های این حوزه بیش از هر چیز از تحریم‌ها متاثر هستند. در بحث سیاست‌های کلان، شرکت‌ها با مشکلاتی در زمینه بیمه و مالیات، سیستم بانکی و ساختارهای سیاستگذاری هم مواجهند که به شکل عمومی هزینه‌های خسارت باری را به آن‌ها تحمیل می‌کند.

سوم، اگرچه بنگاه‌های اقتصادی در همه حوزه‌ها به منظور تامین اهداف جاه‌طلبانه سهامداران و موسسین آنان ایجاد می‌شوند، اما در نهایت تنها آن گروه از فعالان در محیط کسب و کار دوام می‌آورند که از قدرت رقابت‌پذیری بالاتری برخوردار باشند. این قدرت رقابت البته فقط منوط به قیمت تمام شده پایین‌تر نیست. بلکه موضوعات دیگری مانند حرفه‌ای بودن مجموعه، دسترسی به ماشین‌آلات و تکنولوژی روز دنیا و توسعه مستمر بازار را نیز شامل می‌شود.

چهارم، به طور قطع هر کسب و کاری در ابتدای کار بر پوشش دادن تقاضاهای سهل‌الوصول متمرکز می‌شود و پس از مدتی برای حضور در بازارهای بزرگ با رقبای بیشتر برنامه‌ریزی می‌کند. در نهایت اما ممکن است در برخی از صنایع حتی شرکت‌های قدیمی هم به

این نتیجه برسند که با یک بازار اشباع شده مواجهند که امکان توسعه بازار را از آن‌ها سلب کرده است. در واقع ورود هر رقیب قدرتمند جدیدی ممکن است با بروز تخریب خلاق که به معنای ورود کالای مشابه با تکنولوژی بالاتر است، به حذف شرکت‌های دیگر با فناوری‌های قدیمی‌تر منجر شود.

پنجم، صنعت برق مشخصات منحصر به فردی دارد که بیش از هر چیز متاثر از ساختار مالکیت دولتی آن است. مدیران فعال در ساختار مالکیت دولتی، به سهولت مرز منفعت خصوصی و منفعت عمومی را تشخیص داده و ریسک‌پذیری یا ریسک‌گریزی خود را بر این اساس تنظیم می‌کنند. به عبارت دیگر، الزاما هر انتخابی که به خیر عمومی و منفعت کارآفرینان خصوصی منجر می‌شود، الزاما گزینه منتخب مدیران دولتی نخواهد بود. در همین محیط، موضوع دیگری که در فضای کسب و کار صنعت برق مطرح می‌شود، جریان مالی این صنعت است که به واسطه مداخله نهادهای مختلف حاکمیتی و به ویژه شیوه‌های قیمت‌گذاری برق، فاقد پایداری مالی لازم است. این امر در نهایت به ناتوانی وزارت نیرو در انجام تعهدات مالی‌اش منجر شده است.

ششم، واقعیت این است که صنعت برق گرفتار نوعی جریان مالی موهوم است که منجر به تعریف پروژه‌های زیرساختی بدون پشتوانه مالی تحقق‌پذیر شده است. یعنی پروژه تعریف و منابع مورد نیازش از محل فروش دارایی‌ها، اوراق، تسهیلات و سایر منابع در نظر گرفته می‌شود، اما در نهایت این آگاهی وجود دارد که تامین بخش قابل توجهی از این منابع امکان‌پذیر نیست. این روند به ایجاد منابع موهومی در صنعت برق منجر شده که ریشه توقف پروژه‌ها و حتی ورشکستگی شرکت‌های سازنده و پیمانکار هم هست، چرا که گروه وسیعی از پروژه‌ها بر اساس منابعی تعریف می‌شوند که باید تامین می‌شد و نشد. در همین ارتباط، یک شرکت (مثلا پیمانکار، سرمایه‌گذار دارای قرارداد تضمین خرید با نماینده دولت و...) در زمان عقد قرارداد، یک تصویر و پیش‌بینی از آینده دارد. به طور مثال، در مناقصه برنده می‌شود، کار را با دریافت پیش پرداخت شروع خواهد کرد، بقیه حق‌العمل یا بهای کالای فروخته شده به دولت در دوره‌های زمانی مشخص پرداخت خواهد شد و به این ترتیب وی نیز تعهدات مالی خود به اشخاص دیگری را که در زنجیره این فعالیت نقشی ایفا کرده‌اند، پرداخت خواهد کرد. با این وجود، اتکا به منابع موهوم منجر به گسست در این زنجیره می‌شود. این گسست، می‌تواند موجب فشار شدید مالی و در مواردی فروپاشی کارآفرین، سرمایه‌گذار یا پیمانکار شود. مضاف بر این، به دلیل تاخیرهای طولانی مدت در پرداخت مطالبات شرکت‌های طرف قرارداد، مساله تامین مالی از طریق تسهیلات بانکی هم به این بحران مالی دامن می‌زند، چرا که شرکت‌ها در نهایت به دلیل‌عدم دریافت مطالبات و بر هم خوردن انضباط مالی، در بازپرداخت همین تسهیلات هم با مشکل مواجه می‌شوند.

در مجموع، فضای میزبانی صنعت برق با مشخصاتی که به آن‌ها اشاره شد، چندان مطلوب نیست. با این حال، پایین بودن کیفیت محیط کسب و کار صرفا به ضعف در شاخص‌های متعارف محیط کسب و کار برنمی‌گردد. درجه حرفه‌ای بودن کارآفرینان برای برخورد مستحکم با چرخه عمر یک کسب و کار، محیط اقتصاد سیاسی، سهولت مبادلات بین‌المللی و دسترسی به بازارها، سیطره ساختار مالکیت دولتی و تاثیر گسترده آن و سایر عوامل مشابه دیگر، در شکل‌دهی وضع موجود نقش مهمی دارد. در چنین شرایطی، تلاش سازمان یافته بخش خصوصی برای اصلاح ساختار مالکیت بخش برق، در واقع تلاش برای بقای سالم در محیط کسب و کار صنعت برق هم قلمداد می‌شود. باید از یک نقطه مشخص، این تفکر را که حیات شرکت‌ها و کسب و کارها وابسته به پروژه‌ها و بودجه‌های دولتی است، تغییر کند. این تصور که اگر پروژه‌های دولتی نباشد، محصول تولیدی کارآفرینان خصوصی بدون مشتری می‌ماند، باید تغییر کند. این امر مستلزم پیاده‌سازی سیاست‌های تحول‌خواه و یا تغییرطلب مقاومی است که کار را به شکلی حرفه‌ای و با کیفیت قابل قبول و بدون نگرانی از عوارض کوتاه مدت دنبال کند.

فراموش نکنیم که صنعت به سرعت در مسیر فرسودگی قرار گرفته و این امر در شرایطی که روند افزایش تقاضا به شکلی مستمر ادامه دارد و در عرضه همچنان گرفتار ناترازی‌های جدی هستیم، می‌تواند صنعت برق را به مخاطرات غیرقابل جبران با پیامدهای جدی اجتماعی و اقتصادی دچار کند.

تصویر مطلوب برای همه ما این است که فعالان صنعت برق با بهره‌گیری از ظرفیت‌ها، فضای کسب و کار را متحول کرده و از وابستگی مطلق به پروژه‌های دولتی دست بردارند. به این ترتیب علاوه بر ایجاد بازارهای جدید داخلی و خارجی، روند توسعه آن‌ها استمرار می‌یابد. همچنین امیدوارم که بخش خصوصی با ایجاد تیم‌های مدیریتی، یک جریان موثر هم‌اندیشی برای بهبود کیفیت تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی صنعت برق شکل دهد. از سوی دیگر اصلاح ساختار مالکیت و جریان مالی صنعت برق با اتخاذ تصمیمات شجاعانه و هوشمندانه در دولت هم بخش دیگری از اقداماتی است که برای رسیدن به وضعیت مطلوب ضروری و حیاتی است ■

دردسرهای مالیاتی

مالیات و مالیات بر ارزش افزوده به دلیل نبود ثبات اقتصادی و غالب بودن فضای تورمی بر اقتصاد، همواره عاملی چالش‌برانگیز برای فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان محسوب می‌شود. در واقع اگرچه دولت و فعالان اقتصادی به خوبی واقفند که سود نشان داده شده در صورت‌های مالی، سود واقعی نیست و بخش عمده‌ای از آن ناشی از تورم و تغییر نرخ مواد اولیه است، اما باز هم بنا به الزام استانداردهای حسابداری، تفاوت مبلغ ردیف درآمد و قیمت تمام شده سود تلقی شده و برای آن مالیات مطالبه می‌کنند. در حالی که اگر با مبلغ درآمد حاصل از فروش سالانه با لحاظ هزینه تولید، کالای فروش رفته را خریداری و دوباره به انبار برگردانند یا مبلغ سود بسیار کمتر خواهد بود و یا بعضاً به زیان خواهد انجامید.

در چنین حالتی، مبلغ مالیات در واقع از اصل سرمایه یا سرمایه در گردش پرداخت می‌شود که موجب تضعیف منابع مالی شرکت شده و قدرت فعالیت تولیدی را کاهش می‌دهد. در شرکت‌های بورسی، نبود یک رویه مشخص در استانداردهای حسابداری که بتواند سود واقعی و سود موهومی را تفکیک کند، مصیبت دیگری را به مشکلات شرکت اضافه می‌کند. زیرا سهامداران با رویت مبلغ سود که بعضا موهومی است، انتظار تسهیم آن را دارند که این امر خود منشأ تضعیف بنیه مالی شرکت خواهد بود.

بنابراین این مهم بر عهده جامعه حسابداران یا حسابرسان است که با واقع‌بینی و تجربه چندین ساله مشاهده تورم و تاثیر آن در تامین مالی شرکت‌های تولیدی، رویه‌ای را تدوین کنند تا با پذیرش آن توسط وزارت اقتصاد و سایر سازمان‌های اقتصادی کشورمان، سود واقعی از سود موهومی تفکیک شود و به سود واقعی مالیات تعلق گرفته و سهامداران نیز تقسیم سود واقعی را انتظار داشته باشند.

در چنین شرایطی، نکته مهم دیگری نیز خودنمایی می‌کند که می‌توان آن را به «تشخیص توان واقعی مدیران شرکت‌ها» تعبیر کرد. زیرا یکی از معیارهای تشخیص توانمندی مدیران میزان سودآوری شرکت‌های تحت مدیریت است که این موضوع گاها به دلیل اعلام سود موهومی ناشی از تورم و سایر شاخص‌های اقتصادی، به ایجاد یک فضای نادرست در ارزیابی عملکرد مدیریت منجر می‌شود.

اگر این شرایط اصلاح شود، قطعا گامی بلند به سوی واقع‌بینانه‌شدن سیاستگذاری‌های اقتصادی برداشته و درآمد واقعی کشور، مردم و دولت مشخص خواهد شد. به این ترتیب یک تصویر روشن از ضعف‌های واقعی اقتصاد ایجاد می‌شود که قاعدتا کنترل هزینه‌ها را امکانپذیر می‌کند. در چنین وضعیتی قاعدتا حجم و اندازه شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی می‌بایست متناسب با سطح درآمد واقعی‌شان تعدیل شود، چرا که‌عدم تناسب بین هزینه و درآمد این دست از شرکت‌ها، یکی از عوامل مهم در بروز و افزایش تورم است.

البته مشابه این مشکلات در زمینه مالیات بر ارزش افزوده هم وجود دارد. در این حوزه بیش از آنکه خود مالیات، درصد و مبلغ آن مساله‌ساز باشد، چگونگی اجرای قانون موجب نارضایتی فعالان اقتصادی می‌شود که در ادامه به بخشی از این عوامل اشاره می‌شود.

شیوه‌های محاسبه مالیات بر ارزش افزوده کالاهای صادراتی

براساس قانون، کالاهای صادراتی و به تبع آن مواد اولیه به کار رفته در این نوع کالاها معاف از مالیات بر ارزش افزوده هستند. در کشورمان نیز مالیات بر ارزش افزوده مواد اولیه مورد نیاز برای تولید کالاهای صادراتی پرداخت می‌شود و فرض بر این است که این مبالغ پس از صدور کالا به تولیدکننده مسترد شود.

فعل صادرات با خروج کالا از گمرک و ارائه اسناد آن (برگ سبز گمرکی) محقق و محرز می‌شود. ولی سازمان امور مالیاتی، مبلغ

ولی‌اله بیات
پیشکسوت صنعت برق

قابل استرداد را به صورت گروکشی حفظ و استرداد آن را به بهانه سیستمی شدن منوط به حل و فصل مسائل مالیاتی می‌کند. در مواردی که اختلاف مبلغ مالیات تشخیصی و ابرازی وجود داشته باشد، سازمان امور مالیاتی به جای حفظ مبلغ مورد اختلاف و استرداد مابقی آن، کل مبلغ مالیات بر ارزش افزوده را به بهانه حل و فصل موارد اختلاف به گروگان می‌گیرد.

این در حالیست که قانون، همواره بر حمایت از صادرکنندگان تاکید دارد اما باز هم با این حال سازمان امور مالیاتی به نص صریح قانون قانع نیست و ترجیح می‌دهد در حل و فصل مطالبات و اختلافات مالیاتی با صادرکنندگان هم مانند سایر مودیان مالیاتی برخورد کند.

اعتبار مالیاتی فروشندگان مواد اولیه

تامین‌کنندگان مواد اولیه براساس قانون موظفند خرید خود را از شرکت‌ها یا فروشندگانی انجام دهند که در سازمان امور مالیاتی ثبت‌نام کرده و اعتبار مالیاتی دارند. واضح است که زمان خرید و تامین مواد اولیه، مقدم بر زمان تولید محصول نهایی و رسیدگی مالیاتی آن است.

در چند سال گذشته، حسابرسان سازمان، اعتبار مالیاتی فروشندگان را در تاریخ رسیدگی به پرونده ملاک پذیرش فاکتور خرید می‌کنند. هرچند این مساله با مکاتبات و پیگیری‌های متعدد از طریق اشخاص و تشکل‌های مختلف از جمله سندیکای صنعت برق، برطرف و مقرر شده که اعتبار مالیاتی در تاریخ خرید ملاک پذیرش باشد ولی هنوز بعضی از ممیزین سازمان چنین فاکتورهایی را رد می‌کنند و در نهایت موضوع به ناگزیر در هیات‌های حل اختلاف بررسی و گاها اصلاح می‌شود.

ضرورت اخذ مالیات بر ارزش افزوده بر اساس واقعیات اقتصاد کشور

در شرایط کنونی به طور قطع همه از میزان بدهی سازمان‌های دولتی به پیمانکاران و تولیدکنندگان با خبر هستند. این بدهی‌ها بابت تحویل کالا یا خدمات انجام شده به وجود آمده است. مالیات بر ارزش افزوده بابت کالاهای تولید شده و مواد اولیه آن‌ها پرداخت شده، بنابراین تولیدکننده، مبلغ مواد اولیه را به همراه مالیات برارزش افزوده و هزینه تولید می‌پردازد، اما به دلیل بدعهدی مشتریان و کارفرمایان دولتی، پول آن را مدت‌ها بعد و بعضا در قالب اوراق قرضه یا... دریافت می‌کند.

با این وجود می‌بینیم که سازمان امور مالیاتی، نه تنها مبالغ مالیات را در زمان مقرر از شرکت‌ها دریافت می‌کند، بلکه در صورت بروز هر گونه دیرکرد، خسارت قابل توجهی نیز به آن‌ها تحمیل می‌کند. این در حالیست که مالیات بر ارزش افزوده باید توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت شود و در صنعت برق این مصرف‌کننده نهایی، سازمان دولتی است که به دلیل کسری بودجه یا هر علت دیگری، در پرداخت آن تاخیر دارد و همین امر فشار مالی مضاعفی به تولیدکننده یا پیمانکار وارد می‌کند.

اگر دولت، به حق قانونی و درآمد واقعی خود قانع باشد و مفاهیم واقعی و اهداف قانونگذار را صرف‌نظر از استنباط‌های کارشناسی دنبال کند و حتی ضعف در نوشتار بخشنامه‌ها یا دستورالعمل‌ها را برطرف کند، آنگاه فشار وارده به مودیان و تولیدکنندگان تعدیل خواهد شد.

در همین راستا برای رسیدگی به این وضعیت پیشنهادهای زیر تقدیم می‌شود:

۱. واقعیت سود موهومی (به دلیل تورم) در صورت‌های مالی پذیرفته شده و مالیات برای سود واقعی مطالبه شود.

۲. بخشنامه‌های سازمان امور مالیاتی به نحوی اصلاح شوند که به محض ارائه اسناد صادرات (برگ سبز گمرکی)، صادرکننده بتواند نسبت به استرداد مبلغ مالیات بر ارزش افزوده متعلقه اقدام کند.

۳. سازمان امور مالیاتی حداکثر تا ۱۰ روز کاری و بدون توجه به سوابق پرونده مالیاتی و بدهکاری احتمالی، نسبت به استرداد مبلغ مالیات ارزش افزوده اقدام کند.

تبصره: سازمان امور مالیاتی می‌تواند معادل اختلاف مالیات تشخیصی و ابرازی را از مبلغ قابل استرداد کسر کرده و باقیمانده را بدون هیچ وقفه یا عذر و بهانه‌ای پرداخت کند.

۴. در صورتی که کارفرمای دولتی در قراردادهایش با تولیدکنندگان یا پیمانکاران، مبلغ قرارداد را طبق تعهداتش پرداخت نکند، موضوع همانند، مقررات قانون مالیات بر ارزش افزوده کالای صادراتی تلقی شود، به طوری که تولیدکننده یا پیمانکار با ارائه اسناد تحویل کالا یا ارائه خدمات، مالیات بر ارزش افزوده خود را از سازمان امور مالیاتی مطالبه و تقاضای استرداد کند. به این ترتیب سازمان دولتی بدهکار، در زمان پرداخت بدهی مالیات بر ارزش افزوده را از مبلغ فاکتور کسر و به سازمان مالیاتی پرداخت کند.

تاکید می‌شود که در هیچ یک از پیشنهادهای تقدیمی، هیچ حقی از دولت سلب نمی‌شود و صرفا هزینه‌های تحمیلی از دوش مودی برداشته می‌شود ■

AZAR KELID

DESIGN & MANUFACTURING OF ELECTRICAL EQUIPMENT

Azar Kelid
Engineering of
Electrical Inds.

IED

- 8 Digital Inputs / 4 Digital Outputs
  4 Current Analog Inputs / 3 Voltage Analog Inputs
- MODBUS, DNP3
- Wide Range of Energy Metering

mini RTU

- 8 Digital I/O
  3 Voltage Analog Inputs
- MODBUS, DNP3
- Security: HMAC-SHA-256 / AES-128

RTU Rack-Mount

- Up to 90 Digital & Analog I/O per Rack
- MODBUS, DNP3, IEC60870-5-101, 103, 104
- Security: HMAC-SHA-256 / AES-128
- 1 ms Time-stamp

www.azarkelid.com | contact@azarkelid.com

www.azarkelid.com | contact@azarkelid.com

WL-r

- 12 – 17,5 – 24 kV
- 25 – 31,5 – 40 kA

Cradle

SYSclad

- 12 – 17,5 – 24 kV
- 25 – 31,5 – 40 kA

SYStem6
12÷36 kV

Azar Kelid
Engineering of
Electrical Inds.

تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان میرعماد، کوچه یازدهم (پیمانی)، پلاک ۱۱، واحد ۱۰۷
۰۲۱ ۸۸۱۷۵۵۰۳ - ۰۲۱ ۸۸۱۷۵۴۹۳ | فکـــــس: ۰۲۱ ۸۸۵۴۰۲۰۸

Unit 107 & 108, No.11, 11th (Peimani) St, Miremad Ave., Motahari Ave., 1587747818 - Tehran-Iran
+98 21 88175493 | +98 21 88175503 | Fax: +98 21 88540208

شرکت آریا ماشین سنگین شیراز
(مسئولیت محدود)

ARYA SHIRAZ MACHINERY

VOLVO PENTA · Cummins · MWM · CAT · Perkins · WÄRTSILÄ

- تامین دیزل ژنراتورهای Caterpillar و Cummins
- تامین موتورهای گازسوز Caterpillar و MWM
- نصب و راه‌اندازی بیش از ۵۰۰ مگاوات معادل ۶۰۰ دستگاه
- اجرای پروژه ها به صورت Turnkey
- ارائه خدمات فنی، مهندسی، تدارکات و ساخت EPC
- اجرای پروژه های نفت و گاز و نیروگاه های برق پراکنده
- ساخت کانوپی، تابلو، اتاق کنترل و سایر تجهیزات وابسته
- طراحی، جانمایی، نصب و راه‌اندازی پروژه بر اساس شرایط کاری
- امکانسنجی، تهیه طرح توجیهی و ارائه پیشنهادات مالی و فنی پروژه ها
- ارائه و تامین قطعات اصلی با ضمانت کارکرد، قیمت رقابتی و تحویل سریع
- تامین کیت‌های تعمیراتی و قطعات پرمصرف در بازه زمانی کوتاه
- مراکز سرویس مجهز به پیشرفته ترین و به روزترین ابزارهای تعمیرگاهی
- ارائه خدمات تعمیرگاهی در مراکز سرویس تهران و اهواز
- ارائه خدمات سرویس و نگهداری، راهبری و تعمیرات اوورهال
- خدمات رسانی به صنایع نفت و گاز، دریایی، معدنی، راهسازی و عمرانی

دفتر مرکزی
تهران، بلوار میرداماد، خیابان البرز، خیابان آناهیتا، بلوار مینا، پلاک ۳۸، طبقه اول
تلفکس: ۰۲۱۲۸۱۱۱۰۲۶

www.shirazmachinery.com

ARYA SHIRAZ MACHINERY

مبنا نیرو (سهامی خاص)
MABNA NIROO CO.®

- دارای گواهی طرح و ساخت EPC
- رتبه یک نیرو
- رتبه دو مشاور
- رتبه چهار ابنیه

- بیش از ۳۰ سال تجربه در زمینه طرح و ساخت پروژه های برق
- طراحی، تامین تجهیزات و ساخت پست های فشار قوی
- خطوط انتقال در کلیه سطوح ولتاژی بصورت کلید در دست
- ساخت تجهیزات کنترلی پست های فشار قوی با بیش از ۲۰ سال سابقه
- عضو سندیکای صنعت برق ایران
- گواهینامه بین المللی و ایرانی HSE
- گواهینامه ISO۹۰۰۱ شرکت ZHIK CERT

اجرای با کیفیت پروژه، تعهد ماست

خیابان سردار جنگل جنوبی، بلوار شهید مخبری غربی، پلاک ۱۱۱ صندوق پستی : ۴۵۵۶۱ - ۱۴۷۶۷

۴۴ ۴۴ ۴۴ ۳۸ ۴۴ ۴۱ ۹۴ ۴۸

www.mabnaniroo.com @ info@mabnaniroo.com

WWW.TAKINCO.IR
EMAIL:TAKIN@YAHOO.COM
TEL:021-22685624-6

TAKIN
ENGINEERING COMPANY
Manufacturing, Contracting, and Engineering

Ltd.
Takin Engineering Company

ISO 10004 EQS
ISO 14001 EQS
HSE-MS EQS
ISO 45001 EQS
ISO 9001 EQS

۱ در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲ موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳ عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

تحریم‌ها در طول بیش از یک دهه گذشته بیشترین آسیب و خسارت را به صنعت برق کشور وارد کرده‌اند، هر چند بسیاری از فعالان این صنعت بر این باورند که در کنار محدودیت‌های مخرب و هزینه‌ساز بین‌المللی، بوروکراسی‌ها، سیاستگذاری‌های نادرست، اقتصاد بی‌ثبات و فضای نامناسب کسب و کار هم به مشکلات ناشی از تحریم‌ها دامن زده است. گروهی حتی این شرایط را نوعی «تحریم داخلی» تعبیر کرده و بر این باورند که اگر این نوع سیاست‌ها در فضای داخلی اقتصاد به شرکت‌ها آسیب نمی‌زند، آن‌ها تاب آوری به مراتب بالاتری در مقابل تحریم‌های بین‌المللی داشتند. «حامد مرسلی» مدیرعامل شرکت الکترونیک‌سازان فن‌آریا از شرکت‌های زیرمجموعه گروه اسفا که مجموعه‌ای دانش‌بنیان بوده و به صورت تخصصی در حوزه ساخت تجهیزات تست و انواع رله‌های حفاظت فعالیت می‌کنند، هم تحریم‌ها را در کنار بوروکراسی حاکم بر فضای اقتصاد کشور به ویژه در حوزه تامین و تخصیص ارز از جمله مهمترین مشکلات تولیدکنندگان محصولات فناورانه می‌داند و بر این باور است که یکی از مسیرهای اصلی بازگشت سرمایه به صنعت برق، توجه به شرکت‌های دانش‌بنیان کوچک و متوسطی است که با اتکا به توان و دانش مهندسان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های کشور تاسیس شده و توانایی بالایی در طراحی و ساخت محصولات دارند و می‌توانند نیازهای فناورانه صنعت برق را برطرف کنند. اما متاسفانه به دلیل عدم تامین مالی و پرداخت به موقع مطالبات، یا زمینه کاری خود را تغییر می‌دهند و یا منحل می‌شوند و این امر به معنای از دست رفتن اعتماد و امید نسل جوان است. حاصل این گفتگو را در ادامه می‌خوانید:

حامد مرسلی

مدیرعامل شرکت الکترونیک‌سازان فن‌آریا

زمین‌گیری تولید زیر فشار تحریم‌های داخلی و بین‌المللی

۱ برای ساخت و تولید تجهیزات با سطح فناوری بالا نیاز به دسترسی مستقیم به تامین‌کنندگان دست اول است. بسیاری از مواد اولیه و قطعات اورجینال در داخل کشور موجود نیست و تهیه این مواد و قطعات از خارج از کشور برای سازندگان از اهمیت بسزایی برخوردار است. اما متاسفانه به دلیل‌عدم مراوده مالی و اقتصادی، در بسیاری از موارد امکان برقراری ارتباط با سازندگان و تامین کنندگان خارجی میسر نیست.

این امر بیش از هر چیز سبب شده در بسیاری مواقع امکان بحث فنی و انتخاب صحیح مواد اولیه و قطعات میسر نباشد. به طوری که در بسیاری مواقع بعد از دریافت قطعات، با عدم تطابق با برگه سفارش مواجه می‌شویم اما به دلیل نبود ارتباط با سازنده امکان مرجوعی و اصلاح این قطعات هم وجود ندارد.

به علاوه بسیاری از سازندگان با آگاهی از شرایط ایران یا حاضر به همکاری نیستند یا اجناس را بصورت ناقص یا با سطح کیفی پایین یا بصورت اشتباه تحویل می‌دهند. در نتیجه محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها و عدم امکان خرید اعتباری، شرکت‌ها ناگزیر می‌شوند تمام پول را در ابتدا پرداخت کنند، بدون آنکه اطمینانی از دریافت کالای خود داشته باشند، ضمن اینکه هزینه‌های سربار ناشی از انتقال پول هم به این هزینه‌ها اضافه می‌شود.

تولید تجهیزات الکترومکانیکی تابلوهای فشار متوسط

۰۲۴-۳۲۲۲۱۷۲۸

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

این محدودیت‌ها همچنین سبب شده در بسیاری مواقع پول واریز شده، بلوکه می‌شود و پیگیری آن یا میسر نیست و یا بسیار زمانبر است. گارانتی نبودن قطعات و اجناس خریداری شده، محدودیت دایره محصولات و قطعات قابل خریداری و عدم امکان استفاده از بسیاری از قطعات موجود در دنیا به دلیل دسترسی نداشتن به آن‌ها هم از دیگر مشکلات ناشی از شرایط فعلی است. ضمن اینکه در بسیاری از مواقع بعد از طی تمام این مسیر و ورود کالا به کشور، مشکل ترخیص از گمرکات داخلی به اندازه تمام پروسه خرید خارج زمان و هزینه بر می‌شود.

۴. متاسفانه در سال‌های اخیر، بروکراسی‌های داخلی و مشکلات موجود در امر دریافت ارز و ترخیص در گمرکات داخلی سهمی برابر و یا بیشتر از تمام تحریم‌های خارجی داشته است. به عنوان مثال حوزه‌ای که ما در آن فعالیت داریم طراحی و ساخت تجهیزات الکترونیکی مورد استفاده در شبکه‌های الکتریکی است. مشخصا ICها و قطعات الکترونیکی مورد نیاز ما در داخل کشور تولید نمی‌شود و نیاز به واردات آن است. ولی این قطعات در اولویت‌های پایین تخصیص ارزی هستند و دریافت ارز مستلزم صرف زمان و هزینه بسیار زیادی است. بنابراین شرکت‌های متوسط ترجیح می‌دهند به جای اقدام برای دریافت ارز دولتی، به صورت غیررسمی و با ارز تهیه شده از بازار آزاد فرایند واردات خود را انجام دهند.

متاسفانه در سال‌های اخیر، بروکراسی‌های داخلی و مشکلات موجود در امر دریافت ارز و ترخیص در گمرکات داخلی سهمی برابر و یا بیشتر از تمام تحریم‌های خارجی داشته است

وضعیت فعلی صنعت برق بر هیچکسی پوشیده نیست، چرا که در سال‌های اخیر ناترازی در تولید و مصرف به مقدار بسیار بالایی رسیده و تقریبا تمامی مشترکین برق در تابستان گذشته خاموشی را تجربه کرده‌اند. در حال حاضر حدود ۱۵ هزار مگاوات کمبود تولید داریم

۵. ما در این حوزه با مشکلات متعددی مواجهیم که پایین بودن اولویت قطعات الکترونیکی و زمان بر شدن تخصیص ارز به این نوع تجهیزات، محدودیت قیمت بردهای الکترونیکی به دلیل اختلاف قیمت بین ارز دولتی و بازار آزاد و طولانی بودن پروسه اداری و کاغذبازی حتی نسبت به ز زمان سفارش و تولید محصول جزو مهمترین چالش‌های ما در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و قطعات اصلی بخش ساخت است.

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

۴. وضعیت فعلی صنعت برق بر هیچکسی پوشیده نیست، چرا که در سال‌های اخیر ناترازی در تولید و مصرف به مقدار بسیار بالایی رسیده و تقریبا تمامی مشترکین برق در تابستان گذشته خاموشی را تجربه کرده‌اند. در حال حاضر حدود ۱۵ هزار مگاوات کمبود تولید داریم. برای اینکه این عدد را بهتر درک کنید، در نظر بگیرید نیروگاه اتمی بوشهر، در حالت ایده‌آل ۱۰۰۰ مگاوات تولید برق دارد (این مورد را در نظر بگیرید که مثلا نیروگاه‌های بخار و سیکل ترکیبی تا حدود ۳۵۰۰ مگاوات هم می‌رسد و نیروگاه بوشهر یک نمونه است). یعنی امسال برای سر به سر شدن تولید و مصرف، ۱۵ نیروگاه بوشهر کم داریم. ضمن اینکه سالانه تقریبا ۵ هزار مگاوات به این مصرف اضافه می‌شود. یعنی معادل ۵ نیروگاه بوشهر در سال!

ساخت یک نیروگاه حدود ۶ سال زمان می‌برد و هر وات تقریبا ۱ دلار هزینه دارد (یک نیروگاه ۱۰۰۰ مگاواتی حدود ۱ میلیارد دلار هزینه دارد). یعنی اگر همین الان اقدام کنیم چقدر زمان و هزینه لازم داریم تا به نقطه سر به سر برسیم؟ فکر می‌کنم همین مثال به خوبه اثرات رکود تورمی وعدم توجه به سرمایه‌گذاری در این حوزه را نمایان کرده باشد.

۵. شرکت ما یک شرکت کوچک یا متوسط به حساب می‌آید. یکی از ویژگی‌های این شرکت‌ها تاب‌آوری پایین و نیاز به نقدینگی است. یعنی این شرکت‌ها برای ادامه فعالیت خود نمی‌توانند برای دوره‌های طولانی بدون ورودی مالی و نقدینگی دوام بیاورند. متاسفانه وزارت نیرو یکی از بزرگترین بدهکاران دولتی است و تقریبا تمامی شرکت‌هایی که با این وزارتخانه یا شرکت‌های وابسته به آن کار می‌کنند، معوقات سنگینی دارند.

اوراق خزانه قابلیت نقد شوندگی پایینی دارد. یعنی تخصیص اوراق خزانه به شرکت‌های کوچک و متوسط کمکی نمی‌کند زیرا نیاز به نقدینگی دارند و برای نقد کردن این اوراق به دلیل اینکه حجم بالایی ندارد، با زیان مضاعف روبرو می‌شوند. در واقع در شرایطی که ممکن است میزان طلب یک شرکت کوچک یا متوسط به ده میلیارد تومان برسد، عملا تخصیص اوراق خزانه کارایی زیادی ندارد. چرا که این مبالغ در اوراق خزانه برای نقد شدن قبل سررسید باید توسط خریداران خرد نقد شود و به همین دلیل مقدار زیادی از آن کسر می‌شود. لذا به شخصه در چند نوبت پیشنهاد دریافت اوراق یا مواردی مشابه (نظیر شمش و...) در ازای مطالبات شرکت را رد کردم چرا که مجموعه ما قادر به نقد کردن آن نیست.

۶. نمی‌دانم این موضوع در قدرت ایشان هست یا خیر، اگر قدرت پرداخت وزارت نیرو و شرکت‌های زیرمجموعه آن افزایش یابد، معوقات پرداخت شود و مجدد اعتمادسازی شود و شرکت‌ها این اطمینان را پیدا کنند که درصورت فعالیت با وزارت نیرو، می‌توانند در زمان مناسب دریافت مالی داشته باشند، خود به خود همه مشکلات مرتفع می‌شود.

به علاوه توسعه سرمایه‌گذاری در صنعت برق هم بدون شک از مسیر بها دادن به شرکت‌های کوچک و متوسط دانش‌بنیان تسهیل خواهد شد. در حال حاضر بسیاری از شرکت‌های کوچک هستند که توسط مهندسان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های کشور تاسیس شده‌اند و توانایی بالایی در طراحی و ساخت محصولات دارند. این شرکت‌ها بعضا پیرامون یک پروژه تحقیقاتی که با وزارت نیرو تشکیل می‌شوند با این هدف که یک محصول مورد نیاز کشور در قالب پروژه تحقیقاتی، طراحی و ساخته شود و بعد از آن به تولید و فروش برسد. ولی به دلیل عدم پرداخت و تامین مالی، عملا ساخت محصول متوقف می‌شود و معمولا شرکت زمینه کاری خود را عوض کرده و یا منحل می‌شود. انحلال این تیم‌ها و از دست رفتن اعتماد و امید نسل جوان ضرر بزرگی است ■

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

غلامرضا فرساد

مدیرعامل شرکت پارس سوییچ

فرصت‌های تولید داخل برای مواجهه با تهدید رکود

تولید و ساخت در صنعت برق اگرچه در سال‌های گذشته ظرفیتی گسترده برای خودکفایی ایجاد کرده اما متاسفانه به واسطه چالش‌های پرتعدادی که طی بیش از یک دهه اخیر صنعت را درگیر کرده، به تدریج به یک فرآیند پردردسر در صنعت برق کشور تبدیل شده است. از تخصیص ارز و تامین مواد اولیه تا گرفتاری‌های ترخیص کالا از گمرک و مواجهه با نابسامانی‌های اقتصاد داخلی و انباشت مطالبات، همگی مشکلاتی هستند که یک تولیدکننده باید مهیای مواجهه با آن‌ها باشد. «غلامرضا فرساد» مدیرعامل شرکت پارس سوییچ به مشکلات پرتعداد شرکت‌های سازنده برای ثبت سفارش و تخصیص ارز اشاره می‌کند و می‌گوید که همه آنچه که در این مسیر پشت سر می‌گذاریم در نهایت به اختلال در خطوط تولید و زمان تحویل کالا منجر می‌شود.
او معتقد است اهتمام وزیر نیروی دولت چهاردهم برای حمایت از تولیدکنندگان و سازندگان داخلی و شرکت‌های دانش بنیان و تشویق آن‌ها به استفاده از فناوری‌های نوین و همکاری با شرکت‌های معتبر خارجی جهت انتقال و بومی‌سازی دانش فنی از جمله اقداماتی است که می‌تواند به بهبود فضای کسب و کار صنعت برق منجر شود. مشروح این گفتگو را در ادامه می‌خوانید:

۱. مطابق آخرین دستورالعمل وزارت صنعت، معدن و تجارت، شرکت‌ها در صورت افزایش تولید بیشتر از ۲۰ درصد نسبت به سال گذشته برای ثبت سفارش نیازمند اخذ تاییدیه توسط کارشناس مربوطه هستند، با این حال این امر تحقق نیافته و عملا امکان دریافت مجوز ثبت سفارش وجود ندارد.
یکی دیگر از مشکلات این حوزه، عدم تخصیص سهمیه ارزی ماشین‌آلات، عدم امکان اخذ تاییدیه ثبت سفارش جهت توسعه و بروزرسانی و راه‌اندازی خطوط تولید جدید و همچنین‌عدم دریافت پاسخ از کارشناسان وزارت صمت به منظور دریافت تاییدیه لیست ارائه شده انواع ماشین‌آلات مورد نیاز این شرکت است که قیمت آن‌ها از منابع خارجی قیمت استعلام شده است.

۲. به طور قطع در درجه اول مهمترین مشکلی که برای شرکت‌ها ایجاد می‌شود این است که فرایند زمانبر تخصیص ارز برای ثبت سفارشات موجب تأخیر در تامین نیاز خطوط تولید و اختلال در روند تولید و تحویل کالا می‌شود.
همچنین به دلیل کمبود منابع ارزی و تحریم‌ها، طولانی شدن فرایند دریافت تخصیص ارز و انجام حواله موجب منقضی شدن اعتبار ثبت سفارش‌ها هنگام ترخیص کالا می‌شود که این امر کسر ۵ درصدی سهمیه ارزی آن ثبت سفارش را در پی دارد. این مساله در نهایت منجر به اتمام زود هنگام سهمیه ارزی و بروز مشکلات جدی برای تولیدکنندگان می‌شود. برای رفع این مشکل، پیشنهاد می‌شود علاوه بر کاهش کارمزدهای ویرایش و تمدید ثبت سفارش، مدت زمان مجاز برای تمدید ثبت سفارش از سه ماه به شش ماه افزایش یابد.

۳. واقعیت این است که به دلیل‌عدم جبران آثار ناشی از تاخیر در پرداخت و رکود تورمی، توان مالی و ریسک‌پذیری پیمانکاران کاهش یافته است و نهایتا منجر به عواقب جبران‌ناپذیر برای تولیدکنندگان شده است. ضمن اینکه با توجه به عدم توسعه و نوسازی در شبکه برق کشور و قطعی برق که بخشی از آن ناشی از همین رکود طی سال‌های اخیر بوده، زیان‌های جبران‌ناپذیری به صنایع و تولید کشور وارد شده و در صورت‌عدم توجه کافی، این زیان در سال‌های آتی افزایش نیز خواهد یافت.

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

۳. در این حوزه عدم صدور به موقع کد رهگیری (کد ساتا) از بانک مرکزی منجر به عدم ترخیص به موقع کالا از گمرکات می‌شود. با توجه به مصوبه ابلاغی امکان ترخیص نود درصد کالاها از گمرکات بدون کد رهگیری بانک میسر شده که متاسفانه برخی از کد تعرفه‌های وارداتی اقلام اساسی این شرکت از جمله مقره‌ها، قطعات تفلونی، برخی از اقلام مواد اولیه و... در فهرست مذکور وجود ندارد که موجب بروز مشکلات در ترخیص اقلام وارداتی شده است.
همچنین افزایش چشمگیر کارمزدهای پرداختی مربوط به ویرایش و تمدید ثبت سفارش موجب افزایش هزینه‌های تمام‌شده محصولات تولیدی شده که خود منشاء مشکلات جدیدی برای شرکت‌هاست. در این میان الزام شرکت‌ها به انجام استعلام‌های مکرر در خصوص اخذ مجوز عدم ساخت داخل اقلام اساسی وارداتی هم موجب تاخیر در فرآیند ثبت سفارش و اختلال در خطوط تولید و زمان تحویل کالا شده است.

۵. تخصیص اوراق خزانه به سازندگان و تولیدکنندگان کمک و بخشی از مطالبات آن‌ها را تسویه کرده، اما به دلیل عدم محاسبه صحیح میزان حفظ قدرت خرید اسناد خزانه، مشکلاتی ایجاد شده است. در واقع محاسبات بایستی از زمان ثبت صورتحساب تا سر رسید اسناد انجام پذیرد اما در عمل از تاریخ تحویل اسناد محاسبه شده است. این امر در کنار پایین بودن سود اسناد نسبت به تورم واقعی، این روش پرداخت را به یک روش زیان‌ده برای سازندگان تبدیل کرده است.
نکته بسیار مهم دیگر این است که با توجه به اینکه سررسید اسناد از تاریخ صدور، دوساله است و شرکت‌ها ناچارند جهت تامین نقدینگی مورد نیاز برای بقاء شرکت، اوراق ارائه شده را قبل از سررسید از طریق سازمان بورس به فروش برسانند، نرخ فروش اوراق معمولا ۳۵ درصد کمتر از ارزش اسمی اوراق بوده و این مساله به زیان شرکت‌ها تمام می‌شود.
از این رو پیشنهاد می‌شود سررسید اوراق یک‌ساله باشد تا زیان کمتری متوجه شرکت‌ها شود. ضمنا اگرچه اوراق ارائه شده بخشی از مطالبات شرکت‌ها تا پایان سال ۱۴۰۲ را تسویه کرده، ولی از ابتدای سال ۱۴۰۳ به دلیل نبود نقدینگی، بدهی شرکت‌های وزارت نیرو به پیمانکاران مجددا افزایش یافته است. به عنوان مثال مطالبات شرکت پارس سوییچ از شرکت‌های زیر مجموعه وزارت نیرو تا این تاریخ بالغ بر ۳ هزار میلیارد ریال است.

۶. ضمن آرزوی توفیق برای وزیر محترم نیروی دولت چهاردهم، در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار می‌توان به حمایت از تولیدکنندگان و سازندگان داخلی و شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق ممانعت از واردات محصولات دارای مشابه تولید داخلی، فراهم کردن تسهیلات بانکی، تشویق سازندگان داخلی به استفاده از فناوری‌های نوین و همکاری با شرکت‌های معتبر خارجی جهت انتقال و بومی‌سازی دانش فنی، تسهیل فرآیند واردات، تخصیص ارز و ثبت سفارش اقلام اساسی و مواد اولیه اشاره کرد.
در حوزه توسعه سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی هم بدون تردید حمایت از تولیدکنندگان داخلی از طریق اعطای تسهیلات کم‌بهره، تسهیل واردات ماشین‌آلات تولیدی و مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای، ایجاد مشوق‌های تولیدی مانند افزایش معافیت‌های مالیاتی، کاهش هزینه بیمه کارفرمایان، کاهش هزینه‌های مالی و سود تسهیلات اعطایی به تولیدکنندگان، پرداخت به موقع مطالبات، اصلاح قوانین و ضوابط پیچیده و تسهیل فرایندهای اداری مرتبط با تولید می‌تواند کاملا اثرگذار واقع شود ■

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

مطالبات معوق، فصل مشترک مشکلات و چالش‌های همه فعالان صنعت برق است. زیان‌های ناشی از انباشت مطالبات برای بخش خصوصی آنقدر گسترده و غیرقابل جبران است که بخش عمده‌ای از پیگیری‌های تشکلی در طول سال‌های اخیر را به خود اختصاص داده است. به همین دلیل است که «مسعود سعادتی» مدیرعامل شرکت مبنا نیرو با اطمینان تاکید می‌کند که هر اقدامی برای پرداخت مطالبات می‌تواند در بهبود شرایط موثر واقع شود. او بر این باور است که وزیر نیروی دولت آینده با چاره‌اندیشی برای پرداخت مطالبات می‌تواند بخشی از اعتماد از دست رفته بخش خصوصی به وزارت نیرو را بازگرداند.

سعادتی تصریح می‌کند که در شرایط فعلی برخی شرکت‌ها به دلیل اضطرار مالی، برای دریافت مطالبات حاضرند بخشی از مطالبات را فدا کنند، ولی چنانچه این رویکرد به یک رویه تبدیل شود آثار منفی بلندمدتی خواهد داشت که جبران آن بسیار دشوار است. حاصل این گفتگو را در ادامه می‌خوانید:

مسعود سعادتی

مدیرعامل شرکت مبنا نیرو

اعتمادسازی از مسیر انجام تعهدات

۱. بدیهی است شرایط تحریم موجب ورود واسطه‌های خارجی به رابطه خریدار ایرانی و فروشنده شده است که نه تنها به کاهش امکان چانه‌زنی و اخذ قیمت‌های رقابتی منجر شده، بلکه هزینه ورود شرکت‌های تجاری واسط در کشورهایی مثل ترکیه و امارات و مالیاتی که این نوع شرکت‌ها در کشورشان می‌پردازند نیز به قیمت خرید کالا اضافه می‌شود. در این شرایط حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد اضافه پرداختی به علاوه هزینه‌های حمل مجدد و گمرکی و تعویض اسناد نیز متحمل می‌شویم.

مساله دیگر تحریم بانکی و استفاده از خدمات صرافان برای انتقال وجه است که علاوه بر هزینه سنگین جابجایی پول، باید کل مبلغ قبل از ارسال کالا بدون هرگونه ضمانت تسویه شود و در چنین حالتی تبعات هرگونه اتفاق غیرمنتظره در جابجایی پول و کالا بر عهده خریدار ایرانی قرار می‌گیرد. به این ترتیب شرکت‌ها در صورت هرگونه اتفاقی، هم مال خود را از دست داده‌اند و هم باید پاسخگوی نهادهای داخلی و تعزیرات بوده و جرایم مربوطه را پرداخت کنند. در نهایت رویه‌های فوق موجب افزایش زمان دریافت کالا نیز می‌شود که طولانی شدن زمان اجرای پروژه در داخل کشور یکی از جدی‌ترین تبعات آن است.

۴. با ادامه شرایط رکود هیچیک از شرکت‌ها نمی‌توانند با ظرفیت کامل کار کنند، به طوری که یک حد متوسط ۳۰ تا ۵۰ درصدی از ظرفیت‌های شرکت‌ها در حال استفاده است که خود موجب بالا رفتن قیمت‌های تمام شده و کاهش حاشیه سود شرکت‌ها می‌شود. با ادامه شرایط تورمی اجرای تعهد تحویل کالا با زمان تحویل بالا بسیار مشکل خواهد بود و در صورت عدم پیش‌بینی راهکار مناسب، کاهش ارزش پول در قرارداد موجب اختلافات فیمابین کارفرمایان و شرکت‌ها شده و می‌تواند ضبط ضمانت‌نامه یا تضامین شرکت‌ها را به دنبال داشته باشد.

از طرف دیگر تاخیر کارفرمایان در تسویه مبلغ کالاها و خدمات و کاهش ارزش پول منجر به پایین آمدن توانایی اقتصادی شرکت برای جایگزینی کالا برای ادامه فعالیت می‌شود. بررسی ارزش ارزی کل شرکت‌های بورس ایران در دو دهه گذشته می‌تواند معیار خوبی برای میزان کاهش ارزش شرکت‌ها باشد.

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

۲. داستان تخصیص ارز و بوروکراسی مربوط به آن نیز داستان تلخ دیگری است؛ چرا که اخذ تاییدیه‌ها و مجوزها در وزارت صمت یک رویه طولانی مدت چند ماهه است و در این وزارتخانه حتی با تبعیت کامل از رویه‌ها و مقررات موجود هیچگاه نمی‌توان از اخذ تاییدیه مطمئن بود. زیرا با تغییر مداوم مقررات ممکن است سهمیه شما قطع یا کاهش یافته باشد یا با سخت‌گیری‌های غیرموجه امکان استفاده از سهمیه تخصیص داده شده را طی چند مرحله نداشته باشید. نکته جالب‌تر اینکه اگر بخواهید برای مدیریت مالی استفاده از سهمیه را تقسیم‌بندی کنید عملا تا رفع تعهد بخش اول امکان استفاده از باقیمانده سهمیه را نخواهید داشت و ممکن است با توجه به طولانی بودن مراحل واردات عملا باقیمانده سهمیه را از دست بدهید. به بیان ساده‌تر باید گفت که تخصیص ارز از طرف بانک مرکزی برای اکثر صنعتگران و خدمات صنعتی غیرقابل پیش‌بینی است و ممکن است این رویه ماه‌ها بطول انجامد.

متاسفانه علاوه بر اولویت‌هایی که در بانک مرکزی برای تخصیص ارز صورت می‌گیرد وزارت صمت هم علیرغم تایید اولیه، مجددا اولویت‌بندی‌هایی را به بانک مرکزی اعلام می‌کند، به این ترتیب مشخص نمی‌شود که عدم تخصیص ارز ناشی از تصمیمات کدام مرجع است. نکته عجیب این است که در همان زمان که میلیاردها دلار ارز به واردکنندگانی نظیر چای دبش و... تعلق می‌گرفت، شرکت‌های صنعتی بعضا برای ارقام زیر صد هزار یورو مدت‌ها در نوبت قرار می‌گرفتند و برای گرداندن چرخ تولید خود با تاخیرهای جدی مواجه می‌شدند.

۳. علاوه بر مشکلاتی که پیشتر به آن اشاره شد، مساله نقدینگی نیز از معضلات امر واردات است. از یک طرف مطالبات شرکت‌ها از کارفرمایان با ماه‌ها تاخیر پرداخت می‌شود و از طرف دیگر قبل از تخصیص ارز باید کل معادل ارزی آن پرداخت شود. به‌علاوه سفارش کالا به فروشنده خارجی در شرایط موجود پس از پرداخت مبلغ ثبت می‌شود و عملا برای ماه‌ها پول پرداخت شده غیرقابل برگشت، باقی می‌ماند. در حالی که در شرایط غیرتحریم پرداخت معمولا پس از حمل کالا و ارائه اسناد صورت می‌گرفت و حتی با توافق با فروشندگان، می‌شد پرداخت را به صورت مدت‌دار (یوزانس) انجام داد.

۵. هر گونه اقدام در جهت کاهش بدهی دولت به صنعت برق برای کاهش بحران شرکت‌ها مفید است. می‌دانید که نقد کردن اوراق خزانه هزینه‌ای ۱۰-۱۵ درصدی برای شرکت‌ها دارد. از این رو باید توجه داشت که پرداخت دولت نباید به نحوی باشد که زیان جدیدی را متوجه شرکت‌ها کند. در شرایط فعلی برخی شرکت‌ها به دلیل اضطرار مالی، برای دریافت مطالبات حاضرند بخشی از مطالبات را فدا کنند، ولی چنانچه این رویکرد به یک رویه تبدیل شود، آثار منفی بلندمدتی خواهد داشت که جبران آن بسیار دشوار است. البته معمولا شرکت‌هایی می‌توانند از این روش برای دریافت مطالبات خود بهره‌مند شوند که با استفاده از انحصار، کالای خود را با حاشیه سود بالاتری به بازار عرضه کنند و این امر قابل تعمیم به تمام شرکت‌ها نیست.

جواب سوال شما در خصوص مطالبات هم کاملا روشن است؛ تنها شرکت‌هایی از وزارت نیرو مطالبه ندارند که کار با این وزارتخانه را تعطیل کرده باشند. متاسفانه در حال حاضر پرداخت بدهی‌ها در این وزارتخانه به طور متوسط حدود ۶ ماه طول می‌کشد، در حالیکه درشرایط عادی پرداخت‌ها باید درکمتر از یک ماه انجام شود.

۶. بهبود محیط کسب و کار در صنعت برق ارتباط مستقیمی با تزریق منابع مالی به این صنعت دارد. این منابع از طریق سرمایه‌گذاری داخلی و یا خارج از ایران تامین می‌شود، از این رو ما باید برای جذب منابع مالی چاره‌اندیشی کنیم. لازمه ورود سرمایه به این صنعت کسب مجدد اعتماد به وزارتخانه است، متاسفانه در سالیان گذشته این وزارتخانه با عدم انجام تعهدات خود با کاهش شدید اعتماد مواجه است و وزیر نیروی جدید باید با اقدامات خود، اعتماد به وزارت نیرو را بازگرداند، چرا که برای توسعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی باید در گام اول اعتماد فعالان این بخش را جلب کرد و در گام بعدی در صنعت برق جذابیت برای سرمایه‌گذاری خلق کرد. سرمایه‌گذار به نحوه برگشت سرمایه و سود متعارف آن جذب می‌شود تا زمانی که فعالیت‌های سوداگرانه و دلالی سود بالاتر و ریسک کمتری را به سرمایه‌گذاران می‌دهد، ساده‌لوحانه است که تصور شود سرمایه‌گذار جذب بازار دیگر و یا صنعت برق می‌شود ■

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

صنعت برق گرفتارِ محدودیت‌های سه‌گانه

بروز ناترازی‌های جدی در حوزه انرژی نه تنها صنایع را دچار آسیب و خسران جدی کرده، بلکه به تدریج دامنه‌های گسترده‌ای در حوزه خانگی پیدا می‌کند. این مساله در صنعت برق ابعاد گسترده‌ای در حوزه‌های مختلف تولید، انتقال و توزیع دارد که البته بیش از هر چیز ناشی از عدم سرمایه‌گذاری مکفی در این بخش‌هاست.

در همین راستا «افسر عباس‌زاده» مدیرعامل شرکت مانیکو بر لزوم بررسی دلایل بروز ناترازی‌ها صحه گذاشته و تصریح می‌کند که مدیران ناتوان گذشته معضلات بزرگی بر این صنعت ایجاد کرده‌اند، وجود کوتوله‌ها و آمارسازان، این صنعت حیاتی را از ریشه تکان داده و در سراشیبی سقوط قرار داده است.

او بر لزوم ایجاد هماهنگی بین وزارتخانه‌های نفت و نیرو برای رفع ناترازی‌ها تاکید می‌کند و معتقد است: در بحث مهم انرژی بدون در نظر داشتن ارتباط این مهم با دو وزارت اجرایی و ساختاری مهم نفت و نیرو نمی‌توان توازن و توسعه پایدار را رقم زد. از این رو ایجاد ستاد هماهنگی نفت و نیرو بسیار مهم و حیاتی است که متاسفانه با وجود قوانین اساسی غفلت سنگینی در این مورد مهم صورت گرفته است. حاصل این گفتگو را در ادامه می‌خوانید:

افسر عباس‌زاده

مدیرعامل شرکت مانیکو

۱. شرکت مانیکو، یک شرکت مهندسی بوده و به عنوان مهندس مشاور صنعت برق و برق صنایع فعالیت می‌کند، از این رو به طور مستقیم نسبت به تامین مواد اولیه اقدام نمی‌کند، اما با توجه به ماهیت کاری از نزدیک با مشکلات تامین‌کنندگان و سازندگان در تامین مواد اولیه آشنا بوده و آن را لمس می‌کنیم.

ما به خوبی به این مساله آگاهیم که در شرایط کنونی شدیدترین تحریم‌ها بر اقتصاد ایران سایه افکنده و از چندین سال گذشته، رشد بخش واقعی اقتصاد کشور منفی بوده است و همین امر فشار سنگینی را بر دوش اقشار مختلف جامعه گذاشته است. وضعیت کنونی با نقطه مطلوب فاصله زیادی دارد و متاسفانه اقتصاد کشور در دوره رکود تورمی قرار گرفته است. این موضوع از نظر علم اقتصاد یعنی نیاز شدید صنایع کشور به حمایت‌های جدی و اساسی، سرمایه‌گذاری‌های کلان، توسعه صنایع مولد و بالادستی و حمایت از آن‌ها در صادرات محصولات که همه این موارد به بازگشایی بازار ایران از حالت بسته کنونی و فراهم کردن شرایط حضور شرکت‌ها در عرصه‌های بین‌المللی است.

لذا بسترسازی برای عضویت در مراکز مالی و رعایت پروتکل‌های بین‌المللی اقتصادی باید به عنوان یک ضرورت پیگیری شود. لازم به ذکر است که طی سه سال گذشته جهش تولید از نظر قانونی، به عنوان استراتژی اصلی پیش روی اقتصاد کشور قرار گرفته است که برای رسیدن به آن نه تنها باید از توقف فعالیت بخش‌های مختلف صنعتی و تولیدی پیشگیری شود، بلکه باید مسیری رو به توسعه برای آن‌ها فراهم شود. هر چند تجربه نشان داده توسعه بدون ارتباط با سایر کشورها، عدم بازگشایی بازار به روی جهانیان، تجدید نظر در تفکرات گریزمدارانه، قطعا ایجاد پشتوانه مالی و جذب سرمایه‌های خارجی و صادرات امکان‌پذیر نخواهد بود.

موضوع تأمین مواد اولیه برای تولیدکنندگان، حائز اهمیت بسیاری است و چنانچه تولیدکنندگان چشم‌انداز روشنی از وضعیت تأمین مواد اولیه موردنیاز خود نداشته باشند، به‌طور قطع برنامه‌ریزی دقیق‌تری برای تولید نخواهند داشت. دشواری‌های انتقال ارز، مسائل تأمین مالی و بانکی، قوانین و مقررات دست‌وپاگیر گمرکی در کنار مشکلاتی که از سوء مدیریت برخی مسئولین ناشی می‌شود،

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

به ایجاد مشکلات عدیده‌ای برای تولید کنندگان واقعی منجر شده و در مقابل زمینه را برای گسترش رانت، اختلاس، بهره‌مندی رانت‌خواران و سفته‌بازان از مساعدت‌ها و کمک‌های مالی، وام‌های کم‌بهره و... فراهم کرده است. این موانع در حوزهٔ تأمین ماشین‌آلات، قطعات و تجهیزات یدکی وارداتی پیش پای تولیدکنندگان قرار گرفته، در حالی که آن‌ها باید خطوط تولید خود را تغذیه کنند.

در این میان نباید از مساله چشم پوشید که تحریم‌ها تبدیل به معضلی شده‌اند که راه‌های تجربه شده برای کاهش آثار آن چندان در اقتصاد و توسعه کشور موثر واقع نشده و ضروری است که برای رفع آن‌ها راهکارهای تازه‌ای اندیشیده شود.

واقعیت دیگر این است که ما زیرساخت‌ها، فناوری و دانش تولید، توسعه معادن و بهره‌مندی هوشمندانه از آن‌ها و در بسیاری از زمینه‌های مختلف در کشور را داریم. در واقع به نظر می‌رسد بیشترین مشکل ما در این بخش‌ها تحریم‌ها و عدم ارتباط با بازارهای خارجی نیست و عمده مشکلات از سیاست‌های داخلی ناشی می‌شود. برخورد غیرعلمی برخی مسئولین، خام فروشی، عدم توجه به ارزش افزوده منابع خدادادی، عدم توجه به مسائل مهم زیست محیطی، بی‌توجهی به توسعه پایدار کشور بلند مدت، عدم توجه به توسعه و تقویت زیر ساخت‌های اساسی مثل احداث نیروگاه‌های تولید برق در جنوب کشور، سیاست‌های نادرست ارزی و نوسان در سیاست‌های دولتی و... تأثیرات منفی گسترده‌ای داشته که بیشترین خسارت را به صنایع، تولید، توسعه زیربنایی و اجرای پروژه‌های کلیدی کشور تحمیل کرده است.

می‌دانید که تکمیل زنجیره تأمین در تحقق اهداف تولید مؤثر بوده و زنجیرهٔ تأمین نقش کلیدی و محوری در ثبات و تداوم تولید دارد. اما متاسفانه با سیاستگذاری‌های موضعی و ضعیف این روند در کشور نسبت به آنچه که در فضای بین‌المللی جریان داشت، فاصله‌ای معنادار پیدا کرد. متاسفانه شاهدیم که در شرایط فعلی منافع شخصی بر منافع ملی ارجح شده، هر چند این مساله در برخی موارد هم به دلیل ناآگاهی و ندانم کاری ایجاد شده است. برای نمونه می‌توان به مجموعه فعالان معدنی اشاره کرد که در حوزهٔ معدن، کشف و استخراج باید فعال باشند، اما برخی از آن‌ها به جای قرار گرفتن در چرخه تأمین مواد اولیه، به صورت مستقیم وارد چرخه تولید محصول هم شده‌اند.

با وجود ثبت و ضبط سوابق تولیدکنندگان و میزان ارز مورد نیاز واردات در سامانه‌های متعدد، در سال‌های گذشته به خاطر شرایط تحریم و وابستگی به انجام معاملات بین‌المللی، درباره ضرورت تأمین به‌موقع ارز موردنیاز، از طرف مسئولین و مقامات اظهارات زیادی در این مورد شده، اما واقعیت این است که صاحبان صنایع بارها به دلیل مشکلات موجود در مسیر تخصیص ارز از روند موجود انتقاد کرده‌اند.

از آنجا که دولت عهده‌دار تشخیص این موضوع است که کدام یک از تولیدکنندگان برای واردات مواد اولیه به ارز نیاز دارند و میزان ارز موردنیاز آن‌ها چه‌قدر است و این امکان وجود دارد که این تصمیم‌گیری با اتکا به داده‌های سامانه‌ها انجام شود، سطح خطا در این زمینه افزایش می‌یابد.

در واقع بوروکراسی، کاغذبازی‌ها و امضاهای گوناگون در کنار نفوذ برخی عوامل مستعد فساد اقتصادی باعث گله‌مندی تولیدکنندگان واقعی شده و لذا این بوروکراسی و کاغذبازی‌ها باید از مسیر تخصیص ارز برای مواد اولیه موردنیاز تولید حذف شود. این در حالی است که به گفته فعالان اقتصادی نه تنها از میزان این بوروکراسی‌های دست و پاگیر کاسته نشده، بلکه در دولت سیزدهم بیشتر هم شده است. از این رو امید است دولت چهاردهم گام‌های موثری به منظور کاهش مشکلات تولیدکنندگان در حوزه تامین ارز بردارد. چرا که اگر ارز موردنیاز واردات مواد اولیه به‌موقع و به میزان کافی تخصیص پیدا نکند، علاوه بر اینکه در بازار آن کالا نابسامانی ایجاد می‌شود، در برخی مواقع ناچار به وارد کردن کالای نهایی به‌جای تولید خواهیم شد که این امر هم مغایر با سیاست‌های کلی نظام است.

از رئیس‌جمهور جدید انتظار می‌رود که کارگروه خاصی برای سازماندهی به روند تخصیص ارز به ویژه در بخش تولیدات صنایع زیرساختی در دولت ایجاد کند، زیرا این موضوع خارج از اراده وزارت صمت است و این وزارتخانه تنها می‌تواند بخشی از کار را تسهیل کند و بخش عمده در اختیار بانک مرکزی است. از این رو به نظر می‌رسد برای رفع این مساله ضروری است که این دو دستگاه با یکدیگر هماهنگی بیشتری داشته باشند تا در نهایت رونق تولید محقق شود.

تولید تجهیزات الکترومکانیکی تابلوهای فشار متوسط ۰۲۴-۳۲۲۲۱۷۲۸

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

۴. رکود تورمی (stagflation) به وجود هم‌زمان تورم و رکود اقتصادی گفته می‌شود. رشد منفی پیاپی در اقتصاد یک کشور یعنی گرفتاری در رکود تورمی که حاصل آن کاهش معناداری در چهار عامل تولید، درآمد، اشتغال و تجارت است. این اصطلاح، اقتصادی را توصیف می‌کند که در حال کارکرد نادرست است و در آن قیمت‌ها همچنان افزایش می‌یابد، در حالی که رشد اقتصادی یا نرخ افزایش تولید کالاها و خدمات کاهش می‌یابد.
در شرایط رکود تورمی، عدم رشد اقتصادی در طول زمان گونه‌ای تنظیم کنند که تداوم تورم را تضمین کند.
متاسفانه کشور ما سال‌هاست که با این معضل مواجه شده و صنعت برق هم همانند سایر صنایع از این معضل رنج می‌برد. مانع تراشی در واردات کالاهای واسطه‌ای، افزایش هزینه نیروی کار، هزینه سرمایه (نرخ بهره بانکی) و نرخ ارز، کاهش میزان بهره‌وری نیروی کار و نیز افت جدی درآمد نفت مستقیم در وضعیت و شرایط رکود تورمی موثر هستند.
موضوع مهمی که صنعت برق را از سایر صنایع مجزا و مهم می‌سازد این است که صنعت برق زیرساخت صنایع دیگر بوده و در رشد آن‌ها موثر است. عدم توسعه زیرساخت‌های برق موجب کاهش تولید شده و بر معضلات صنایع می‌افزاید. ناترازی برق در کشور یک واقعیت است و متاسفانه به دلیل ضعف ساختاری و فساد مستتر در وزارت نیرو سال‌ها طول می‌کشد که شرایط به حالت اید‌آل بازگردد.
سه‌گانه محدودیت صادرات، رکود داخلی و ناترازی انرژی با محوریت برق صنعت کشور را گرفتار کرده است. ضمن آنکه ناترازی برق خود یک پیش‌زمینه در ناترازی گاز دارد؛ شاید در روزهای گرم سال دیده نشود ولی در روزهای سرد سال با قطعی مستمر گاز واحدهای بزرگ صنعتی، این ناترازی امکان گسترش پیدا می‌کند.
رکود بیشترین تاثیر منفی را بر تولید داخلی می‌گذارد. تقاضا به‌شدت کاهش یافته و این افت تقاضا در دو بازار داخلی و صادراتی خودنمایی می‌کند. طبق اطلاعات اخذ شده در سال جاری، موجودی مواد اولیه در انبار تولیدکنندگان افزایش یافته و موجودی محصول نیز به سطوح بالایی رسیده است. این ویژگی‌ها از مواردی است که به مشکلات تولید دامن زده و نشان می‌دهد که رکود در بازارها جدی است. وضعیت تولید به صورت کلی نامساعد است که در نهایت نگرانی‌ها را تعمیق می‌کند.

> عمده مشکلات از سیاست‌های داخلی ناشی می‌شود. برخورد غیرعلمی برخی مسئولین، خام فروشی، عدم توجه به ارزش افزوده منابع خدادادی، عدم توجه به مسائل مهم زیست محیطی، بی‌توجهی به توسعه پایدار کشور بلند مدت، عدم توجه به توسعه و تقویت زیر ساخت‌های اساسی مثل احداث نیروگاه‌های تولید برق در جنوب کشور، سیاست‌های نادرست ارزی و نوسان در سیاست‌های دولتی و تأثیرات منفی گسترده‌ای داشته که بیشترین خسارت را به صنایع، تولید، توسعه زیربنایی و اجرای پروژه‌های کلیدی کشور تحمیل کرده است

می‌تواند منجر به افزایش بیکاری شده و خانوارها و کسب‌وکارها را به شدت متاثر کرده و برای آن‌ها نگرانی‌های جدی از ادامه افزایش تورم در طولانی مدت ایجاد کرده است. این نگرانی‌ها آنقدر شدت می‌گیرد که به تدریج موضوع افزایش طولانی مدت تورم به یک پیشگویی خودتحقق‌بخش تبدیل می‌شود، به این معنا که باعث می‌شود خانوارها رفتار اقتصادی خود را به

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

۵. آینده دنیا در حوزه انرژی از مسیر برق عبور می‌کند و نقش وزارت نیرو برای دولت و کشور از چند بعد بسیار حیاتی‌تر از آن چیزی است که فکر می‌کنیم. از این رو شخص وزیر با انتخاب معاونان و مدیران عامل شرکت‌ها می‌تواند نقش برجسته‌ای در تقویت نقش و جایگاه وزارت نیرو ایفا کند.
یکی از موضوعات کلیدی در حوزه وزارت نیرو بحران آب است. این معضل که دولت‌های قبل در ایجاد آن سهم بسزایی داشته‌اند، بیش از هر چیز ناشی از عدم مدیریت صحیح منابع آبی و شکست در حق آبه‌های مشترک کشورهای همجوار و عدم جذب سرمایه و سرمایه‌گذاری است. از این رو برای رفع این مشکلات در این بخش نیازمند برنامه‌ریزی‌های دقیق هستیم. ضمن اینکه بدون شک‌عدم بهره بردن از تجارب کشورهای دیگر و عدم ارتباط با مجامع بین‌المللی این بحران را تشدید خواهد کرد متاسفانه در این بخش غفلت سنگینی صورت گرفته است.
موضوع کلیدی دوم مربوط به صنعت برق است که از اساسی‌ترین زیرساخت‌های کشور به شمار می‌رود و مستقیم صنایع دیگر را تحت تاثیرقرار می‌دهد این صنعت هم در بحث تولید و هم انتقال با مشکلات و بحران بزرگی مواجه شده است. مدیران ناتوان گذشته معضلات بزرگی بر این صنعت ایجاد کرده‌اند، وجود کوتوله‌ها و آمارسازان، این صنعت حیاتی را از ریشه تکان داده‌اند و در سراشیبی سقوط قرار داده‌اند. توزیع برق هم سالهاست در باتلاق بحران فرو رفته و مدیران سفارشی این بخش بر معضلات وزارت نیرو افزوده است اصلاح ساختار صنعت برق مدیر توانمند و شجاعی نیاز دارد که علاوه بر تعامل با دنیای صنعتی و مجامع و شرکت‌های بین‌المللی در جذب سرمایه‌گذاری به ایجاد منابع تولید برق، توسعه شبکه، اصلاح شبکه، رفع معضلات توزیع برق و ایجاد و توسعه تبادل برق با کشورهای همجوار، بخشی از عقب افتادگی صنعت برق از دانش روز و توسعه را جبران و بر گوشه‌ای از مشکلات این صنعت فائق آید.
در بحث مهم انرژی بدون در نظر داشتن ارتباط این مهم با دو وزارت اجرایی و ساختاری مهم نفت و نیرو نمی‌توان توازن و توسعه پایدار را رقم زد ایجاد ستاد هماهنگی نفت و نیرو بسیار مهم و حیاتی است که متاسفانه با وجود قوانین اساسی غفلت سنگینی در این مورد مهم صورت گرفته است هر چند در این مورد مطالعات گسترده و اساسی صورت گرفته است که قابل بیان و ارائه است.
از دیگر موضوعات مهم تشکیلات فربه وزارت نیرو و ضرورت مبارزه با فساد است. گستردگی نیروی انسانی رانت و فساد در ساختار و بدنه بزرگ شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو باید با مدیریت و سیاست شخصیت شجاع، متکی بر دانش، آینده‌نگر، سالم، تعامل‌کننده، صادق و سخت‌کوش اصلاح شود، منتخبین و مدیران ارشد و میانی و کارشناسان وزارت نیرو نباید در دام شهوت کسب قدرت و شهرت، امضاهای طلایی، تحت تاثیر سفارش‌دهندگان و ...قرار گیرند و همواره باید شوق خدمت، صادق، بی‌اعتماد به پست و مقام، شهرت و ثروت باشند. آن‌ها باید خلوص نیت داشته و خودشکوفا و اندیشمند باشند و به هوشمندسازی نظام تصمیم گیری اهتمام ورزند و در به محدود کردن حضور وعدم تعامل با صاحبان سِمَت همت گمارند.

> توزیع برق سال هاست در باتلاق بحران فرو رفته و مدیران سفارشی این بخش بر معضلات وزارت نیرو افزوده است اصلاح ساختار صنعت برق مدیر توانمند و شجاعی نیاز دارد که علاوه بر تعامل با دنیای صنعتی و مجامع و شرکت‌های بین‌المللی در جذب سرمایه‌گذاری به ایجاد منابع تولید برق، توسعه شبکه و ایجاد و توسعه تبادل برق با کشورهای همجوار، بخشی از عقب افتادگی صنعت برق از دانش روز و توسعه را جبران و بر گوشه‌ای از مشکلات این صنعت فائق آید

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

۶. متاسفانه آن قدر کاستی‌ها زیاد و همه در اولویت هستند که کلاسه‌بندی آن‌ها مشکل به نظر می‌رسد، اما می‌توان از وزیر نیرو انتظارات زیر را داشت.

- برنامه‌ریزی برای کاهش نیروی انسانی و کوچک‌تر کردن آن
- استفاده از نیروهای متخصص
- حضور در مجامع علمی و کنفرانس‌های بین‌المللی و ارتقای دیدگاه نیروی انسانی
- ایجاد بستر تعامل با دنیا و ارتباط با دنیای صنعتی
- تعامل و ارتباط با همسایگان و گسترش شبکه برق از طریق اتصال به کشورهای همجوار
- زمینه‌سازی برای دسترسی به تکنولوژی روز دنیا در گسترش شبکه و احداث نیروگاه‌ها
- اهمیت به شبکه و تثبیت آن با تکنولوژی HV DC
- تمرکز جدی بر توسعه انرژی خورشیدی که می‌تواند به یک محرک بسیار بزرگ برای توسعه صنعت برق تبدیل شود.
- برنامه‌ریزی برای کاهش تلفات و تامین برق بدون فشار قطعی بر واحدهای صنعتی
- تامین برق پایدار برای بخش صنعت

باید اشاره کرد که صنایع وظیفه مشخصی دارند که در زمان تاسیس بخش اعظم آن‌ها به فکر تامین برق مصرفی خود نبوده‌اند. این نکته بسیار مهمی است که باید به آن توجه کرد مخصوصا صنایع کوچک و متوسط که توان سرمایه‌گذاری برای تامین برق خود را اغلب ندارند. وزیر و دست اندرکاران وزارت نیرو باید بدانند ایجاد نیروگاه وظیفه صنعت نیست و بر این مسئله اصرار نورزند، آن‌ها برای شانه خالی کردن از مسئولیت خود و در برابر ناتوانی برای جذب سرمایه و سرمایه‌گذار فشار تولید برق را بر صنایع آورده‌اند.

ضمن اینکه اظهارات مقامات شرکت توانیر و تکیه بر تولید برق توسط صنایع کوچک با احداث نیروگاه‌های مقیاس کوچک (DG) یک مشکل بزرگ علمی و محیط زیستی را به همراه خواهد داشت. این مسئولیت تخصصی وزارت نیرو است که به صنایع تحمیل می‌شود. در نگاه بلندمدت باید به فکر سرمایه‌گذار خارجی برای ایجاد نیروگاه باشیم؛ این روالی است که تمام کشورهای توسعه‌یافته در دنیا انجام می‌دهند و در قبال دادن امتیازات و گرفتن امتیازاتی مزایده و مناقصه جهانی برگزار می‌کنند.

نکته دیگر آنکه اگر بتوانیم برق موردنیاز صنایع را تامین کنیم باز هم نمی‌توان روی تغذیه کامل واحدهای تولیدی حساب کرد زیرا شبکه انتقال نه تنها از کشش کافی برخوردار نیست بلکه هدررفت برق خود یک معضل برجسته در برابر انتقال انرژی محسوب می‌شود. به عنوان نمونه در برخی اظهارنظرها هدررفت برق در شبکه توزیع بین ۷ تا ۱۰درصد برآورد شده که نگاهی به برخی ذهنیت‌ها حکایت از آن دارد که این هدررفت در برخی مناطق می‌تواند به بیش از ۲۰ درصد نیز برسد.

> آینده دنیا در حوزه انرژی از مسیر برق عبور می‌کند و نقش وزارت نیرو برای دولت و کشور از چند بعد بسیار حیاتی‌تر از آن چیزی است که فکر می‌کنیم. از این رو شخص وزیر با انتخاب معاونان و مدیران عامل شرکت‌ها می‌تواند نقش برجسته‌ای در تقویت نقش و جایگاه وزارت نیرو ایفا کند

این مطلب نکته بسیار مهمی است که نشان می‌دهد بدنه صنعت برق نیاز به یک دگردیسی دارد. این در حالی است که کشور ما در حوزه فلزات مس و آلومینیوم جایگاه قابل قبولی داشته و تعویض کابل‌های انتقال برق مخصوصا فشار قوی به معنی در اختیار داشتن حجم عظیمی مس یا آلومینیوم حتی سایر فلزات همچون آهن از ضایعات است. این موارد نشان می‌دهد که پتانسیل اصلاح بنیادی در صنعت برق وجود دارد ولی باید به آن توجه جدی داشت ■

سیاست‌های ضدصادراتی، بلای جان ارزآوری

قانون رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان، شاید یکی از پرحاشیه‌ترین مصوبات دولت‌های گذشته بوده که به منظور مدیریت منابع ارزی کشور تدوین شد اما در عمل مثل موریانه به جان ریشه‌های صادرات کشور افتاد. در این میان بیشترین خسارت متوجه صنایع کوچک و متوسطی شد که صادرات کالای صنعتی با بالاترین میزان ارزش افزوده داشتند. اگرچه قرار بود با تعریف فرآیند رفع تعهدات ارزی، ارز سرشار حاصل از صادرات مواد اولیه و خام به شکلی عادلانه در همه بخش‌های اقتصاد کشور توزیع شود، اما باز هم برندگان این ساختار، صادرکنندگان بزرگ مواد خام و صنایع مادر بودند که به واسطه صدور منابع کشور، به حاشیه سودهای بسیار بالا دست می‌یابند.

«سید محمود رحمتی» مدیرعامل شرکت ایمن ایستا الکتریک هم با تاکید بر همین نکته، خاطرنشان می‌کند که صادرکنندگان بخش خصوصی با ابهام در امکان دسترسی ۱۰۰ درصدی و عادلانه به منابع ارزی حاصل از صادرات خود مواجه هستند، در واقع فرآیند رفع تعهد ارزی که اختلاف زیادی با قیمت ارز در بازار آزاد دارد، انگیزه صادرکنندگان را برای صادرات و تامین ارز از بین برده است.

او معتقد است: «حتی آن گروه از شرکت‌هایی که امکان صادرات تولیدات خود را دارند و می‌توانند از محل ارز حاصل از صادرات مبادرت به واردات مواد اولیه مورد نیاز کنند، هم به دلیل پیاده‌سازی قانون رفع تعهدات ارزی عملا انگیزه‌های صادراتی خود را از دست داده‌اند». حاصل این گفتگو را در ادامه می‌خوانید:

سید محمود رحمتی

مدیرعامل شرکت ایمن ایستا الکتریک

۱. ساختار اقتصادی کشور به گونه‌ای است که بزرگترین کارفرما و خریدار خدمات مهندسی، پیمانکاری، محصولات تولیدی و اجرایی چه به صورت مستقیم و چه به صورت غیرمستقیم دولت است. ضمن اینکه مشکل اصلی در تامین مواد اولیه نقدینگی است که این مهم در مراودات فیمابین بخش‌های خصوصی و دولتی دچار نقصان شده و همین امر به نوبه خود به عامل اصلی‌عدم تامین منابع مالی و ریالی برای فعالان بخش خصوصی تبدیل شده است.

بدیهی است که برای تامین منابع ارزی در ابتدا به تامین منابع ریالی نیاز داریم اما متاسفانه بدهکاری بخش دولتی به بخش خصوصی، پیمانکاران و تامین‌کنندگان غیردولتی باعث انسداد و بلوکه شدن سرمایه در گردش آن‌ها نزد بخش دولتی شده است. از آنجا که دولت بیشترین سهم را در تامین منابع ارزی از طریق صادرات نفت و دیگر مشتقات نفتی و معدنی و به تبع آن تبدیل ارز به ریال از طریق بانک مرکزی دارد، به نظر می‌رسد به‌دلیل وجود تحریم‌ها دولت در تامین منابع مالی ریالی و ارزی با اختلال شدید مواجه شده است.

از طرفی صادرکنندگان بخش خصوصی با ابهام در امکان دسترسی ۱۰۰ درصدی و عادلانه به منابع ارزی حاصل از صادرات خود مواجه هستند، در واقع فرآیند رفع تعهد ارزی که اختلاف زیادی با قیمت ارز در بازار آزاد دارد، انگیزه صادرکنندگان را برای صادرات و تامین ارز از بین برده است. چراکه شرکت‌ها در صورت رفع تعهد ارزی با قوانین موجود عملاً با زیان عملکرد مواجه خواهند شد، نکته اینجاست که اگر قیمت کالاهای صادراتی برای جبران خسارت رفع تعهد ارزی بر اساس دلار نیمایی محاسبه شود، قیمت تمام شده محصولات صادراتی ایران نسبت به قیمت جهانی به

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

مراتب افزایش یافته و همین امر سبب می‌شود که مشتری خارجی هیچ دلیل و انگیزه‌ای برای خرید از شرکت‌های ایرانی نداشته باشد.

متاسفانه به نظر می‌رسد دولت مشکل کمبود ارز که این روزها با آن دست به گریبان است را به صورت کامل با بخش خصوصی که کمترین سهم را در اقتصاد دولتی کشور و حتی ارزآوری دارد، تسهیم و تقسیم کرده است.

بخش خصوصی در گام اول برای واردات و تامین مواد اولیه خطوط تولید خود، به منابع مالی جهت گشایش اعتبار و تامین ارز نیاز دارد که متاسفانه به دلیل‌عدم انجام تعهدات مالی دولت نسبت به بخش خصوصی از یک طرف و محدود کردن پرداخت تسهیلات بانکی از نیمه دوم سال ۱۴۰۲ بخش خصوصی با کمبود نقدینگی وحشتناکی برای تامین سرمایه در گردش و دیگر امور مالی خود مواجه شده است.

از طرف دیگر تورم سالانه متوسط ۴۰ درصد باعث کاهش قدرت خرید ماهانه ۳.۲ درصد و سالانه ۴۰ درصد بخش خصوصی شده که عملا در صورت تداوم وضع موجود، شرکت‌های خصوصی به تناسب توان مالی خود به تدریج با ورشکستگی مواجه خواهند شد.

۲. واقعیت این است که انتظار طولانی مدت شرکت‌ها در صف انتظار تخصیص ارز باعث نامعتبر شدن پیش فاکتورهای صادر شده از طرف تامین‌کننده خارجی خواهد شد. از این رو تولیدکنندگان ناگزیر می‌شوند برای حل این موضوع از طریق صرافی‌ها بخشی از ارز مورد نیاز خود را برای پیش پرداخت، با ریسک بالا به حساب تامین‌کننده خارجی واریز کنند تا تامین مواد اولیه با تاخیر مواجه نشود. این به معنی افزایش قیمت مواد اولیه و عدم رقابت‌پذیری بخش خصوصی با رقبای بین‌المللی خواهد بود.

از طرفی ممکن است زمان تخصیص ارز با تاخیر بسیار مواجه شود و به واسطه همین تاخیر ممکن است به غیرقابل استفاده شدن برخی از مواد اولیه فسادپذیر منجر شود. در این میان حتی آن گروه از شرکت‌های خصوصی از جمله مجموعه ما که امکان صادرات تولیدات خود را دارند و می‌توانند از محل ارز حاصل از صادرات مبادرت به واردات مواد اولیه موردنیاز کنند، هم به دلیل پیاده‌سازی قانون رفع تعهدات ارزی عملا انگیزه‌های صادراتی خود را از دست داده اند.

> بخش خصوصی در گام اول برای واردات و تامین مواد اولیه خطوط تولید خود، به منابع مالی جهت گشایش اعتبار و تامین ارز نیاز دارد که متاسفانه به دلیل‌عدم انجام تعهدات مالی دولت نسبت به بخش خصوصی از یک طرف و محدود کردن پرداخت تسهیلات بانکی از نیمه دوم سال ۱۴۰۲ بخش خصوصی با کمبود نقدینگی وحشتناکی برای تامین سرمایه در گردش و دیگر امور مالی خود مواجه شده است

۳. با توجه به مواردی که پیشتر هم به آن اشاره شد به جرات می‌توان کمبود منابع ریالی به دلیل‌عدم اجرای تعهد مشتریان دولتی در تسویه دیون، کمبود منابع ریالی به دلیل محدودیت و روش انقباضی دولت در پرداخت تسهیلات بانکی، طولانی بودن تخصیص ارز وعدم امکان و یا محدودیت و ابهام در قوانین استفاده از منابع ارزی حاصل از صادرات در بخش واردات را مهمترین چالش‌های پیش روی بخش خصوصی برای تامین ارز دانست.

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

۴. رکود تورمی به مثابه دو تیغه قیچی بر گلوی بنگاه‌های اقتصادی و به خصوص تولیدی در حال اضمحلال و استهلاک بنگاه‌های کسب و کار خصوصی عمل می‌کند. دولت به منظور کنترل تورم، پروژه‌های عمرانی خود را به شدت کاهش داده و با اتخاذ سیاست‌های انقباضی پولی امکان رشد و توسعه را برای بخش خصوصی بسیار محدود کرده و از طرفی تورم باعث افزایش قیمت تمام نهاده‌های تولید شده است.

رکود باعث کاهش شدید اثر بخشی و تولید کمتر از ظرفیت واقعی شده که به نوبه خود افزایش سربارهای تولید را بدنبال داشته است. در این شرایط رکود تورمی، بخش‌های دلالی و برخی صنایع بر حسب ضرورت‌های اقتصادی و اجتماعی و یا رانت‌های حاصل از چند نرخی بودن ارز، بیشترین میزان سود دهی را داشته‌اند، به نحوی که امکان جذب نیروی انسانی با هر میزان دستمزد را دارند.

بر این اساس همه صنایع و فعالیت‌های اقتصادی ناگزیرند برای رقابت در چنین شرایطی، دستمزد نیروی انسانی خود را متناسب با دیگر بخش‌های اقتصادی افزایش دهند که این امر به نوبه خود باعث افزایش قیمت تمام شده و غیررقابتی شدن قیمت تولیدات بنگاه‌های اقتصادی خواهد شد. شرکت ایمن ایستا الکتریک هم نزدیک به ده سال است تمام برنامه‌های توسعه‌ای خود را با احتیاط تمام اجرایی کرده که قاعدتا این رویکرد با برنامه‌های بلند مدت اقتصادی آن فاصله بسیار زیادی دارد.

۵. اختصاص اوراق خزانه جهت تسویه مطالبات این شرکت از سوی وزارت نیرو از محل ۳۰ همت اوراق خزانه اشاره شده، تنها نزدیک به ۲۰ درصد از مطالبات مجموعه را پوشش داده که احتمالاً برای دیگر شرکت‌های طرف قرارداد وزارت نیرو نیز به همین صورت بوده است.

ذکر این نکته ضروری است که با توجه به نیاز مالی شدید شرکت‌های طرف قرارداد با وزارت نیرو، جذب نقدینگی با فروش این اسناد در بازار سرمایه با ضرر حداقل ۱۰ درصدی مواجه بوده است. همچنین متاسفانه از زمان اختصاص این اوراق تا دسترسی به آنها حداقل شش ماه به طول می‌انجامد و بعضا شرکت‌های توزیع به دلیل همین تخصیص حداقلی اوراق، پرداخت‌های نقدی و قطره چکانی خود را نیز به حالت تعلیق در می‌آورند که عملا زمان بازگشت سرمایه‌های شرکت را با تاخیر بیشتری نسبت به گذشته مواجه می‌کند.

۶. هرچند تا زمانی که امکان واقعی شدن قیمت حامل‌های انرژی از جمله برق به دلایل سیاسی و اجتماعی وجود ندارد و از طرفی همین حامل انرژی به صنایع انرژی بر که محصولات خود را با قیمت جهانی در بازار داخلی عرضه می‌کنند با قیمت یارانه‌ای عرضه می‌شود، وزارت نیرو یک وزارتخانه زیان‌ده بوده و برای هر پیشنهادی بودجه مکفی در دسترس نخواهد داشت اما شاید بتوان با راهکارهای قابل دسترس برخی از مشکلات را مرتفع کرد.

یکی از مهمترین راهکارهایی که برای عبور از این شرایط وجود دارد چابک‌سازی و کاهش نیروهای اضافی در شرکت‌های تابعه وزارت نیرو است. در حال حاضر در اکثر شرکت‌های توزیع حقوق ماهانه پرداخت شده از بدهی آن شرکت‌ها بیشتر است. به علاوه تسویه فوری و کامل دیون وزارت نیرو به شرکت‌های طرف قرارداد، باعث تزریق بخش مهمی از سرمایه در گردش بلوکه شده بخش خصوصی به این شرکت‌ها شده و بهبود محیط کسب و کار این شرکت‌ها را به دنبال خواهد داشت.

ما برای عبور از وضعیت فعلی در صنعت برق نیازمند عملیاتی شدن و تامین نقدینگی مورد نیاز پروژه‌های عمرانی از طریق تخصیص تسهیلات بانکی با ضمانت وزارت نیرو هستیم. در کنار آن تسویه‌های مالیاتی و بانکی بخش خصوصی از محل مطالبات شرکت‌های خصوصی از این وزارتخانه، کاهش تشریفات زاید در برگزاری استعلامات و مناقصات و ایجاد شفافیت و رفع ابهامات مفسده‌انگیز درمناقصات تا عقد قرارداد هم اقداماتی است که می‌تواند به بهبود فضای کسب و کار صنعت برق و به تبع آن افزایش سطح سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت منجر شود ■

۱. در شرایط فعلی که کشور همچنان با تداوم تحریم‌ها و کمبود منابع مالی مواجه است، با چه مشکلاتی در تامین مواد اولیه مورد نیاز خود مواجه هستید؟

۲. موضوع تخصیص ارز و بوروکراسی‌ها و گرفتاری‌های مربوط به آن طی چند سال اخیر تا چه اندازه بر روند فعالیت شرکت شما موثر بوده است؟

۳. عمده چالش‌هایی که در حوزه تامین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات با آن مواجه هستید، شامل چه مواردی است؟

سال‌هاست تامین مواد اولیه یکی از جدی‌ترین گلوگاه‌های سازندگان صنعت برق ایران است. البته تا پیش از شدت یافتن تحریم‌ها، این مساله آنقدرها هم جدی گرفته نمی‌شد، اما با بسته شدن تمامی راه‌های مبادلاتی اعم از مالی و تجاری، سازندگان برای واردات مواد اولیه باید از موانع بسیاری عبور می‌کردند.

در کنار این مشکلات اما تدوین سیاست‌های مرتبط با تخصیص ارز برای واردات و انجام تعهدات ارزی برای صادرات آن‌ها را با یک چالش بزرگ‌تر روبرو کرد که عملا تمام مراحل تولید را به شدت متاثر می‌ساخت. در همین راستا «ابراهیم مباهات» مدیرعامل شرکت پرتو خازن با اشاره به اینکه تولیدکننده و مصرف‌کننده بزرگ‌ترین قربانیان سیستم‌های فعلی به ویژه در حوزه ارز هستند، تاکید می‌کند که ساختارهای حاکمیتی در زمینه تولید با بوروکراسی‌های گسترده و هزینه‌سازی مواجه هستند که باید برای رفع آن‌ها چاره‌اندیشی شود.

او همچنین تلاش وزارت نیرو برای رفع ناترازی از مسیر ظرفیت‌سازی را یک راهبرد کلیدی برای عبور از رکود کنونی صنعت می‌داند و معتقد است که وزارت نیرو می‌تواند از طریق رفتار مشابه بین سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، راه را برای بازگشت سرمایه‌های بخش خصوصی به صنعت برق کشور هموار کند. در ادامه حاصل این گفتگو را می‌خوانید:

ابراهیم مباهات
مدیرعامل شرکت پرتو خازن

ماموریت وزارت نیروی دولت چهاردهم؛

رکودزدایی از طریق بخش خصوصی

۱. در گذشته بانک‌ها برای تامین مواد اولیه در قالب قراردادهای مشارکت مدنی با دریافت ۱۰ تا ۲۰ درصد مبلغ سفارش، نسبت به گشایش اعتبار اسنادی اقدام می‌کردند و در زمان رسیدن مواد اولیه نیز مابقی وجه به صورت قرارداد فروش اقساطی تخصیص داده می‌شد و مواد اولیه در اختیار تولیدکننده قرار می‌گرفت.

درحال حاضر علاوه بر تحریم‌های خارجی، به نوعی تحریم یا تحمیل داخلی نیز وجود دارد و تولیدکننده پس از اخذ مجوز ثبت سفارش و گذراندن دوره انتظار که حداقل دو ماه است، باید وجه مواد اولیه را (با نرخ امروزی یورو یعنی حدود ۵۰۰.۰۰۰ ریال) بپردازد تا پس از چند هفته تامین ارز صورت بگیرد.

پس از آن فروشنده خارجی ظرف حدود یک تا دو ماه، کالا یا مواد اولیه را آماده و ارسال می‌کند. پس از یک ماه کالا به بندر می‌رسد و پس از تشریفات گمرکی عملا در بهترین شرایط حدود ۴ تا ۵ ماه از زمانی که تولیدکننده وجه ارز را که خیلی هم سنگین است، می‌پردازد مواد اولیه را تحویل می‌گیرد. سازنده پس از طی چرخه تولید و فروش، در بهترین حالت یک تا دو ماه بعد وجه را دریافت می‌کند. یعنی از زمانی که تولیدکننده وجه مواد اولیه را می‌پردازد تا زمان دریافت پول حاصل از فروش محصول، حدود ۸ تا ۹ ماه طول می‌کشد و تولیدکننده طی این پروسه به نقدینگی قابل توجهی نیاز دارد که عمده تولیدکنندگان در تامین آن با مشکلات جدی مواجهند. در نتیجه سبد محصول تولیدکننده ماه به ماه کوچکتر و عرضه کمتر و کمتر شده و این امر خود باعث کمبود کالا، گرانی و تورم می‌شود. در واقع بانک مرکزی برای حفظ ارز موجود که در واقع به نوعی ثمره فعالیت بخش‌های مختلف اقتصادی کشور است، این برنامه سختگیرانه را اجرا می‌کند اما در نهایت نتیجه معکوسی از آن می‌گیرد. درست مانند کشاورزی است که برای حفظ میوه درخت، خود درخت را با تبر می‌زند.

۴. رکود تورمی طی یک دهه اخیر یکی از مهمترین مصائب اقتصاد کشور بوده است، از دیدگاه شما صنعت برق تا چه حد از این شرایط متاثر بوده و رکود حاکم بر آن چه مخاطراتی برای ظرفیت‌های بخش خصوصی داشته است؟

۵. آیا تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه به صنعت برق به تسویه بدهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به سازندگان پیمانکاران و سایر فعالان صنعت برق کمک کرد؟ آیا مطالبات معوقی از وزارت نیرو دارید؟

۶. مهمترین پیشنهادات شما برای وزیر نیروی دولت چهاردهم در خصوص شیوه‌های بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت چیست؟

۲. همانطور که پیشتر هم اشاره شد، تخصیص ارز و بوروکراسی‌های طولانی و پیچیده ناشی از آن اثرات منفی زیادی در تولید و به تبع آن درعرضه کالا می‌گذارد. واقعیت این است که ما برای حفظ یک میلیون دلار ارز، ده‌ها میلیون دلار به تولید صدمه می‌زنیم و در عین حال راضی و خرسندیم! چنین رفتارهایی باعث افزایش تقاضای کاذب هم می‌شود، چراکه تولیدکننده یا واردکننده چاره‌ای ندارد جز اینکه چند برابر نیازش درخواست کند تا بلکه ۵۰ درصد نیاز واقعی‌اش را دریافت کند. جالب‌تر اینکه حتی کسانی که کالا صادر و ارزآوری کرده‌اند، نیز مجبورند ارز خود را با نرخ بسیار پایین‌تر از بازار به سیستم بانکی بفروشند. این در واقع سیگنال غیرمستقیم به صادرکننده می‌دهد که سراغ صادرات نرود و یا راه‌های انحرافی را جایگزین کند.

۳. عمده چالش‌های تولیدکنندگان در تامین ارز، سخت‌گیری‌های غالبا بیجا و وقت تلف کن، بوروکراسی شدید و طولانی است که بعضا می‌تواند به ایجاد فساد منجر شود. در این میان البته سیستم کارشناسی نشده ارزی هم برای صنعتگران دردسرساز است، چرا که این سیستم به جای حمایت از تولید به یک مانع بزرگ در این مسیر و به تبع آن اشتغال و عرضه کالا در جامعه تبدیل شده است.

۴. رکود تورمی از دو ناحیه تولیدکننده را تحت فشار مضاعف قرار می‌دهد. از یک سو به دلیل تورم موجود هزینه‌های تولید اعم از مواد اولیه، حقوق و دستمزد و هزینه‌های بالاسری و هزینه‌های مالی و... افزایش یافته و قیمت تمام شده محصول به شدت افزایش یافته است. از سوی دیگر، رکود نقش تیغه دوم قیچی را ایفا می‌کند و در موقع فروش محصولات، به تولیدکننده آسیب می‌زند. در این شرایط تولیدکننده که مواد اولیه را با هزاران مشقت فراوان تامین و به محصول تبدیل کرده، ناگزیر است مدتی صبر پیشه کند تا این محصول را به فروش برساند. اما مشکل اینجاست که درآمد حاصل از فروش محصولات، به زحمت این چرخه زنگ زده را مجددا به حرکت در می‌آورد. در نگاهی کلی باید گفت که قربانی اصلی این ماجرا تولیدکننده و مصرف کننده است.

۵. در این مورد اطلاعات دقیقی ندارم چون ما هنوز اوراقی دریافت نکرده‌ایم، ولی شاید اگر می‌شد به جای اوراق خزانه، سازوکاری طراحی می‌شد که وزارت نیرو مبلغ مورد نیاز تولید کننده یا پیمانکار را جهت خرید مواد اولیه (داخلی و خارجی) و یا تسویه بدهی به سیستم بانکی، مستقیما به بانک‌های طرف حساب تولیدکننده و پیمانکار بپردازد، مشکلات بیشتری از فعالان صنعت حل می‌شد. ضن اینکه از این طریق بعضی واسطه‌های همیشه حاضر در صحنه حذف می‌شدند و چرخه تولید سریع‌تر به حرکت در می‌آمد.

۶. از آنجا که برق زیرساخت اصلی انرژی و حرکت است، اگر وزارت نیرو تلاش خود را صرف تامین انرژی برق مورد نیاز کشور (از طرق مختلف) کند، به طور قطع محیط کسب و کار هم در صنعت برق و هم در سایر شاخه‌های صنعت و کشاورزی و ساختمان بهبود خواهد یافت. در حال حاضر از وضعیت موجود چنان می‌توان نتیجه گرفت که متاسفانه در سال‌های گذشته در این مورد غفلت‌های زیادی صورت گرفته است. امروز ناترازی انرژی هم به منابع درآمدی وزارت نیرو ضربه زده و این نهاد را با چالش‌های جدی برای تامین برق مواجه کرده و هم کلیه بخش‌های کشور را متاثر ساخته و آن‌ها را متحمل زیان انباشته کرده است. لذا به نظرم ضروری‌ترین مسئولیت وزیر محترم نیرو تلاش در جهت کاهش ناترازی انرژی برق در سریع‌ترین زمان ممکن است.

مساله‌ای که در این میان نباید از نظر دور داشت این است که سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی در صنعت برق و نیز سایر بخش‌های صنایع می‌تواند با راندمان بهتر و سرعت بیشتری نسبت به سازمان‌های دولتی به نتیجه برسد و ثمر دهد، اما این امر مستلزم آن است که با سرمایه‌گذاران داخلی همان طوری برخورد شود که با یک سرمایه‌گذار احتمالی خارجی رفتار می‌شود. در این صورت قطعا سرمایه‌گذاری خصوصی توسعه پیدا کرده و برای مملکت نیز مفید و موثر خواهد بود ■

تولید تجهیزات الکترومکانیکی تابلوهای فشار متوسط ۰۲۴-۳۲۲۲۱۷۲۸

توسط شرکت فراگستر بیستون انجام شد؛

احداث خط ۴۰۰ کیلوولت پست کمال آباد

استان البرز با شهرک‌های صنعتی متعدد و وجود مزارع مکانیزه و گلخانه‌ای، یکی از قطب‌های صنعتی و کشاورزی کشور است که با افزایش روزافزون مشترکین صنعتی، کشاورزی و خانگی برق روبرو شده است. بر این اساس تقویت پست ۲۳۰ کیلوولت کمال آباد با احداث پست ۴۰۰ کیلوولت آن و احداث خط ۴۰۰ کیلوولت دو مداره جهت اتصال پست به شبکه سراسری، با مطالعات شبکه توانیر در لیست طرح‌های اولویت‌دار وزارت نیرو قرارگرفت.

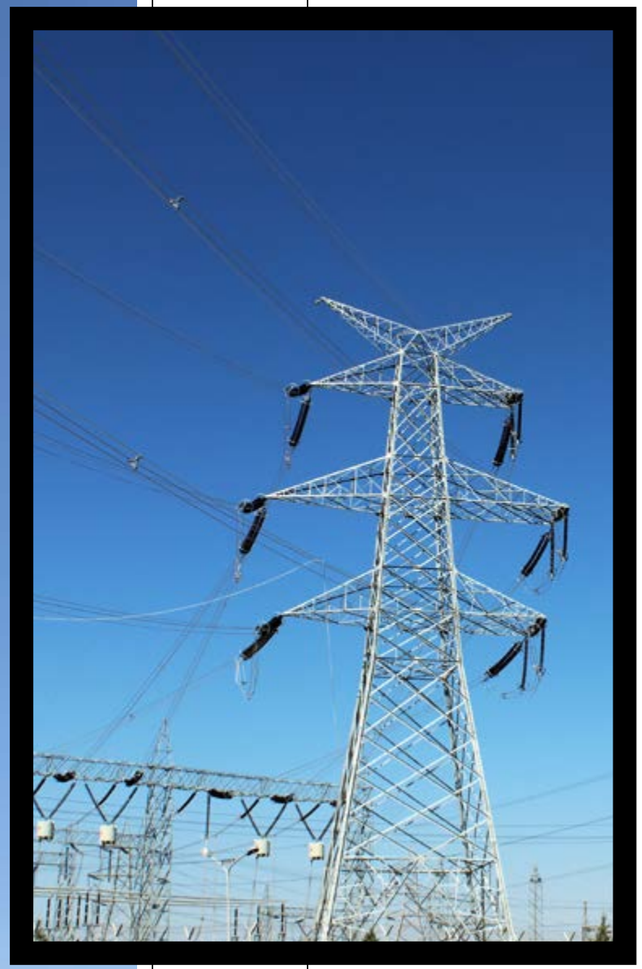
«تامین تجهیزات و احداث خط ۴۰۰ کیلوولت دو مداره رودشور-شهید رجایی به پست کمال آباد» به طول ۱۲ کیلومتر در راستای ایجاد برق پایدار، افزایش ضریب اطمینان با افزایش سطح ولتاژ و جلوگیری از قطعی برق در سطح استان البرز انجام شد که یک موفقیت اساسی در صنعت برق کشور محسوب می‌شود.

این پروژه ویژه به شرکت برق منطقه‌ای تهران، شرکت مهندسین مشاور موننکو و شرکت ترانس پست پارس به عنوان پیمانکار اصلی محول شد که با توجه به فوریت و حساسیت پروژه و با در نظر گرفتن حسن سابقه شرکت فراگستر بیستون در تامین و احداث خطوط انتقال و فوق توزیع، انجام پروژه بطور کامل به این شرکت واگذار شد.

شرکت فراگستر بیستون به عنوان یک مجموعه صنعتی و عمرانی، با تکیه بر توانمندی‌های علمی و فنی بیش از ۱۰۰ کارشناس و متخصص از دانشگاه‌های معتبر داخلی و خارجی و بیش از ۴۰۰ نفر نیروی انسانی متعهد و مجرب در کارخانجات و کارگاه‌های خود و دارا بودن یکی از بزرگترین واحدهای گالوانیزه در سطح کشور و بهره‌گیری از ماشین‌آلات و تجهیزات بروز در داخل و خارج کشور عهده‌دار این پروژه ویژه شد.

تمامی عملیات مربوط به احداث خط در بازه زمانی کمتر از ۶ ماه با برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی ارکان مختلف پروژه اعم از نیروی انسانی، ماشین‌آلات و کارخانجات مرتبط با تولید و ساخت دکل‌ها و مواد مصرفی در پروژه انجام شد بطوریکه که تمامی عملیات اجرایی از حفاری تا نصب برج و سیمکشی بطور همزمان در قسمت‌های مختلف پروژه انجام شد.

جهت اتصال خط ۴۰۰ کیلوولت دو مداره رودشور - شهید رجایی به پست کمال‌آباد بیش از ۴۰۰۰ مترمکعب حفاری، حدود ۴۵۰۰ مترمکعب بتن‌ریزی انجام و بصورت موازی حدود ۲۰۰۰ تن آهن‌آلات ۵۲ عدد برج مشبک و برج تسکوپی تولید، حمل و نصب شد. همچنین ۱۲ کیلومتر سیمکشی خط ۴۰۰ کیلوولت باندل سه سیم و سیم محافظ حاوی فیبر نوری (بعلاوه ۳کیلومتر سیمکشی خط ۶۳ کیلوولت) در راستای تکمیل خط صورت پذیرفت. انجام این پروژه با وجود تمامی موانع و مشکلات در مدت زمان کوتاه، بی‌نظیر و بدون شک مصداق بارز شعار «ما می‌توانیم» است. ■

نقش ماتریس حقوق و تکالیف در شناسایی ادّعا

خلاصه

یکی از مراحل مدیریت ادّعا، شناسایی موارد بروز ادّعا است؛ بدین منظور ابتدا لازم است حقوق و تکالیف طرفین در قرارداد، سررسید تعهدات، پیامدها و آثار آن‌ها به طور دقیق مشخص شود. نظر به حجم و پیچیدگی ذاتی اسناد قرارداد، بهره‌مندی از ابزار توسعه‌یافته در جهت ساده‌سازی و دسته‌بندی حقوق و تکالیف هریک از طرفین قرارداد، به منظور تسهیل و تسریع در رسیدگی به موارد ادّعا، ضروری به نظر می‌رسد، که مقالهٔ حاضر به این امر، پرداخته است.

مقدمه

ادّعا از حیث منشأ، ناظر به الزامات قراردادی و الزامات خارج از قرارداد (ضمان قهری و مسئولیت مدنی) است؛ قلمروی بحث ما، صرفاً معطوف به الزامات قراردادی است. در واقع مفاد و شروط یک قرارداد، موجد «حقوق و تکالیف» (قاعده اولیه)، برای طرفین عقد می‌باشد و در صورت نقض عهد از سوی هر یک از اطراف قرارداد، «مسئولیت ناشی از نقض عهد» (قاعده ثانویه) و به تبع آن، طرح احتمالی ادّعا از سوی طرف دیگر، متصوّر است. از این‌رو، فرآیند مدیریت ادّعا، بیش از هر چیز، متاثّر از مدیریت قرارداد است. لذا پس از تشریح مدیریت ادّعا، و تحلیل مدیریت قرارداد، ماتریس پیش‌گفته به عنوان یکی از ابزارهای آن، تعرفه خواهد شد.

طرح بحث

۱- مدیریت ادّعا

ادّعا در واقع درخواستی است که در اثر «تغییرات پایه در اجرای یک پروژه؛ تغییر یا انحراف در تخصیص ریسک؛ یک اقدام یا درخواست تغییر، برخلاف شرایط توافق‌شده قرارداد؛ بخشی از ساخت و ساز که شکست خورده یا به درستی انجام نشده است و نمی‌تواند از نظر اقتصادی بین طرفین حل شود»، مطرح می‌شود. همچنین ادّعا

حمید حسین‌زاده — رئیس کمیسیون حقوقی و قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران

فاطمه رشیدی — پژوهشگر

می‌تواند به علت ناکافی بودن مفاد قرارداد، زبان نامشخص و اختلاف در تفسیر مفاد قرارداد باشند. در پروژه‌های احداث، ادّعا معمولاً برای جبران خسارت اضافی برای کارهایی که خارج از قرارداد در نظر گرفته شده، یا تمدید زمان تکمیل قرارداد، و یا هر دو درخواست می‌گردند. شرایط بسیاری وجود دارد که در آن‌ها ادّعا شکل می‌پذیرد و از دو دیدگاه بررسی می‌شود: طرفی که ادّعا را مطرح می‌کند و طرفی که در مقابل آن دفاع می‌کند. با این حال، تمایز بین یک ادّعا و یک تغییر، اساس اختلاف نظر بین طرفین قرارداد است. اگر توافق حاصل شود، ادّعا یک «درخواست تغییر مصوّب» می‌شود یا همانطور که در پروژه‌ها به آن اشاره می‌شود، یک «درخواست تغییر تأییدشده»، که قرارداد را اصلاح می‌کند. در صورت عدم توافق، ادّعا از طریق مذاکره رسمی، میانجی‌گری، حل اختلاف و در نهایت از طریق داوری و یا مراجع قضایی، حلّ و فصل می‌شود. (PMBOK؛۲۰۱۶) یکی از راه‌های جلوگیری از وقوع ادّعا در پروژه‌ها، استفاده از الگوهای صحیح با عنوان «شروط همسان» و یا «قرارداد همسان» است. قرارداد همسان (مدوّن)، سند و یا داده‌پیامی است که در آن، مفاد و شروط یک عقد، از پیش و به صورت مکتوب، تنظیم و تدوین شده و به عنوان یک نمونه، الگو، نوع (تیپ)، ساختار و یا قالبِ آمادهٔ معتبر نزد عرفِ (عام و یا خاص)، در دسترس متعاملین قرار داشته باشد و انعقاد قرارداد مدنظر ایشان را تسهیل و تسریع کند. (حمید حسین‌زاده؛۱۳۹۷) لیکن با وجود استفاده از الگوهای مذکور و تمامی تمهیدات در نظر گرفته شده در مفاد و شروط پیمان، بسیاری از قراردادها، به دلیل پیچیدگی، با وقوع ادّعا همراه هستند. به منظور پیشگیری از بروز اختلافات، همچنین قابلیّت استیفاء به‌موقع و صحیح حق، مدیریت ادّعا در قراردادها ضروری است.

مدیریت ادّعا، از منظر الحاقیهٔ ساخت پیکره دانش مدیریت پروژه، فرآیندی است که در جهت حذف یا جلوگیری از بروز ادّعا تلاش می‌کند و در صورت وقوع، به تعامل با آن می‌پردازد. این عنوان، تمام رویه‌هایی را که برای حذف یا جلوگیری از افزایش دعاوی و همچنین مدیریت آنها در صورت وقوع، مورد نیاز است، شامل می‌شود. مهمترین اصل در مدیریت دعاوی، اشراف کامل بر مقتضای ذات عقد و در ادامه، مفادّ و شروط قرارداد است. بر اساس الحاقیهٔ مذکور، مدیریت ادّعا شامل چهار فرآیند اصلی «اجتناب از بروز ادّعا، شناسایی ادّعا، ارزیابی، تحلیل و یا کمّی‌سازی ادّعا، و حلّ و فصل ادّعا» است.

۲- شناسایی ادّعا

عموماً ادّعا، نتیجهٔ عدم قبول درخواست تغییر، تفاسیر متفاوت از قرارداد در بروز شرایط تغییریافته یا ناشناخته می‌باشد. قراردادی که به موقع اجرا نشود، آثار زمانی و هزینه‌ای دارد. صرفنظر از منشأ ادّعا، فرآیند شناسایی ادّعا باید با شناخت تخصصی از حوزه‌های مختلف کاری و ارتباط آنها با یکدیگر و تدقیق در شروط قراردادی صورت گیرد. به بیان دیگر، شناسایی ادّعا نیازمند تعبیری درست از متن قرارداد به همراه پیش‌بینی شرایطی است که احتمال وقوع آنها در جریان اجرای پروژه، وجود دارد. (مرتضی آمری‌نیا؛۱۳۹۶) اصلی‌ترین مسیر شناسایی ادّعا، یا ورودی شناسایی ادّعا، قرارداد است و در اثنای مدیریت قرارداد، با ملاحظهٔ نقض تعهدات طرفی از قرارداد، موارد ادّعای طرف دیگر، بروز می‌کند و بعضاً طرح می‌شود.

۳- مدیریت قرارداد

مدیریت قرارداد، فرآیند تعامل بین طرفین قرارداد و حصول اطمینان از پایبندی آن‌ها به ایفای تعهدات و هدف آن تحقّق مورد معامله (عملیات موضوع پیمان) است؛ فرآیند مدیریت قرارداد شامل (و نه محدوده به) تنظیم قرارداد، پیگیری اجرای تعهدات تا تحویل کالاها و خدمات، مدیریت ارتباطات، مدیریت تغییرات و راهبری قرارداد است. به عنوان نمونه، مدیریت تغییرات قرارداد به عنوان بخشی از فرآیند مدیریت قرارداد، به منظور جلوگیری از افزایش غیرضروری زمان و هزینه‌های ناشی از انجام کارهای خارج از محدوده قرارداد، در طول اجرای پروژه است. ضروری است تغییرات قرارداد در طول اجرای آن مورد توجه قرار گرفته و به طور موثر مدیریت شود، در غیر

تولید تجهیزات الکترومکانیکی تابلوهای فشار متوسط

۰۲۴-۳۲۲۲۱۷۲۸

این‌صورت می‌تواند منشأ بروز اختلافات و شروع افزایش هزینه‌ها و زمان قرارداد شود. لازم به ذکر است که تغییرات قرارداد یکی از ریشه‌های بروز اختلافات در قراردادهاست؛ در واقع هر جایی از قرارداد که تعهدی، نقص و یا حقی زایل شود، طرف ذینفع ادّعای خود را مطرح می‌کند و درصورتی‌که طرف مقابل ادّعا را نپذیرد، اختلاف میان ایشان حاصل می‌شود. از این رو، هر یک از طرفین قرارداد، نیازمند ابزاری کنترلی برای ردیابی تکالیف محقّق‌نشده و حقوق استیفاءنشدهٔ خویش هستند. چه اینکه، مطابق قواعد تلازم و تقابل حق و تکلیف، وجود هر حقّی ملازمه با یک تکلیف برای هر یک از اطراف قرارداد دارد و در مقابلِ هر حقِّ طرف اول، تکلیفی بر ذمّهٔ طرف دوم مستقر است. پس ردیابی تحقّق/عدمِ‌تحقّق این حقوق و تکالیف در قراردادها، مستلزم در اختیار داشتن ابزاری کارآمد است.

ماتریس حقوق و تکالیف

دستیابی سریع به اطلاعات در یک سند طولانی و پیچیده، دشوار است. مخصوصاً برای افرادی که فاقد مهارت قراردادی هستند. از سوی دیگر، آگاهی از تعهدات طرف دیگر قرارداد، ضروری است تا اطمینان حاصل شود که آیا به تعهدات عمل نموده‌اند؟ (Andy Hewitt;۲۰۱۴). به منظور سهولت تشخیص حقوق و تکالیف طرفین قرارداد و آگاهی از عواقب نقض هریک از تعهدات، الگوی ماتریس حقوق و تکالیف به شرح جداول نمونه پیشنهاد می‌گردد. در واقع ماتریس حقوق و تکالیف، خلاصهٔ متمرکز مفاد و شروط قرارداد و پیامدهای نقض تعهدات است که در لابه‌لای قرارداد، پراکنده می‌باشد. در ادامه، شرح محتوای ماتریس حقوق و تعهدات، با طرح یک نمونه عملی از شرایط عمومی پیمان (نشریه ۴۳۱۱) و کتاب قرمز فیدیک، صورت پذیرفته است. کاربر غیرحرفه‌ای قرارداد نیز، با دسترسی به ماتریس حقوق و تکالیف، به راحتی می‌تواند تکالیف و پیامدهای نقض آن را، شناسایی نماید؛ پس شناسایی ادّعا در اثنای مدیریت قرارداد است. پیش از شرح جداول نمونه، لازم به ذکر است مقصود از تعهّد آنی، تعهد/تکلیف ناظر به رویدادی است که تنها یک مرتبه در طول پیمان، قابلیت تحقّق داشته و مقصود از تعهد مستمر، تعهد/تکلیف ناظر به رویدادی است که بیش از یک مرتبه در طول پیمان قابلیت تحقّق دارد.

نحوه پیاده‌سازی مفاد و شروط در ماتریس حقوق و تعهدات

برای نمونه در توضیح سطر اول از جدول شمارهٔ یک، «بند الف» ذیل «ماده ۳۷» شرایط عمومی پیمان (در باب پرداخت‌ها) بیان می‌دارد: در آخر هر ماه، پیمانکار، وضعیت کارهاي انجام‌شده از شروع کار تا آن تاریخ را طبق نقشه‌هاي اجرايي، دستور کارها و صورت‌جلسه‌ها اندازه‌گيري مي‌کند و مقدار مصالح و تجهيزات پاي کار را تعيين مي‌کند، سپس بر اساس فهرست‌بهاي منضم به پيمان، مبلغ صورت وضعيت را محاسبه کرده و آن را در آخر ماه تسليم مهندس ناظر مي‌کند. مهندس مشاور، صورت‌وضعيت پيمانکار را از نظر تطبيق با اسناد و مدارك پيمان کنترل کرده و در صورت لزوم با تعيين دليل اصلاح مي‌کند و آن را در مدت حداکثر ۱۰ روز از تاريخ دريافت از سوي مهندس ناظر براي کارفرما ارسال مي‌کند و مراتب را نيز به اطلاع پيمانکار مي‌رساند. کارفرما صورت‌وضعيت کنترل‌شده از سوي مهندس ناظر را، براي کارفرما ارسال مي‌کند و مراتب را نيز به اطلاع پيمانکار مي‌رساند. کارفرما صورت‌وضعيت کنترل‌شده از سوي مهندس مشاور را رسيدگي کرده و بعد از کسر وجوهي که بابت صورت‌وضعيت‌هاي موقت قبلي پرداخت شده است و همچنين اعمال کسور قانوني و کسور متعلقه طبق پيمان، باقيمانده مبلغ قابل پرداخت به پيمانکار را حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاريخ وصول صورت‌وضعيت، با صدور چك به نام پيمانکار، پرداخت مي‌کند. از طرفی «جزء ۹» از «بند الف» ذیل «ماده ۳۰» شرایط عمومی پیمان نیز، بیان می‌دارد: در صورت وقوع هر يك از موارد زير که موجب افزايش مدت اجراي کار شود، پيمانکار مي‌تواند درخواست تمديد مدت پيمان را بنمايد؛ هرگاه کارفرما نتواند تعهدات مالي خود را در موعدهاي درج شده در اسناد

و مدارك پيمان انجام دهد.

ملاحظه می‌فرمائید که دو بند نسبتاً طولانی و پراکنده در دو ماده از شرایط عمومی پیمان، کاملاً متمرکز و به‌نحوی‌که کاربر قرارداد، به طور هم‌زمان، قابلیت روئیت تعهد و پیامد نقض تعهد را داشته باشد و مدیریت قرارداد را تسهیل کند، در یک سطر از ماتریس حقوق و تکالیف جای گرفته است. به جهت اجتناب از تطویل متن مقاله، از تشریح سطور بعدی جداول یک و دو صرفنظر کردیم. بدیهی است فرآیند تکمیل آن‌ها نیز، مشابه سطر نخست می‌باشد.

نتیجه‌گیری

از آنجایی‌که، فرآیند مدیریت ادّعا، بیش از هر چیز، متاثّر از مدیریت قرارداد می‌باشد و شناسایی ادّعا در اثنای مدیریت قرارداد معنادار است، لذا معرفی یک ابزار توسعه‌یافته به‌منظور مدیریت تعهدات قراردادی از منظر ذی‌نفع، هدف این پژوهش بوده است. نظر به قواعد تلازم و تقابل حق و تکلیف در عرصه قراردادهای معوّض، عنوان ماتریس حقوق و تعهدات را برای ابزار پیش‌گفته اختیار کردیم. ماتریس حقوق و تکالیف، به نوعی خلاصهٔ متمرکز، منظّم و دسته‌بندی‌شدهٔ مفاد و شروط قرارداد و پیامدهای نقض تعهدات است که در لابه‌لای قرارداد پراکنده‌اند. ماتریس حقوق و تکالیف از ابتدای قرارداد، حقوق و تکالیف طرفین قرارداد را به ازای هر بند قراردادی به روشنی نشان می‌دهد و سبب تسهیل آگاهی طرفین قرارداد به حقوق و تکالیف خود در کمترین زمان ممکن می‌شود و فرآیند شناسایی ادّعا، در صورت نقض تعهدات از سوی متعهد برای ذی‌نفع را، تسریع و تسهیل می‌کند و چه بسا با پیاده‌سازی کامل آن در قالب چک‌لیست، احتمال تحقّق تعهدات را افزایش و از بروز ادّعا جلوگیری کند و یا احتمال آن را کاهش دهد ■

از دیدگاه پیمانکار - تعهدات کارفرما=حقوق پیمانکار					
مستند تعهد	تعهد/ تکلیف	نوع تکلیف		سررسید تعهد/تکلیف	پیامد نقض تعهد/تکلیف	مستند پیامد
		آنی	مستمر		
۳۷ - الف	پرداخت صورت‌وضعیت موقت		●	حداکثر ۲۰ روز پس از دریافت از سوی پیمانکار	تمدید مدت پیمان	جزء ۹ بند الف ماده ۳۰
۴۰	پرداخت صورت‌وضعیت قطعی	●		۵ ماه از تاریخ وصول مشاور (۳ ماه رسیدگی مشاور و ۲ ماه رسیدگی کارفرما)	پرداخت هزینه‌های اضافی بابت تمدید تضامین	تبصرهٔ ۱ ماده ۵۱

جدول ۱- بخشی از ماتریس حقوق و تکالیف مربوط به نشریه ۴۳۱۱

از دیدگاه پیمانکار - تعهدات کارفرما=حقوق پیمانکار					
مستند تعهد	تعهد/ تکلیف	نوع تکلیف		سررسید تعهد/تکلیف	پیامد نقض تعهد/تکلیف	مستند پیامد
		آنی	مستمر		
۱۴.۷ - ب	پرداخت صورت وضعیت‌های موقت		●	ظرف ۵۶ روز پس از اخذ صورت‌ضعیت و مدارک پشتیبان از پیمانکار	اختیار پیمانکار در توقف کار، کاهش سرعت کار، تمدید مدت پیمان و اخذ وجه اضافی بابت پیامدهای ناشی از این اقدام؛ جبران هزینه‌های مالی به پیمانکار	بندهای ۱۶.۱ ۱۴.۸
۱۴.۷ - ج	پرداخت صورت‌وضعیت قطعی	●		ظرف ۵۶ روز پس از اخذ صورت‌وضعیت تأییدشدهٔ از مشاور زمان بررسی مشاور: ۲۸ روز	جبران هزینه‌های مالی پیمانکار	۱۴.۸

جدول۲- بخشی از ماتریس حقوق و تکالیف مربوط به کتاب قرمز فیدیک

قیمت‌گذاری دستوری؛
اصلی‌ترین چالش بورس انرژی

گفتگو با بابک باقری

کارشناس صنعت برق و بورس انرژی

با افزایش عرضه و تقاضای برق در بورس انرژی امیدواری‌ها برای افزایش سرمایه‌گذاری در این صنعت هم بیشتر شده است. فعالان صنعت برق امیدوارند که تالار سبز به مرجعی منطقی و مستقل برای تعیین قیمت برق در کشور تبدیل شود تا شاید اینگونه کمی از شدت ناترازی‌های مالی در این صنعت کاسته شود. اما با وجود افزایش معاملات برق در بورس انرژی برخی از فعالان و کارشناسان بورس انرژی نسبت به سیاست‌گذاری‌های دولتمردان برای این بازار ابراز نگرانی می‌کنند. «بابک باقری» کارشناس حوزه بورس انرژی که مهم‌ترین چالش و دغدغه خود برای آینده بازار برق در بورس را قیمت‌گذاری دستوری می‌داند، می‌گوید که بهترین نقش بورس انرژی کشف قیمت واقعی برق به عنوان یک کالای استراتژیک است. اگر این اتفاق به درستی رخ دهد می‌توان شاهد افزایش عرضه و تقاضای برق در این بازار و به دنبال آن افزایش سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق طی یک الی دو سال آینده بود.

او با بیان این نکته که اگر بورس انرژی کارکرد واقعی خود را بدون دخالت‌های دولتمردان ادامه دهد، به نوعی ناترازی موجود در صنعت برق از بین خواهد رفت، ادامه داد: باید شرایطی را فراهم کرد که بورس انرژی مرجعی منطقی و مستقل برای کشف قیمت برق باشد. متن کامل گفتگو با وی را در ادامه می‌خوانید:

با توجه به پررنگ‌تر شدن نقش بورس انرژی در معاملات کالای برق این مساله را تا چه حد بر بهبود شرایط اقتصاد برق موثر می‌دانید؟

باید توجه داشت که بورس انرژی ابزاری برای توسعه زیر ساختی صنعت برق از مسیر شفافیت و کاهش هزینه‌های تامین برق برای مصرف‌کنندگان با هدف صیانت از حقوق تولیدکنندگان برق است. حالا در کشور ما این بازار می‌تواند کارکرد دو چندانی داشته باشد. چرا که صورت‌های مالی صاحبان نیروگاه‌ها و فعالان صنعت برق نشان می‌دهد که ناترازی مالی یکی از اصلی‌ترین چالش‌های صنعت برق طی سال‌های گذشته بوده است. بدین معنا دخل و خرج صنعت برق با هم همخوانی ندارد. به همین دلیل فعالان صنعت برق همواره دچار مشکلات متعددی در زمینه تامین منابع مالی خود بودند. حالا اما با شکل‌گیری و افزاش عرضه و تقاضا برای برق در بورس انرژی و راه‌اندازی تابلو سبز در بورس انرژی چشم‌انداز سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر مثبت شده است. با این اوصاف می‌توان ادعا کرد که بورس انرژی علاوه بر کارکردی که در زمینه کشف قیمت و شفافیت در معاملات دارد می‌تواند زمینه‌ساز تامین مالی صنعت برق شود.

با ادامه این وضعیت و افزایش عرضه و تقاضای برق در بورس امید آن می‌رود که بعد از یک الی دو سال سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت افزایش پیدا کرده و به نوعی ناترازی موجود در صنعت برق کاهش یابد. از طرفی نباید فراموش کرد که توسعه بازار برق در بورس انرژی یک تکلیف قانونی است. در برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری شده که ۶۰ درصد معاملات در بورس انرژی انجام شود و هدف از تصویب این قانون این است که سهم وزارت نیرو از بازار برق کمتر شده و دولت تنها به ارائه‌دهنده خدمات در این بازار تبدیل شود.

حضور بازیگران دولتی از جمله شرکت‌های توزیع و نیروگاه‌های دولتی در بورس تا چه حد می‌تواند فضای رقابتی و امکان کشف قیمت واقعی برق را متاثر از خود کند؟

همگی به خوبی می‌دانیم که وزارت نیرو و توانیر چه چالش‌هایی را در زمینه پرداخت مطالبات فعالان صنعت برق داشته و دارد. حتی در برخی موارد صاحبان نیروگاه‌ها بعد از یک سال هم قادر به دریافت مطالبات خود نبوده و این مساله حیات نیروگاه‌های برق را به خطر انداخته است. با توجه به شیوه تسویه نقدی در بورس انرژی حضور شرکت‌های مصرف‌کننده و تولیدکننده برق می‌تواند بخشی از چالش‌های صنعت نیروگاهی را رفع کند. با این حال محدودیت‌های قانونی درخصوص نحوه حضور شرکت‌های دولتی از جمله مجوز به نیروگاه‌های دولتی به عرضه برق در بازه‌های زمانی بلندمدت و بر اساس مکانیزم عرضه و تقاضا می‌تواند منجر به افزایش جریان نقدی در دولت به عنوان سهامدار عمده نیروگاه‌های دولتی و کاهش مشکلات دولت در تسویه با سایر نیروگاه‌ها شود.

بورس انرژی در صورت دارا بودن چه شاخص‌هایی می‌تواند به یک بازار رقابتی واقعی تبدیل شود؟

در صورتی که تمام عرضه‌ها در این بازار صورت گرفته و با تعریف ابزارها و نهادهای مالی تخصصی به این بازار عمق داده شود، می‌توان بورس انرژی را یک بازار رقابتی و کارا در زمینه کشف قیمت و تامین مالی لحاظ کرد. البته لازم است که متناسب با این

ابزارها، نهادهای مالی متناظر با این بازار نیز شکل گیرد. به عنوان مثال اگر بحث خرده‌فروشی برق جدی شد، یک نهاد تخصصی باید در این بازار حضور پیدا کند تا بتواند تامین مالی نیروگاه‌ها را انجام دهد. همچنین با کمک سایر صندوق‌های تامین مالی باید ابزارهایی را برای فعالان صنعت برق در بورس انرژی تعریف کرد.

مهم‌ترین چالشی که بورس انرژی هم اکنون با آن مواجه است، چیست؟

به باور من قیمت‌گذاری دستوری مهم‌ترین مانع حضور شرکت‌ها و متقاضیان در این بازار است که برای آن باید یک تصمیم حاکمیتی و کلان در کشور گرفته شود. بهترین راهکار هم استفاده از ظرفیت‌های بورس انرژی است که می‌تواند با استفاده از یک استراتژی مشخص در زمان‌بندی مشخص انجام شود.

چشم‌انداز بازار را چطور می‌بینید؟

چشم‌انداز این بازار با توجه به ناترازی برق و سایر حامل‌های انرژی در صورت الزام دولت به رفع این ناترازی در بلندمدت مثبت و روشن است. با این حال می‌بایست برخی اقدامات در این حوزه انجام شود که اولین اقدام کاهش تدریجی قیمت‌گذاری دستوری با استفاده از سازوکار بورس انرژی و از سوی دیگر تقویت قانون هدفمندسازی یارانه‌ها همزمان با این اقدام است تا ضمن کمک به سرمایه‌گذاران این حوزه، با تقویت دهک‌های درآمدی پایین نیز بتوان از آثار اجتماعی این افزایش هزینه‌ها در کشور کاست.

> تامین تجهیزات و پنل‌های نیروگاه‌های خورشیدی چندان تحت تاثیر تحریم‌ها قرار نمی‌گیرد و تامین آن در شرایط حاضر به سادگی امکان‌پذیر است. به طور خلاصه باید گفت که تنوع پروژه‌ها، تسهیل واردات تجهیزات و ظرفیت‌های ساخت داخل، اکوسیستم تجدیدپذیر را کاملا رقابتی شکل داده است

سیالیت و انتقال آسان برق از تولیدکننده به مصرف‌کننده یکی از ویژگی‌هایی است که می‌تواند به بین‌المللی شدن قیمت‌گذاری در بورس‌های منطقه‌ای (به طور مشخص بورس انرژی استانبول) منجر شود که در صورت تامین نیازهای اولیه داخلی عرضه مازاد بر آن در رینگ صادراتی بورس انرژی و قیمت‌گذاری آزاد روی آینده صنعت برق و میزان سرمایه‌گذاری‌ها می‌تواند

تاثیر گذار باشد.

کشف قیمت و وضعیت عرضه و تقاضا این سیگنال را به سرمایه‌گذار می‌دهد که این بازار می‌تواند یک بازار امن برای سرمایه‌گذاری و محلی برای عرضه محصولات آن‌ها (برق) باشد. جدای از این بورس انرژی با تعریف ابزارهای تامین مالی می‌تواند به محلی برای تامین مالی شرکت‌ها و نیروگاه‌های برق و فعالان این صنعت هم تبدیل شود. امسال با وجود تابلوی سبز این مهم بیشتر خودش را نشان داده و جلوه‌گر شد. امیدوارم که این روند در سایر حوزه‌ها همچون نیروگاه‌های حرارتی هم طی سنوات آینده بیشتر محقق شود. بدون شک اجرای موفق تابلوی سبز بورس که سبب شد فعالیت نیروگاهی در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر برای بخش خصوصی جذاب و اقتصادی شود، اثبات می‌کند که عرضه برق نیروگاه‌های حرارتی نیز در بورس انرژی می‌تواند به افزایش جذابیت فعالیت بخش خصوصی در این بخش و حل مشکل نقدینگی این صنعت کمک کند.

> تامین تجهیزات و پنل‌های نیروگاه‌های خورشیدی چندان تحت تاثیر تحریم‌ها قرار نمی‌گیرد و تامین آن در شرایط حاضر به سادگی امکان‌پذیر است. به طور خلاصه باید گفت که تنوع پروژه‌ها، تسهیل واردات تجهیزات و ظرفیت‌های ساخت داخل، اکوسیستم تجدیدپذیر را کاملا رقابتی شکل داده است

بسیاری از فعالان صنعت برق بر این باورند که بهتر است دولت شرایطی را فراهم آورد که تنها نیروگاه‌های بخش خصوصی برق خود را در بورس عرضه کرده و نیروگاه‌های دولتی تامین‌کننده برق بخش‌های یارانه‌ای باشد، نظر شما در این باره چیست؟

اینکه صرفا بازیگران خصوصی (تولیدکننده، عرضه‌کننده، خریدار) در بورس برق نقش ایفا کنند می‌تواند نقطه شروع خوبی باشد اما به شرطی که قیمت‌گذاری در این بازار هم بر اساس نظام عرضه و تقاضا انجام شود. مادامی که قیمت‌گذاری دستوری در بورس انرژی وجود داشته باشد، اینکه کدام یک از بخش‌های دولتی یا بخش خصوصی نقش پر رنگی در این بازار داشته باشند، تفاوت زیادی نمی‌کند. فارغ از این مساله همانطور که در سطور قبلی نیز اشاره شد حضور نیروگاه‌های دولتی و شرکت‌های توزیع در بورس انرژی و فروش نقدی برق بر اساس سازوکارهای مصوب بورس انرژی می‌تواند موجب افزایش جریان نقدی در صنعت برق گشته و برخی از مشکلات این صنعت را رفع کند.

بر اساس تجربه بازارهای مالی دنیا و نحوه عرضه برق در بورس‌های انرژی مهم‌ترین رویکردی که شرکت توانیر و دستگاه‌های متولی در این حوزه باید اتخاذ کنند، چیست؟

جالب است که بدانید بورس انرژی استانبول بعد از بورس انرژی ایران شکل گرفته اما این بازار در طول سال‌های گذشته به شدت رونق گرفته که بخش زیادی از آن حاصل نبود سیاست‌گذاری‌های دستوری است. حالا ما هم اگر می‌خواهیم تجربه موفقی را در این حوزه ثبت کنیم باید از قیمت‌گذاری دستوری خارج شویم و همزمان با این کار ابزارهای معاملاتی و مشتقه مبتنی بر برق در این بازار شکل بگیرد■

لزوم الگوبرداری از اکوسیستم رقابتی تجدیدپذیرها

گفتگو با محمدامین زنگنه

دبیر انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر

اگرچه صنعت برق در بیش از چهار دهه گذشته، به ظرفیت‌های چشمگیری در ساخت داخل تجهیزات و تولید خدمات فنی و مهندسی در حوزه‌های پیمانکاری و مهندسی مشاور دست یافته اما در برخی از حوزه‌ها مانند تجهیزات کلیدی و ساخت نیروگاه‌های بزرگ حرارتی، با انحصاری ذاتی مواجه شده که امکان ایجاد فضای رقابتی را از بین برده است.

اما در مقابل حوزه تجدیدپذیرها با تنوع گسترده‌ای از سازندگان، پیمانکاران و کارفرمایان مواجه است که علاوه بر ایجاد یک فضای رقابتی سالم، زمینه‌ساز توسعه روزافزون آن نیز شده است. در همین راستا «محمدامین زنگنه» دبیر انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر با تاکید بر اینکه اکوسیستم تجدیدپذیر در ایران به درستی شکل گرفته و واردات را به شکلی موثر در کنار ساخت داخل قرار داده، تاکید می‌کند ما در حوزه برق حرارتی هم نیازمند چنین ساختاری هستیم که لازمه آن اصلاح نحوه پیاده‌سازی قوانینی مانند حمایت از ساخت داخل است. مشروح این گفتگو را در ادامه می‌خوانید:

مهمترین مسائل استراتژیکی که شرکت‌های پیمانکار، مهندسی مشاور و سازندگان تجهیزات به شکل جداگانه با آن مواجهند، چیست و مهمترین عوامل تاثیرگذار بر روی قدرت رقابت‌پذیری این بنگاه‌ها شامل چه مواردی است؟

پیش از پاسخ به این سوال و بررسی مسائل این شرکت‌ها باید پیمانکاران را به دو دسته جداگانه تقسیم‌بندی کرد؛ گروه اول شرکت‌هایی هستند که عمدتا با دولت طرف قرارداد هستند و به طور معمول اجرا پروژه‌های دولتی در حوزه‌های توزیع و انتقال را عهده دارند. دسته دوم اما پیمانکارانی هستند که طرف قرارداد با سرمایه‌گذاران خصوصی و غیردولتی هستند و مسائل متفاوتی نسبت به گروه اول دارند.

پیمانکاران گروه اول به طور مشخص به دلیل کار کردن با دولت، در خصوص تیپ قراردادهایشان با مشکلات بسیاری مواجهند، چرا که هنوز هم نتوانسته‌اند ساختار عادلانه‌ای برای قراردادهایشان ایجاد کنند، ضمن اینکه به دلیل مشکلات مالی وزارت نیرو، در وصول مطالبات با مشکلات متعددی مواجهند که به کاهش چشمگیر بنیه مالی بنگاه‌ها و کاهش قدرت رقابت‌پذیری آن‌ها منجر شده است.

مقایسه پیمانکاران صنعت برق با شرکت‌های پیمانکاری فعال در صنعت نفت و گاز، به درستی مشخص می‌کند که قدرت مالی کارفرما تا چه حد در حفظ ظرفیت این شرکت‌ها موثر است. واقعیت این است که در صنعت برق به دلیل مشکلات مالی وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه، عمدتا پیمانکاران بزرگ که مشتریان بیشتر و توان مالی بالاتری دارند، توانسته‌اند ظرفیت‌های خود را حفظ کنند اما متاسفانه پیمانکاران کوچکتر به تدریج از دور رقابت خارج شده و از این بازار حذف شده‌اند. نتیجه اینکه در حوزه‌ای مانند پروژه‌های احداث نیروگاه‌های بزرگ حرارتی، بیش از ۸۰ درصد پروژه‌ها در دست یک شرکت است و عملا رقبای چندانی برای شکل‌گیری یک فضای رقابتی وجود ندارد.

در واقع طی سال‌های دهه ۸۰ تعداد شرکت‌هایی که درگیر یک پروژه نیروگاهی

> تامین تجهیزات و پنل‌های نیروگاه‌های خورشیدی چندان تحت تاثیر تحریم‌ها قرار نمی‌گیرد و تامین آن در شرایط حاضر به سادگی امکان‌پذیر است. به طور خلاصه باید گفت که تنوع پروژه‌ها، تسهیل واردات تجهیزات و ظرفیت‌های ساخت داخل، اکوسیستم تجدیدپذیر را کاملا رقابتی شکل داده است

می‌شدند، بسیار زیاد بود اما به تدریج شرکت‌های بزرگ به این نتیجه رسیدند که زیرساخت لازم برای انجام همه این کارها را در داخل شرکت‌هایشان ایجاد کنند. به این ترتیب بسیاری از شرکت‌های کوچک توانمندی که در آن سال‌ها در صنعت برق ایجاد شده بودند، توسط پیمانکاران بزرگ بلعیده شدند. نتیجه اینکه امروز یک شرکت پیمانکاری بزرگ می‌تواند یک قرارداد EPC را به طور کامل در مجموعه خود انجام

دهـد. بـه علاوه پیمانـکاران پروژه‌هـای بـزرگ نیروگاهـی، در صورتـی کـه اجـازه واردات برخـی از تجهیـزات کلیـدی را داشـته باشـند، ناگزیرنـد ایـن تجهیـزات را از چنـد شـرکت مشـخص تامیـن کننـد.

بـر خلاف ایـن شـرایط، در زمینـه احـداث نیروگاه‌هـای تجدیدپذیـر، همچنـان سـطوح متنوعـی از پروژه‌هـا از چنـد کیلـووات تـا چندیـن ده مـگاوات نیـروگاه تجدیدپذیـر وجـود دارد کـه رقابـت شـدیدی بـرای اجـرای آن‌هـا در جریـان اسـت. بـه عنـوان مثـال در ایـن حـوزه در کنـار پـروژه پنـج کیلوواتـی، پروژه‌هایـی مثـل نیـروگاه تجدیدپذیـر فـولاد مبارکـه هـم بـا ظرفیـت ۶۰۰ مـگاوات تعریـف می‌شـود. ایـن تنـوع پروژه‌هـا کمـک می‌کنـد کـه شـرکت‌های پیمانـکاری بـا تنـوع و قـدرت مالـی، تعـداد پرسـنل مختلـف و سـاختارهای سـازمانی متفـاوت، مشـتریان خـاص خـود را داشـته باشـند و در ایـن حـوزه بـا هـم رقابـت کننـد.

نکتـه دیگـر ایـن اسـت کـه رونـد و منابـع تاییـد شـده بـرای واردات تجهیـزات نیروگاه‌هـای تجدیدپذیـر در مقایسـه بـا واردات تجهیـزات نیروگاه‌هـای حرارتـی سـاده‌تر اسـت؛ بـه بیـان سـاده‌تر بـه طـور عمومـی امـکان واردات تجهیـزات کلیـدی نیروگاه‌هـای حرارتـی بـه دلیـل قانـون حمایـت از سـاخت داخـل وجـود نـدارد امـا در مـورد نیروگاه‌هـای تجدیدپذیـر تامیـن تجهیـزات از خـارج از کشـور بسـیار سـاده‌تر اسـت. اگرچـه در برخـی از حوزه‌هـا ماننـد پنل‌هـای خورشـیدی، امـکان سـاخت داخـل داریـم امـا نیـاز بـازار آنقـدر زیـاد اسـت کـه حتـی تولیدکننـده هـم بـه منظـور تامیـن تمـام نیازهایـش مجبـور اسـت واردات انجـام دهـد.

> تـا زمانـی کـه پیمانـکاران بـزرگ همـه بخش‌هـای پـروژه از سـاخت تجهیـزات تـا خدمـات فنـی و مهندسـی را در سـاختارهای داخلـی پوشـش می‌دهنـد، قطعـا هیـچ شـرکت سـازنده یـا پیمانـکاری امـکان رقابـت بـا ایـن مجموعه‌هـا را نخواهـد داشـت. قطعـا در چنیـن اکوسیسـتمی نمی‌تـوان انتظـار شـکل‌گیری رقابـت و توسـعه شـرکت‌ها در یـک فضـای سـالم رقابتـی را داشـت

تفـاوت دیگـر ایـن دو حـوزه مربـوط بـه منابـع واردات اسـت؛ بـه عنـوان مثـال وقتـی صحبـت از واردات یـک توربیـن گازی بـه میـان می‌آیـد، خریـد آن از چهـار یـا پنـج شـرکت بـزرگ بین‌المللـی امکان‌پذیـر اسـت کـه بـه طـور معمـول هـر پیمانـکار ایرانـی نمی‌توانـد بـا آن‌هـا طـرف قـرارداد شـود. در نهایـت شـرکت‌هایی مثـل مپنـا بین‌الملـل بـا ایـن شـرکت‌ها وارد مذاکـره شـده و نسـبت بـه خریـد توربیـن اقـدام می‌کنـد. ولـی در حـوزه نیروگاه‌هـای تجدیدپذیـر و بـه ویـژه بـرای تامیـن پنل‌هـای خورشـیدی، حداقـل ۲۰ تـا ۳۰ شـرکت بسـیار قدرتمنـد فقـط در چیـن، طـرف قـرارداد بـا شـرکت‌های ایرانـی هسـتند.

نکتـه بسـیار مهمتـر ایـن اسـت کـه تامیـن تجهیـزات و پنل‌هـای نیروگاه‌هـای خورشـیدی

چنـدان تحـت تاثیـر تحریم‌هـا قـرار نمی‌گیـرد و تامیـن آن در شـرایط حاضـر بـه سـادگی امکان‌پذیـر اسـت. بـه طـور خلاصـه بایـد گفـت کـه تنـوع پروژه‌هـا، تسـهیل واردات تجهیـزات و ظرفیت‌هـای سـاخت داخـل، اکوسیسـتم تجدیدپذیـر را کاملا رقابتـی شـکل داده اسـت.

چـه راهبردهـا و سیاسـت‌هایی بـرای افزایـش رقابت‌پذیـری در صنعـت بـرق پیشـنهاد می‌دهیـد؟

در حـال حاضـر مهمتریـن اصـل بـرای پیمانـکاران تجدیدپذیـر حفـظ همیـن اکوسیسـتم سـالم و رقابتـی فعلـی اسـت. قطعـا مـا هـم در ایـن مسـیر بـا مشـکلاتی مواجـه هسـتیم امـا در یـک فضـای رقابتـی همـه مسـائل قابـل حـل خواهـد بـود. بـه عنـوان مثـال بسـیاری از شـرکت‌های فعـال ایـن حـوزه درگیـر تامیـن مالـی پروژه‌هـا و تخصیـص ارز بـوده و بـا مشـکلات ناشـی از فضـای عمومـی کسـب و کار کشـور از جملـه دسـت بـه گریبـان هسـتند. بـا وجـود همـه ایـن مشـکلات، بایـد تلاش کنیـم اکوسیسـتم حاکـم بـر صنعـت انرژی‌هـای تجدیدپذیـر را در همـه بخش‌هـای صنعـت بـرق بـه ویـژه حـوزه تولیـد بـرق حرارتـی بسـط و گسـترش دهیـم.

تـا زمانـی کـه پیمانـکاران بـزرگ همـه بخش‌هـای پـروژه از سـاخت تجهیـزات تـا خدمـات فنـی و مهندسـی را در سـاختارهای داخلـی پوشـش می‌دهنـد، قطعـا هیـچ شـرکت سـازنده یـا پیمانـکاری امـکان رقابـت بـا ایـن مجموعه‌هـا را نخواهـد داشـت. قطعـا در چنیـن اکوسیسـتمی نمی‌تـوان انتظـار شـکل‌گیری رقابـت و توسـعه شـرکت‌ها در یـک فضـای سـالم رقابتـی را داشـت.

از دیـدگاه شـما دولـت یـا سـندیکا می‌تواننـد راهـکاری را بـرای اصلاح ایـن اکوسیسـتم پیاده‌سـازی یـا اجـرا کننـد؟

پیـش از هـر چیـز بایـد بـه خاطـر داشـته باشـیم کـه بـر اسـاس قانـون حمایت از سـاخت داخـل واردات هـر نـوع تجهیزاتـی کـه مشـابه سـاخت داخـل دارد، ممنـوع اسـت. ایـن موضـوع در حـوزه سـاخت برخـی از تجهیـزات نیروگاهـی بـرای برخـی شـرکت‌ها انحصـار ایجـاد کـرده اسـت. بنابرایـن ایـن شـرکت‌ها بـه تنهـا تامین‌کننـده ایـن نـوع تجهیـزات تبدیـل شـده‌اند کـه قواعـد بـازار را در دسـت گرفته‌انـد.

اگرچـه در سـطح اروپـا هـم تنهـا چنـد شـرکت بـزرگ پیمانـکاری ماننـد زیمنـس، آلسـتوم و جـی ای وجـود دارد امـا در نهایـت ایـن شـرکت‌ها می‌تواننـد در مناقصـات برگـزار شـده بـا هـم رقابـت کننـدپ.

ایـن موضـوع، یـک مسـاله حاکمیتـی اسـت کـه حـل آن در گـرو هماهنگـی نهادهـای مختلـف از جملـه دولـت، مجلـس و... اسـت. در واقـع مـا نیازمنـد تغییراتـی در نگـرش حاکمیـت نسـبت بـه شـیوه‌های حمایـت از سـاخت داخـل هسـتیم. بایـد دیـد کـه آیـا حاکمیـت همچنـان می‌خواهـد قوانیـن حمایتـی از سـازندگان داخلـی بـا همیـن شـکل و کیفیـت پیاده‌سـازی و اجرایـی شـوند.

شـاید بهتـر اسـت بـه جـای اجـرای ایـن قانـون، مشـوق‌هایی بـرای سـازندگان داخلـی پیش‌بینـی کنـد. مـثلا وزارت نیـرو می‌توانـد در قیمـت خریـد تضمینـی بـرق نیروگاه‌هایـی کـه از تجهیـزات سـاخت داخـل بهـره برده‌انـد، افزایـش ۱۰ تـا ۲۰ درصـدی را پیـش بینـی کنـد، نـه اینکـه نیـروگاه را ناگزیـر بـه اسـتفاده از تجهیـزات سـاخت داخـل کـرده و از ایـن مسـیر بـه انحصـار ایـن حـوزه دامـن زنـد. مشـوق‌هایی از ایـن دسـت علاوه بـر اینکـه از ایجـاد انحصـار جلوگیـری می‌کنـد، زمینـه‌ای مسـاعد را بـرای اسـتفاده هدفمنـد و سـازمان

یافته از ساخت داخل نیز فراهم می‌آورد. فراموش نکنیم که انحصار، ضمن اینکه کیفیت محصولات تولیدی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد، به افزایش قیمت کالاها و در نهایت پروژه‌های زیرساختی برق نیز منجر می‌شود. اما به هر حال پیاده‌سازی چنین سیاست‌هایی مستلزم تغییر نگرش‌های حکمرانی در شیوه‌های حمایت از ساخت داخل بوده و به هیچ عنوان در حوزه اختیارات وزارت نیرو نیست.

رقابتی کردن فضای صنعت برق نیازمند تغییر ساختار قراردادهای این صنعت است. ما برای بهبود فضای کسب و کار این صنعت چاره‌ای جز عادلانه کردن قراردادها نداریم که البته در اینجا، نقش سندیکا می‌تواند بسیار پررنگ و اثرگذار باشد. مهمترین کار سندیکا این است که در تعامل با وزارت نیرو به یک قرارداد تیپ عادلانه رسیده و این شرایط یک طرفه را در مناقصات و پروژه‌ها از میان ببرد.

در حوزه مهندسی مشاور که به صورت ذاتی اکوسیستم بسیار گسترده‌ای دارد، عمده مشکلات ناشی از خروج نیروی انسانی متخصص است از آنجا که بیش از ۸۰ درصد هزینه شرکت‌های مهندسی مشاور مربوط به نیروی انسانی است، تاخیر در وصول درآمدهای شرکت و انباشت مطالبات که در حال حاضر به یک روند عادی در صنعت برق تبدیل شده، می‌تواند انگیزه‌های نیروی انسانی متخصص را از میان ببرد. علاوه بر این شرکت‌ها هرساله مطابق با قانون و براساس تورم سالانه ناگزیر به ترمیم حقوق کارکنان هستند که به دلیل مشکلات مالی گسترده، این امر برایشان بسیار دشوار است.

از این رو هرساله با مهاجرت گسترده نیروی انسانی شرکت‌های مهندسی مشاور به سایر کشورها و یا فعالیت در سایر صنایع مواجهیم. نتیجه اینکه برخی از شرکت‌های مشاور به تدریج از میدان خارج می‌شوند و سایرین هم با توان کمتری ادامه فعالیت می‌دهند. کار به جایی رسیده که برخی از شرکت‌های مهندسی مشاور ترجیح می‌دهند با پیمانکارانی که سهامدار مشترک دارند، کار کنند و همین امر به غیررقابتی شدن اکوسیستم نیروگاه‌های حرارتی منجر می‌شود.

در صنعت تجدیدپذیر چه تفاوت‌های مشخصی با این اکوسیستم وجود دارد؟

خوشبختانه ما در اکوسیستم تجدیدپذیرها حتی در حوزه مشاوران هم با رقابت‌های شفافی مواجهیم که می‌تواند تنوع پروژه‌های این حوزه را پوشش دهد. در واقع شرکت‌های مشاوری وجود دارد که با تعداد معدود پرسنل می‌تواند پروژه‌های کوچک را پوشش دهد و شرکت‌های بسیار بزرگی هم فعالیت می‌کنند که قدرت انجام پروژه‌های بسیار بزرگ را دارند.

صنعت تجدیدپذیر با تنوع کارفرما، پیمانکار، تامین کننده و مشاور روبرو است به همین دلیل یک فضای رقابتی سالم دارد که امکان توسعه متوازن و گسترده آن را فراهم می‌کند. اگر لیست نیروگاه‌های تجدیدپذیر را که در حال بهره‌برداری هستند، بررسی کنید، خواهید دید که بالغ بر صد شرکت در این حوزه فعال است که در کنار یکدیگر فعالیت کرده و زمینه رشد این صنعت را فراهم می‌کنند ■

تجدیدپذیرها
در برزخ تخصیص ارز

گفتگو با یاور عنانی

مدیرعامل شرکت تولید انرژی‌های تجدیدپذیر مپنا

این روزها توسعه تجدیدپذیرها به عنوان یکی از مهمترین راهبردهای تامین برق و مواجهه با خاموشی و ناترازی مطرح می‌شود و به نظر می‌رسد نوعی بسیج ملی برای تحقق این هدف در حال شکل‌گیری است. اگرچه صنعت برق سابقه چندان موفقی در توسعه تجدیدپذیرها نداشته و تا امروز تنها کمی بیشتر از هزار مگاوات برق تجدیدپذیر را به شبکه اضافه کرده اما به هر حال دورخیز دولت‌ها برای افزایش این ظرفیت تا ۱۰ هزار مگاوات یک الزام ناگزیر برای عبور از ناترازی ۱۷ هزار مگاواتی فعلی است.

«یاور عنانی» مدیرعامل شرکت تولید انرژی‌های تجدیدپذیر مپنا نیز با تاکید بر تمرکز دولت بر توسعه تجدیدپذیرها از تغییر جدی رویکرد حاکمیت و تمرکز آن بر توسعه ظرفیت برق پاک سخن می‌گوید و تاکید می‌کند که فعالان این حوزه هنوز هم برای تخصیص ارز، ثبت سفارش و تکمیل زنجیره ارزش تجهیزات و پنل‌های خورشیدی با مشکلات جدی مواجهند. در ادامه حاصل گفتگو با وی را می‌خوانید:

مهمترین نکته‌ای که در مورد تابلو سبز بورس انرژی وجود دارد، این است که دولت نقش عمومی واسطه‌گری خود در بخش برق را در قالب تابلوی سبز کنار گذاشت و بستری فراهم کرد تا تأمین‌کننده و مصرف‌کننده بتوانند به طور مستقیم از طریق بورس با هم در ارتباط باشند. تأمین‌کننده به واسطه تابلوی سبز و با توجه به ساز و کار بورس، به ضریب نقدشوندگی بالاتری برای تولیداتش دست یافت و همین امر تامین مالی این حوزه را تا حد قابل توجهی تسهیل کرد. به این ترتیب به جای آنکه منتظر بماند تا از منابع مختلف تامین مالی شود، بخشی از نقدینگی مورد نیازش از محل فروش برق مهیا شد. در نگاهی کلی باید گفت به طور معمول صنعتی که به دنبال خرید برق تجدیدپذیر است، بخش قابل توجهی از نقدینگی مورد

با توجه به اینکه تابلوی سبز با هدف توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه تجدیدپذیر راه‌اندازی شد، از دیدگاه شما این راهکار تا چه حد توانست اهداف پیش‌بینی شده را محقق کند؟

نیازش را بلوکه کرده و آن را از طریق بورس به بخش تجدیدپذیر وارد کند.

ضمن اینکه خریدار با توجه به ظرفیت‌های ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان، در ردیف آخر مدیریت مصرف و خاموشی در زمان پیک مصرف قرار می‌گیرد. در نتیجه برق تجدیدپذیر با مزیتی که این قانون برای مصرف‌کننده ایجاد می‌کند، خاموشی آن را در ردیف‌های آخر قرار می‌دهد. تولیدکننده هم که به واسطه تابلوی برق سبز به ضریب بالای نقدشوندگی می‌رسد و این دو در کنار هم مزیت مضاعفی را برای این بخش ایجاد می‌کنند.

نکته مهم دیگر این است که قیمت روی تابلو سبز، قیمت واقعی است و این امر به حل بخش قابل توجهی از مشکلات تولیدکنندگان برق تجدیدپذیر که عمدتا ناشی از تعویق وزارت نیرو در پرداخت مطالبات بود، منجر می‌شود و ما طی یک سال و چند ماهی که از راه‌اندازی این تابلو می‌گذرد به خوبی شاهد این تحولات بوده‌ایم.

آیا در حال حاضر فعالان صنعت تجدیدپذیر مانند گذشته با مشکل پرداخت مطالبات مواجهند؟

خیر؛ واقعیت این است که با تلاش‌ها و مکاتبات صورت گرفته از سوی انجمن‌ها و تشکل‌های مردم نهاد فعال در حوزه تجدیدپذیر و همچنین با توجه به همکاری سازمان برنامه، شرکت ملی گاز، مجلس شورای اسلامی و کمیسیون انرژی و شرکت ساتبا، مطالبات فعالان حوزه تجدیدپذیر تا حد قابل توجهی پرداخت شده است.

در حال حاضر مطالبات تا پایان سال ۱۴۰۲ و در برخی موارد تا اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۳ به طور کامل پرداخت شده و با همه تولیدکنندگان تسویه حساب شده است. این تسویه حساب از طریق جذب نزدیک به ۸.۵ همت طی دو سال گذشته از محل بودجه سنواتی و سایر قوانین پشتیبان این حوزه انجام شده است.

بنابراین فعالان حوزه تجدیدپذیر مطالبات معوق چشمگیری از وزارت نیرو ندارند و بخش باقیمانده مطالبات عمدتا مربوط به همین یکی دو ماه اخیر است. البته در طول این یکی دو ماه هم مشکل پرداخت‌ها به این دلیل رخ داد که ردیف بودجه در مکان نامتناسبی با شرایط عملکردی ساتبا قرار گرفته بود که این موضوع در حال پیگیری و حل است. در مجموع باید گفت که شرایط پرداخت‌ها برای بخش تجدیدپذیر مطلوب و کاملا قابل قبول بوده است.

در حوزه تامین تجهیزات نیروگاه‌های تجدیدپذیر به طور معمول با چه مشکلاتی مواجه هستید ؟

پیش از هر چیز باید یادآوری کنم که ما هنوز هم نتوانسته‌ایم زنجیره ارزش تجهیزات نیروگاه‌های خورشیدی را بومی‌سازی کنیم و این امر ما را ناگزیر کرده که تجهیزات مورد نیاز را از مسیر واردات تامین کنیم. مشکل از جایی شروع می‌شود که حجم پروژه‌های تعریف شده برای بخش تجدیدپذیر با میزان تخصیص ارز و ثبت سفارش‌های انجام شده، هیچ سنخیتی ندارد.

به بیان ساده‌تر باید گفت که مشکل ما عدم تخصیص ارز به فعالان حوزه تجدیدپذیر است. متولی تخصیص ارز و ثبت سفارش برای تجهیزات مربوط به تجدیدپذیر، وزارت صمتی است که اولویت اولش تامین مواد اولیه صنایع داخلی است. به همین دلیل ثبت سفارش تجهیزات و پنل‌های خورشیدی در مقاطعی کاملا متوقف شده و در سایر موارد هم به سختی انجام می‌شود. این در حالیست که طی مدت اخیر قراردادهای بسیاری منعقد شده و قراردادهای زیادی کلید خورده‌اند و به دلیل‌عدم تامین تجهیزات عملا متوقف شده و یا پروژه با تاخیر زیاد اجرایی شده است. در بخش نیروگاه‌های بادی هم علیرغم اینکه زنجیره ارزش آن بومی‌سازی شده اما باز هم

نسبت به ظرفیت موجود در کشور برای توسعه نیروگاه‌های بادی، با کمبود جدی در تامین قطعات و تجهیزات مواجهیم.

مهمترین موانع پیش روی فعالان اقتصادی برای احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر شامل چه مواردی است؟

اولین مساله، بحث تأمین مالی است. در حال حاضر ضروری است شناسه یکتایی که در قراردادهای ماده ۱۲ نیروگاه‌های خورشیدی پیش‌بینی شده، باید در بخش نیروگاه‌های بادی هم پیاده‌سازی شود. این شناسه یکتا به همراه ضمانت‌های دولتی که مشمول فعالان این صنعت می‌شود، آن را به یک صنعت سرمایه‌پذیر تبدیل می‌کند. اما می‌بینیم که تا رسیدن به این نقطه مطلوب فاصله قابل توجهی داریم و پاشنه آشیل اصلی فعالان اقتصادی برای احداث یک نیروگاه تجدیدپذیر، مشکلات جدی در تامین مالی پروژه‌هاست.

یکی دیگر از چالش‌های فعالان این حوزه، مشکل مالکیتی زمین‌هایی است که در اختیار سرمایه‌گذاران نیروگاه‌های تجدیدپذیر قرار می‌گیرد. بنابراین موقعیت زمین، شرایط فرهنگی و اجتماعی منطقه و گاهی مالکیت آن، امکان پیشبرد فعالیت‌ها را نمی‌دهد.

مشکل دیگر ما همانطور که پیشتر هم اشاره شد، در حوزه محدودیت‌های ارزی و مشکلات جدی در ثبت سفارش تجهیزات و پنل‌های خورشیدی است که عملا پیشبرد پروژه‌ها را متوقف کرده است. در نگاهی کلی باید گفت که با وجود اینکه توسعه تجدیدپذیرها در شرایط فعلی یک دغدغه ملی است اما با بخشی‌نگری و عملکرد جزیره‌ای عملا امکان تحقق این هدف از سرمایه‌گذاران سلب شده و در نهایت به خواب سرمایه و ایجاد خسارت برای فعالان این حوزه منجر شده است.

مهمترین انتظارات شما از دولت برای تسریع در افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در سبد انرژی کشور چیست؟

به نظر می‌رسد مهمترین اقدام دولت تمرکز بر تامین برق صنایع انرژی بر با اتکا به تجدیدپذیرهاست. در واقع صنایع بزرگ با اتکا به نقدینگی خوبی که در اختیار دارند می‌توانند زمینه‌ساز توسعه جدی در نیروگاه‌های تجدیدپذیر باشند و برق موردنیاز را به شکل پایدار تامین کنند تا از خسارت خاموشی‌ها رها شوند. به نظر می‌رسد با توجه به رویکرد دولت در افزایش ظرفیت‌های برق تجدیدپذیر از مسیر صنایع، این اتفاق در حال رخ دادن است.

اما نکته اینجاست که صنایع پس از ایجاد ظرفیت‌های مستقل تولید برق اعم از حرارتی و تجدیدپذیر، ترجیح می‌دهند مالکیت برقی را که به شبکه تزریق می‌کنند، در اختیار داشته باشند و با محدودیت مصرف در زمان پیک مواجه نشوند. بنابراین ضروری است که دولت تضامین لازم را در خصوص تامین پایدار برق صنایعی که نسبت به احداث نیروگاه خودتامین اقدام کرده‌اند، به آن‌ها بدهد تا آن‌ها بتوانند با اطمینان، از ظرفیت ایجاد شده، حداکثر بهره‌برداری را داشته باشند.

نکته دیگر اینکه اگر چه تامین برق صنایع بزرگ پرمصرف به آن‌ها واگذار شده اما این مساله نافی مسئولیت دولت در قبال صنایع کوچکتر نیست. مساله این است که تعرفه برق برای صنایع کوچک و متوسط اقتصادی نیست و می‌تواند با تاثیر بر روی قیمت تمام شده محصولات، به کاهش جدی قدرت رقابت آن‌ها در بازار و نیز افزایش قیمت‌ها منجر شود. نباید اجازه دهیم که این نوع قیمت‌گذاری به تضعیف ظرفیت‌های صنایع کوچک و متوسط منجر شود.

همچنین دولت مسئول تامین برق پایدار برای شهروندان بوده و مکلف است هرساله مطابق با افزایش میزان مصرف برق و جمعیت کشور، نسبت به ایجاد ظرفیت‌های جدید تولید برق اقدام کند. اینها اقداماتی است که باید به صورت موازی و همزمان برنامه‌ریزی و دنبال شود■

A+

سندیکای صنعت برق ایران
Iran Electrical Industry Syndicate

خیر مقدم به اعضای جدید

به گزارش واحد عضویت سندیکای صنعت برق ایران با پیوستن

۱۵

شرکت جدید در سه ماهه دوم سال ۱۴۰۳ به خانواده سندیکا، تعداد اعضای این تشکل به

۷۵۰

عضو رسید.

- بهسان آریان سامان
- آبتین دنیز البرز
- تامین سیستم لاله آذین
- صنایع روشنایی مازی نور
- نوآوران برق و انرژی خاوران
- توزیع ترانس داران پارس
- رهاورد تجارت آینده
- توسعه نوآوران برق راستین خاوران
- مهندسی کهربا گستران آریا
- چرخه سبز انرژی پاک
- مهندسی رعد گستران زنده رود
- باربد نیرو صنعت
- صنعت محور ایمن اندیش
- سیم و کابل ستاره یزد
- مانا الکتریک نام آوران

آمیزه‌های پلیمری ابهر
ABHAR POLYMER COMPOUNDS
www.abharpolymer.com

تولیدکننده انواع کامپاند پلی اتیلن (PE)

قدرت ما بر پایه دانش ماست

تماس با ما: ۰۲۱۸۱۹۳۱۱۴۰

آدرس: تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۶۴

سیم و کابل | لوله‌های پنج لایه ساختمانی PEX, PERT | پوشش لوله‌های فولادی | آبیاری قطره ای

انواع کامپاند پایه پلی اتیلن (PE) :

- قابل شبکه‌ای شدن برای عایق کابل‌های ولتاژ پایین و کابل‌های خودنگهدار(TIX۵)
- روکش کابل‌های قدرت و عایق کابل‌های مخابراتی
- مقاوم در برابر آتش (HFFR) جهت عایق، روکش و بدینگ کابل‌های قدرت، کنترل و فیبر نوری
- قابل شبکه‌ای شدن مخصوص لوله‌های پنج لایه ساختمانی(PEX-AL-PEX)
- پوشش لوله‌های فولادی خطوط انتقال نفت، گاز و آب
- لوله‌های آبیاری قطره‌ای

تولیدکننده انواع کامپاند پی وی سی (PVC)

- جهت عایق کابل‌های ابزار دقیق، رانژه، کنترل، روکش کابل‌های‌مخابراتی، جوش و ساختمانی، روکش کابل‌های فشار قوی با مقاومت عایقی بالا، روکش‌های کم دود و ضد روغن، روکش و عایق ۱۰۵ درجه (مطابق با استانداردهای بین‌المللی و الزامات توانیر)
- انواع فیلر، بدینگ و مستربچ (مطابق با استاندارد رال)
- صنایع خودروسازی
- صنایع ساختمانی و درب و پنجره

سیم و کابل | صنایع خودرو سازی | در و پنجره و لوازم خانگی | مستربچ و فیلر

شرکت تولیدی گرانول قزوین
Ghazvin Granules Producing Co.
www.ggp.ir

قابل اعتماد و مسئولیت پذیر

تماس با ما: ۰۲۱۸۱۹۳۱۴۶۰

آدرس: تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۶۴

تامین کالای تخصصی نیاز به تیم باتجربه مهندسی دارد،

ما در کنار شما هستیم ...

NIVAN

نیـــوان

تامین کننده ملزومات تخصصی
تابلو و شبکه فشارمتوسط توزیع نیروی برق

نماینده انحصاری فروش یراق فولادی شیلگان در ایران

نماینده فروش رسمی سطح دو EATON در ایران

نماینده انحصاری فـروش محصولات شرکت آرین کلید پـارس در استان‌های خراسان

نماینده انحصاری فروش محصولات با برند WOER و DeDe در استان‌های خراسان

نماینده انـحصاری فـروش محصولات شرکت آراد کـاوش پـی در استان‌های خراسان

EATON

ARIAN KELID PARS

DeDe Electric Group

WOER

ارتباط با ما: ۸-۳۷۱۲۲۹۹۵-۰۵۱ ۰۹۳۶۱۲۹۶۳۰۲ www.bsnivan.com

«شیلگان»؛ آرمان، خلاقیت، کیفیت، مشتری مداری

- شیلگان همراه صنعت **انتقال انرژی** کشور
- **پشتیبان** پیمانکاران و مجریان شبکه انتقال
- تولیدکننده بیش از **۳۰۰ کد کالا در گروه یراق آلات فلزی** شبکه توزیع و انتقال
- دارای **تائیدیه** کیفی توانیر
- حضور در **وندور توانیر**

از گذشته‌های دور تا هنوز

لینک فهرست محصولات
عکس های نمونه
صفحه سفارش کالا

شیلگان SHILGAN

آدرس دفتر و کارخانه: مشهد، کدپستی: ۹۳۵۹۱۶۷۵۷۳

شماره تماس: ۰۵۱۳۷۲۳۵۴۵۵ فکس: ۰۵۱۳۷۲۳۵۶۵۵ مدیرعامل: ۰۹۱۵۱۰۶۳۷۰۵

shilgaan1616@gmail.com

shilgan1616

دفتر تخصصی فروش: ۸-۰۵۱۳۷۱۲۲۹۹۵ شرکت بهینه ساز نیوان

طراحی و بومی‌سازی
اینورترهای استرینگ سری TLSI-2
اینورترهای kW 5-1 خانگی TLSI-1

طراحی و مجری ساخت
نیروگاه‌های خورشیدی
on grid و off grid

KGP

شرکت نواندیشان کلیدگستر پویا با هدف تولید یکی از حساس‌ترین تجهیزات صنعتی برق، بریکرهای فشار متوسط و قوی (AIS و GIS) و با جذب نیروهای توانمند و متخصص داخلی، در سال ۱۳۹۹ در شهرک صنعتی کاوه تاسیس شد. این شرکت با بهره‌گیری از فناوری شرکت‌های تراز اول دنیا و تلاش مستمر با ارتقا توانمندی‌ها، تلاش میکند تا خود را به عنوان تولیدکننده این محصول استراتژیک در داخل کشور معرفی کند.

دستاوردها:

- کسب عنوان دانش بنیان در سال ۱۴۰۰
- کسب عنوان R&D برتر استان مرکزی در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱
- کسب عنوان واحد صنعتی نمونه استان مرکزی در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲
- کسب عنوان واحد تحقیق و توسعه پیشگام استان مرکزی در سال ۱۴۰۱
- کسب عنوان مدیر برتر واحد تحقیق و توسعه استان مرکزی در سال ۱۴۰۱
- دریافت گواهینامه سیستم مدیریت کیفیت ISO9001 و HSE درسال ۱۴۰۱
- دریافت گواهینامه تست‌ها براساس استاندارد IEC از آزمایشگاه‌های ICMET رومانی، EPIL، جهاد دانشگاهی علم وصنعت
- کسب عنوان ساخت بار اول برای محصولات از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

تنها سازنده کلیدهای فشار متوسط خلاء در تمام رنج‌های جریانی و ولتاژی در ایران

۱۲ الی ۴۰.۵ کیلوولت
۱۲۵۰ الی ۴۰۰۰ آمپر
قدرت قطع ۴۰ کیلوآمپر در ۳ ثانیه

دارای تایپ تست از
آزمایشگاه ICMET رومانی

تولید بومی

تایپ‌دیه توانایر

www.nkgp-kb.com - info@nkgp-kb.com

دفتر: تهران، خیابان مفتح شمالی، خیابان نقدی، پلاک۲۲، طبقه ۴
کدپستی ۱۵۷۶۶۳۵۱۱۶
+۹۸(۲۱)۸۶۱۲۱۴۴۵ | +۹۸(۲۱)۹۱۰۷۲۲۲۲

کارخانه: ساوه، شهرک صنعتی کاوه، خیابان پنجم پلاک۳۴
کدپستی ۳۹۱۴۳۵۴۷۸۴
+۹۸(۸۶) ۴۲۳۴۱۳۷۰ - ۷۲ | +۹۸(۸۶)۴۲۳۴۱۳۷۳

تولیدکننده کلیدهای مینیاتوری و ارائه‌کننده محصولات اسپکتر در ایران

BMS
محصولات سیستم مدیریت هوشمند ساختمان اشنایدر الکتریک

BMS KNX
تجهیزات هوشمند سازی ساختمان اشنایدر الکتریک

MCB/RCCB
کلیدهای مینیاتوری و
جریان نشتی زمین اسپکتر

MCB/RCCB
کلیدهای مینیاتوری و
جریان نشتی زمین اشنایدر الکتریک

Avent
کلید و پریزهای هوشمند اونت اسپکتر

Metis
کلید های هوشمند متیس اسپکتر

Merten
کلید و پریز های مرتن اشنایدر الکتریک

Asfora
کلید و پریز های آسفورا اشنایدر الکتریک

- دارای نمایندگی فروش در سراسر کشور
- دارای ۴۸ سال سابقه تولید و فروش و پشتیبانی
- دارای تاییدیه از فهرست بلندسازندگان وزارت نفت (avl) توانیر

New design

Previous design

کلیه محصولات اشنایدر الکتریک و اسپکتر با هر دو هولوگرام معتبر و مورد تأیید است.

کاتالوگ محصولات

دفتر مرکزی: تهـــران، خیابان ولیعصر، خیابان شهید فیاضـــی (فرشته)، بن بست شهـریار، شماره ۲
تلفن: ۲۲۰۳۸۳۸۵ **فکس:** ۲۲۰۱۵۳۱۱

کارخانه: کرج، ابتدای جاده شهریار، شهرک صنعتی سیمین دشت، نبش میدان کارآفرینان، شماره ۷۶
تلفن: ۰۲۶۳۶۶۷۰۱۶۶ **فکس:** ۰۲۶۳۶۶۷۰۱۶۹

www.altech-elec.com
info@altech-elec.com
altech-electric
altechelec

صنایع کوپله رعد
RAAD COUPLING INDUSTRIES

POWER GENERATION

www.rcipower.com

صنایع کوپله رعد
RAAD COUPLING INDUSTRIES

علمی خرید کنید
مهندسی اجرا کنید

RCIPOWER

www.rcipower.com

- تامین و تجهیز دستگاه‌های دیزل ژنراتور کوپله فابریک
- طراحی و ساخت انواع تابلو کنترل
- تحلیل و برآورد توان مورد نیاز پروژه
- تامین لوازم مصرفی و جانبی دیزل ژنراتور
- پشتیبانی و نگهداری دستگاه‌های دیزل ژنراتور
- طراحی و ساخت انواع کاناپی‌های سوپرسایلنت
- آموزش نحوه بهره برداری از دیزل ژنراتور

دفتر مرکزی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، ساختمان شرق، پلاک ۹ واحد ۱۰۴

تلفن : ۴ - ۸۸۸۷۷۰۸۳ -۰۲۱

واحد فروش کالا : ۲۷۲۱۳۰۰ -۰۹۱۲

SEMNAN TRANSMISSION STRUCTURES AND EQUIPMENTS

تجهیزات و سازه‌های انتقال سمنان

تولید کننده:

| دکل های انتقال نیروی فولادی (مشبک و تلسکوپی) | دکل های فولادی مخابراتی |
| اسکلت فلزی تجهیزات و صنایع نفت و گاز و پتروشیمی | اسکلت فلزی ساختمان های فولادی |
| سینی و نردبان فلزی کابل |

021-22043708
023-33653738
021-22655057
023-33653739
www.semnantse.ir
info@semnantse.ir

تهران ، بلوار نلسون ماندلا ، خیابان طاهری ، پلاک ۳۱ ، واحد ۶
سمنان، شهرک صنعتی سمنان، بلوار جمهوری، بلوار کارفرمایان

تولیدی و بازرگانی تخصصی صنعت برق

- مشاوره و طراحی خطوط تولید صنعت برق
- تأمین مواد اولیه کارخانجات صنعت برق
- آدرس: مشهد - میدان جانباز - برج اداری شماره ۲ پاژ - طبقه ۸ - واحد ۸۱۲

www.lampoo.ir
051 - 37057356
+989359210872

اولین و بزرگترین تولید کننده انواع جعبه های کامپوزیت GRP/SMC چند منظوره در ایران

مدل	ابعاد بیرونی (میلیمتر)
M7455	790*590*220
M5535	590*390*220
M4535	490*390*160
M3530	390*340*160
N3724	370*240*140
C2424	260*260*130
C2119	230*210*100

مدل و سایز	ابعاد بدنه (میلیمتر)
00	460*830*330
0	590*830*330
1	785*830*330
2	1115*830*330
110-00	460*1130*330
110-0	590*1130*330
110-1	785*1130*330
110-2	1115*1130*330

- دارای تاییدیه توانیر و گواهی انطباق مطابقت با استاندارد های تولید فریم تابلو
- طراحی و ساخت مطابق استاندارد IEC 61439 با قابلیت نصب درب داخلی
- ضد خوردگی ، پوسیدگی و قابل استفاده در محیط های مرطوب و اسیدی
- دارای درجه استحکام مکانیکی بیش از IK10 (مطابق با استاندارد IEC 62262)
- امکان تولید در ابعاد متنوع به روش زوج سازی تابلوها (coupling)
- عایق الکتریسیته و مقاوم در برابر اشعه UV و انواع شرایط جوی
- مقاوم در برابر آتش مطابق استاندارد UL94-V0 & HB
- درجه حفاظت از تجهیزات الکتریکی تا IP65
- استحکام مکانیکی ویژه تا 2.5 برابر فولاد

آدرس دفتر مرکزي: تهران، خیابان وزراء ، خیابان شهید احمدیان(پانزدهم)، پلاک ۲۴ ، طبقه اول
www.eiseco.com info@eiseco.com ۰۲۱-۵۲۳۵۶۸۰۰

نقش آفرین
در حوزه نیرو

شرکت سرمایه گذاری صنایع برق و آب صبا
(سهامی عام)

info@sabainv.com
www.sabainv.com
۰۲۱-۸۸۳۷۶۰۳۷
۰۲۱-۸۸۳۷۶۰۳۸

TAKAB GROUP
گروه تکاب

معرفی تکاب استراکچر :
تکاب استراکچر به عنوان یکی از زیر مجموعه های گروه تکاب، فعالیت خود را در زمینه طراحی و مهندسی ، ساخت و تولید انواع استراکچرهای فلزی، سینی نردبان کابل و استراکچرهای خورشیدی با هدف تکمیل حوزه های فعالیت گروه تخصصی تکاب در بخش تولید آغاز نموده است.
تکاب استراکچر با بهره گیری از تکنولوژی پیشرفته، اقدام به تجهیز کارخانه با ماشین آلات روز دنیا نموده است و با تکمیل چارت سازمانی خود موفق به جذب مهندسین متخصص و جوان شده است که این امر باعث گردیده این مجموعه آماده اجرای کامل پروژه های صنعتی و عمرانی در طرحهای صنعت نفت و گاز و پتروشیمی ، برق و فولاد و همچنین همکاری با پیمانکاران مطرح کشور باشد.

TAKAB STRUCTURE
طراحی مهندسی ساخت و تولید انواع
سینی نردبان کابل و انواع استراکچر

۰۲۱ - ۳۴۸۵ ۲۰۰۰
www.takab-co.com

الکترونیک افزارآزما

دانش بنیان

تاسیس ۱۳۵۹

۴۵ سال تجربه درخشان

در تحقیق، طراحی و تولید دستگاه های اندازه گیری برق و الکترونیک

نصب بیش از **۱۷ میلیون** انواع کنتور برق در داخل و خارج از ایران

مودم مخابراتی ریلی
LTE / GPRS RS485

کنتور گرد
ویرایش ۵ / فهام ۲

کنتور ترمینالی
ویرایش ۵ / فهام ۲

کنتور ریلی
ویرایش ۵ / فهام ۲

آخرین نسل کنتورهای هوشمند؛ بهترین انتخاب برای جایگزینی
کنتورهای تخت (ترمینالی) و گرد (سوکتی) قدیمی
در کوتاه‌ترین زمان ممکن بدون هزینه‌های جانبی

دانش ایرانی، فناوری جهانی

WWW.AFZARAZMA.COM